

מדריך היער השחור

כתב, ערך וצילם: גולן שרמן

מעודכן לחודש ספטמבר 2014

אתרי חובה מסומנים באדום / אתרי רשות מסומנים בכחול / אתרי אינטרנט מסומנים בכתום /
זמני שהייה מסומנים בירוק / מסעדות מומלצות מסומנות בסגול

תכנית מודולרית על פי ימים

הערות	מרחק נסיעה (ק"מ)*	תכנית (בסוגריים חלופות)	אזור	יום
	375	טיסת בוקר מתל אביב לפרנקפורט, שביל הלינקס, אגם מומל (גנגנבר)	צפון היער	1
רצוי ביום שבת	140	פרייבורג (פוניקולר), פארק שטיינוואסן (שביל הרפתקאות בצמרות העצים, מפלי מנצשוונד, ספא ראדון ריטל)	דרום היער	2
	75	מגלשות טודנאו , מפלי טודנאו (הר בלכן), אגם שלוכט ושביל הפסלים (שביל רגליים יחפות, בית הוסלי)	דרום היער	3
כרטיס שחור	175	המוזיאון הפתוח , מגלשות גוטאך, שביל החושים, מוזיאון הזכוכית , ספא סולמר (מוזיאון השעונים , מכרה גרובה קלרה)	מרכז היער	4
	255	קולמר, ריקוויר, מרכז החסידות, טירת או קניגסבורג	אלזס	5
כרטיס שחור, לא בסופי שבוע	145	פארק אירופה	מרכז היער	6
	35	שיט באגם טיטי (מוזיאון רכבות , מיני גולף), שביל הגמד פלחטל, רוונשלוכט, באדפארדיס (פארק החבלים אקשן פורסט)	דרום היער	7
כרטיס שחור (* Bad Bellingen)	205	פארק הציפורים והקופים , מוזיאון המכוניות מולוז, ספא ויטה קלסיקה (רכבל שאואינסלד , שביל רגליים יחפות*)	דרום היער	8
	65	הר פלדברג , שביל אנתוני התרנגול, פארק החבלים פלדברג (מכרה התקווה, טודמוס, מפלי מנצשוונד, ספא ראדון ריטל)	דרום היער	9
	280	מפלי הריין, שטיין אם ריין, אי הפרחים	אגם קונסטנס	10
	340	שטרסבורג, ריבווילה, קייזרסברג	אלזס	11
אפשר לעשות את המפלים והמוזיאון ביום מספר 4 ולחסוך יום	130	מפלי טריברג , מוזיאון היער השחור , שעוני הקוקיה בשונאך והורנברג (שביל הרפתקאות בצמרות העצים, הרפתקאות ביער)	מרכז היער	12
	280	קונסטנץ, מירסבורג	אגם קונסטנס	13
	310	טיסה חזרה לישראל	פרנקפורט	14

* מבוסס על לינה בפלדברג

אתר **כרטיס אדום** / אתר כרטיס שחור

כללי

היער השחור (Schwarzwald) הוא אזור גיאוגרפי הנמצא במדינת באדן – וירטמברג בדרום מערב גרמניה, ממזרח לריין, בין באזל בדרום ל-Karlsruhe בצפון. הוא גובל בשווייץ מדרום ובצרפת ממערב ומשתרע מדרום לצפון לאורך 160 ק"מ ולרוחב 50 ק"מ. האזור הוא הררי ומיוער כולו בצפיפות כזו עד שקרני השמש כמעט ואינן חודרות את מסך העצים ולכן זכה לשמו. **פרייבורג** היא העיר הגדולה ביער השחור ונמצאת בדרומו ופרט לה יש עוד מספר נקודות מומלצות להתמקמות – אזור **אגם טיטיסה** ואזור **פלדברג** בדרום היער, אזור **Schiltach** ואזור **טריברג** במרכז היער ו**באדן באדן** היא הנקודה המומלצת להתמקמות בצפון היער. אם תיכנסו ללשכת התיירות בכל עיירה, תקבלו מפת אטרקציות באזור ופרטים על ימי השוק והאירועים והפסטיבלים בסביבה.

התיירות היא מקור הפרנסה המרכזי של תושבי האזור, אך הוא גם מפורסם בתעשיות הזכוכית והשעונים המפותחות בו (בעיקר שעוני קוקייה). למרות מרכזיותה של התיירות, תושבי היער אינם אדיבים במיוחד, אך אולי זה גם קשור להיותנו ישראלים. יש להם תלבושת מסורתית (איתה תוכלו להצטלם בטיילת אגם טיטיסה) וסמלם המרכזי הוא כובע שלושת הפונפונים, אותן חובשות גם הנשים הרווקות (פונפונים אדומים) וגם הנשואות (פונפונים שחורים).

היער צבר פופולאריות עצומה בשנים האחרונות בגלל שילוב מושלם של יופי הטבע, מגוון האטרקציות והמחירים הזולים. היער מציע מצד אחד את אחד מפארקי השעשועים הטובים בעולם, מגלשות הרים, פארקי חבלים ופארקי מים ומצד שני עיירות קסומות שנראה כאילו הזמן עצר בהן מלכת לצד מסלולי טיול מרהיבים בטבע. כל זה הופך אותו לאחד מייעדי הטיול האטרקטיביים ביותר למשפחות. גם ריכוז אטרקציות בשטח כל כך קטן ללא נסיעות ארוכות מידי תורם לפופולאריות המקום. רבים משלבים את הביקור ביער השחור גם עם גיחות למדינות השכנות שווייץ (אגם קונסטנץ, מפלי הריין ובאזל) וצרפת (חבל אלזס ובירתו שטרסבורג).

הרבה אגדות קשורות ביער השחור, ברובן אכזריות עם מכשפות וסוף רע. בתחילת המאה ה-19 אספו האחים גרים הגרמנים את האגדות, איגדו אותן לספר ועל מנת להתאימו לילדים שינו את הסיפורים כך שיהיה להם סוף טוב. סיפורם המפורסם ביותר הוא הסיפור על עמי ותמי שטיילו ביער השחור ומצאו את בית השוקולד, אך לא פחות מפורסמים הם גם הסיפורים על לכלוכית, כיפה אדומה, היפיפייה הנרדמת, שלגיה, החלילן מהמלין ועוד.

מזג אוויר – האביב והסתיו (אפריל – מאי וספטמבר – אוקטובר) הן ללא ספק עונות השנה המועדפות לביקור ביער השחור. מצד אחד לא קר או חם מידי ומצד שני אלו העונות הכי פחות גשומות. בנוסף לכך, אלו גם העונות הכי פחות עמוסות מבחינת היקף התיירים. הקיץ חם יותר, אך הרבה יותר גשום ובחורף פוקדים את האזור בעיקר תיירי הסקי. ודאי תשמחו לשמוע כי בקיץ מתחיל להחשיך רק בסביבות 20:00 והדמדומים נמשכים כשעה, מה שמאפשר שעות טיול רבות.

מעילי גשם קלים (ומתקפלים) הם הכרח בטיול הזה ומאפשרים לעבור ימי גשם קל (הנפוץ מאוד בקיץ) ללא הפרעה. ניתן לקנות אותם בארץ במחיר של 150-250 ₪ והם נוחים יותר ממטרייה. חשוב גם לזכור כי אם יורד גשם היכן שלבים, זה לא אומר שיורד גשם במקום שאליו נוסעים ולהפך!

שדות תעופה אפשריים – ישנו מגוון יעדי טיסה בהם ניתן לנחות בדרך אל היער השחור. **באזל** הוא הקרוב ביותר (שעה מפרייבורג) וניתן להגיע אליו עם חברת ה-Low Cost איזיג'ט. שימו לב שבשדה התעופה אפשר לצאת מצד אחד שלו לשווייץ ומהצד השני לצרפת, שם יהיו מחירי שכירות הרכב זולים יותר מהותית. **ציריך** הדרומית מרוחקת יותר (שעתיים) ומשרתת חברות רבות ומגוון טיסות, אך מחירי שכירות הרכב יהיו יקרים מאוד. **פרינקפורט** נמצאת מצפון ליער השחור (שעתיים וחצי) ומציעה שילוב נהדר של מיקום נוח, מגוון טיסות ורכבים זולים ואילו **מינכן** (4 שעות) הנמצאת צפונית מזרחית ליער מציעה מגוון הכי גדול של טיסות, גם סדירות וגם מוזלות (אייר ברלין), רכבים זולים ואפשרות לשלב מצד אחד ביקור בעיר היפה ומצד שני לבקר בדרך ליער בלגולנד ובעיר הקניות Metzingen.

לינה – לפני בחירת מיקום הלינה יש לבחור האם הטיוול יהיה טיוול כוכב אחד או כוכב כפול (שני בסיסי לינה). המעדיפים שלא להחליף מקום לינה "ישלמו" בנסיעות ארוכות יותר (לרוב עד שעה לכל כיוון) ואילו אלו שיחליפו מקום לינה יתאמצו קצת יותר במעבר, אך ייסעו פחות. מקום הלינה המומלץ לטיול כוכב אחד הוא **באזור טיטיסה או פלדברג**. באם מחליטים לפצל את הלינה ניתן להוסיף לילות או בצפון היער השחור או באזור אגם קונסטנץ. אפשרויות הלינה נעות בין צימרים ובתי חווה, דרך דירות מאובזרות ועד לבתי מלון. משפחות יעדיפו דירות נופש (Haus או Ferienhaus) ואילו זוגות יעדיפו צימרים (Ferienwohnungen) או בתי מלון. בדירות הנופש למשפחות בדרך כלל תמצאו גם מתקני משחקים וחיות בחצר. ישנו מגוון עצום של מקומות לינה, המחירים מאוד זולים יחסית לאירופה והטובים נתפסים מהר. בעלי הבתים כמעט תמיד יהיו אדיבים מאוד ולבביים. באם תבחרו להזמין ישירות מבעלי הנכס ייתכן שתתקלו בקשיי שפה, כך שדובר גרמנית לצדכם יוכל מאוד לסייע בהזמנה. ישנן שתי חברות ישראליות המתמחות במציאת מקומות לינה באזור, הראשונה היא "תבל חופשות" (www.tevel-holidays.com) והשנייה היא Interhome (www.interhome.com), אך ההזמנה דרכן תהיה יקרה יותר מאשר ישירות מבעלי הנכסים. ישנן מקומות לינה המעניקים בחינם את **כרטיס היער השחור האדום** (ראה פירוט בהמשך) והלינה בהם תהיה יקרה יותר, אך לרוב משתלמת.

בתמונה: צימר טיפוס. בעלי הבית גרים בקומה אחת והאורחים בקומה אחרת

רכב שכור ונהיגה – תמיד חלמתם לנהוג במרצדס או ב-BMW במהירות של 200 קמ"ש? זו ההזדמנות להגשים את החלום. גרמניה מציעה שילוב של מחירי שכירות זולים יחסית, רכבים מפנקים ואוטוסטרדות מהירות. יש אפשרות לשכור רכב ישירות מאתרי האינטרנט של חברות ההשכרה הבינלאומיות ויש אפשרות לשכור מאתרי האינטרנט המתמחים במציאת הדילים הזולים ביותר בין חברות ההשכרה (כתובות האתרים בהמשך). **מחירי השכירות נמוכים מהותית בגרמניה מאשר בשווייץ**. גרמניה, שווייץ וצרפת מתירות שימוש ברישיון הנהיגה הישראלי (כרטיס פלסטיק + תמונה) כרישיון בינלאומי. אל תשכחו להצטייד באפליקציית ניווט. עליכם להחזיר את הרכב עם מיכל דלק מלא לחלוטין אחרת תשלמו מחיר גבוה מאוד על החסר. קחו בחשבון שאם אתם מחזירים רכב בלילה תחנות דלק עלולות להיות סגורות, כך שתדלקו מבעוד מועד. הקפידו גם להחזיר אוטו ברמת ניקיון סבירה, אחרת יחייבו אתכם על ניקיון.

אתרי אינטרנט מומלצים: www.economycarrentals.com www.autoeurope.com www.rentalcars.com

שימו לב כי למעט האוטוסטרדות הגרמניות בהן נוסעים לרוב ללא הגבלת מהירות, ישנן המון מכמונות מהירות בשאר הכבישים ומהירות הנהיגה נאכפת ללא פשרות. מובטח לכם כי הקנסות הכבדים ירדפו אחריכם עד לישראל. בשטחים עירוניים מותר לנסוע במהירות של 50-30 קמ"ש ובשטחים שאינם עירוניים ובהם שני נתיבים מותר לנסוע 100-130 קמ"ש. ביער השחור כמעט ולא תזכו לפגוש את האוטוסטרדות המפורסמות, אלא תפגשו יותר כבישים בעלי נתיב אחד, מפותלים מאוד וחשוכים לחלוטין בלילה. כשיש בנוסף גם ערפל (ויש הרבה) זה הופך את הנהיגה למסוכנת למדי ולכן **מומלץ מאוד להתחיל ולסיים את היום כשיש עדיין אור**. בגלל הפיתולים, גם אף פעם לא יזיק אם יהיו לכם באוטו כמה שקיות הקאה (שלקחתם מהמטוס...) לשעת חירום ואם אתם ממש סובלים, אז הצטיידו גם בכמה כדורים נגד בחילות. שימו לב שקיימת חובה לילדים לשבת על בוסטר עד גיל 12 (או גובה 150 ס"מ) בגרמניה ועד גיל 13 בשווייץ וכמובן שקיימת חובה לחגור חגורות בטיחות גם מאחור. שימו לב שהגרמנים נוהגים בסבלנות, לא צופרים, נוסעים במהירות המותרת ונותנים כבוד גם לרכבים האחרים על הכביש וגם לרוכבי האופניים הרבים.

על מנת לנסוע בכבישי אגרה בשווייץ יש להצטייד במדבקה לרכב שנקראת Vignette (רכבים שהושכרו בשווייץ יגיעו כבר עם המדבקה), אותה קונים בתחנת מכירה במעבר הגבול בעלות חד פעמית של 40 פרנק שווייצרי ומדביקים על השמשה הקדמית של הרכב והיא בתוקף לשנה. באם אתם עושים נסיעה חד פעמית לשווייץ למפלי הרין תוכלו להימנע מרכישת המדבקה אם תיסעו בכבישים רגילים (כבישים "כחולים"). אל תשכחו לבטל במכשיר ה-GPS את אופציית כבישי האגרה. אם אתם מתכננים מספר ימים בשווייץ, זוהי הוצאה משתלמת מאוד. הקנס על נסיעה ללא מדבקה הוא 100 פרנק שווייצרי + עלות המדבקה. זכרו כי **זול יותר לתדלק בגרמניה מאשר בשווייץ**.

ישנן מספר אפשרויות לשלם על חנייה. ברכב תמצאו **דיסק חניה כחול (Park Scheibe)**, אשר מיועד לשימוש בערים במקומות המסומנים לכך בהתאם לזמן המוגדר בשלט, בדרך כלל עד שעתיים. מסמנים בדיסק את שעת ההגעה, מניחים על לוח השעונים בצד הנהג והחניה היא חופשית. במקומות מסוימים חונים באמצעות **מדחן** והמחיר משתנה על פי מרכזיות המקום. משלשלים מטבעות על פי פרק הזמן המשוער שנרצה לחנות ואת פתק החניה מניחים גם כן על לוח השעונים. **שמרו תמיד מטבעות**. בדקו בשילוט את השעות המחייבות בתשלום ושימו לב שבדרך כלל החניה חופשית בסופי שבוע מצהרי שבת ועד בוקר יום שני ובאמצע השבוע לאחר 18:00. בערים תמצאו **חניונים**, בדרך כלל מקורים, שבהם לוקחים פתק בכניסה ומשלמים לפני היציאה במכונות תשלום על פי זמן שהייה בפועל. זו תהיה בדרך כלל שיטת החניה היקרה ביותר. בחניונים הסמוכים לאתרים, בדקו תמיד האם החניה חופשית או בתשלום.

כסף ועלויות – בגרמניה וצרפת משתמשים באירו ואילו בשווייץ משתמשים בפרנק שווייצרי. השימוש בכרטיס אשראי אינו כל כך פופולרי למרבה ההפתעה ומקומות רבים לא יקבלו אותו, אפילו לא סופרמרקטים ותחנות דלק, כך **שחשוב להיות מצוידים במספיק מזומן**. גם במקומות שמקבלים, הכרטיס חייב להיות עם צ'יפ בטחון ויהיה עליכם להקליד את הקוד הסודי לאחר העברתו.

היער השחור אינו אזור תיירות זול, אך גם אי אפשר לכנותו יקר. כרטיסי ההטבות השונים (שיפורטו בהמשך) אף הופכים אותו לזול יותר. מחירי הטיסות יתחילו ב-\$300 בחברות הזולות מחוץ לעונה וימריאו בקלות עד \$800 לטיסה סדירה בעונה. שכירות רכב תוסיף עוד 200-250 אירו לשבוע השכרה לרכב משפחתי ואילו מחירי הלינה יתחילו בטווח של 50-100 אירו לזוג בצימר ויגיעו לסביבות 100-200 אירו ומעלה בבתי מלון. משפחה תוכל למצוא דירה מאובזרת ל-4-6 נפשות בעלות של בסביבות 100 אירו ללילה או אף פחות בעסקה של מספר לילות. מקומות לינה המעניקים את כרטיס היער השחור האדום יהיו יקרים יותר מהמקבילים להם ללא הכרטיס. **עלות ממוצעת למשפחה עם שלושה ילדים** (אטרקציות, חניות, אוכל, קניות בסופר, דלק ומזכרות) **תנוע בסביבות 200 אירו ליום** ללא עלות הטיסה, הלינה והשכרת הרכב. **עלות כוללת למשפחה (זוג+3) למשך 10 ימים תהיה 25-30 אלף ש.**

מפות וניווט – שימוש ב-GPS מאוד נוח, אך דעו כי ביער השחור אין קליטת אינטרנט סלולרי טובה ולכן **חשוב מאוד להצטייד באפליקציית ניווט הכוללת את המפות ואינה תלויה בחיבור האינטרנטי**. אל תשכחו לטעון מפות גם של המדינות השכנות (צרפת ושווייץ) אם בכוונתכם לבקר בהן. אפליקציית Sygic מאוד מומלצת ומאפשרת שבוע התנסות בחינם וטעינת מפות מראש. אפליקציית Waze לעומתה מחייבת חיבור אינטרנט קבוע. כדאי מאוד לנצל את מכשיר הניווט להתראה מפני **חריגה מהמהירות המותרת** וגם על מנת לראות מבעוד מועד את **הפיתולים בכביש ולהאט**.

אל תשכחו להצטייד במפות כגיבוי ל-GPS ובשביל התכנון ושיהיו לפחות בקנה מידה של 1:200,000. שימו לב כי יהיה לכם קשה מאוד לנווט עם מפה של גרמניה כולה ועדיף להשתמש במפה אזורית של היער השחור לבד עם פירוט רב יותר. ניתן למצוא אותן בקלות בחנויות הנוחות שבתחנות הדלק בגרמניה או במס"י בישראל.

קניית מזון – הלינה בצימרים ובדירות אירוח על בסיס לינה בלבד והעובדה שיש בהם מטבח מאובזר למשעי הופכת את קניית המזון בסופרמרקטים לפופולרית למדי. כמעט תמיד יהיה סופר במרחק סביר ממקום הלינה, אך זהו פרט חשוב שיש לוודא לפני שסוגרים על מקום הלינה. שלוש רשתות גדולות ומומלצות של סופרים הן Aldi, Penny ו-Lidl, ובהן תוכלו למצוא כמעט הכל – ירקות ופירות, דברי מאפה, מוצרי חלב וגבינות, נקניקים, בשר, חטיפים לילדים ושתייה קלה ואלכוהולית. בדרך כלל תמצאו בסמוך לסופר או בתוכו גם מאפיה עם לחמים ועוגות טריות. לפעמים גם יכיל הסופר בגדים פשוטים וכלי מטבח. שעות הפתיחה הן בדרך כלל 08:00-20:00, אך שימו לב כי **הסופרים יהיו סגורים בדרך כלל בימי ראשון**, אז הצטיידו מראש.

אוכל – המטבח הגרמני הוא לא משהו לספר עליו... יחד עם זאת, אל תפספסו את המאכל הלאומי – השוקרוט (נקניקיות עם כרוב כבוש), נסו מאכלי חזיר וצבי הייחודיים לאזור, אל תשכחו לטעום את עוגת היער השחור המפורסמת ואל תפסחו על הבירות הגרמניות, הנחשבות לטובות במיוחד. על מנת להכין עוגת יער שחור אמיתית משתמשים בין היתר בליקר היער השחור ובדובדבנים ייחודיים ליער השחור. בגדול אפשר להגדיר את המטבח הגרמני כמטבח עם מאכלים "כבדים" (בשר מבושל) ושלל עוגות. ניכרות השפעות חזקות של המטבח הטורקי בגלל כמות המהגרים הרבה ולכן תמצאו בקלות מאכלי קבב, שווארמה ופיצות בסגנון טורקי. הכפר Bayersbronn מאכלס מספר מסעדות עטורות כוכבי מישלן. שתי מסעדות מישלן מפורסמות העטורות בכוכב אחד הן **Le Jardin De France** הנמצאת בבאדן באדן ו-**Zirbelstube** הנמצאת במלון קולומבי בפרייבורג. אזור אלזס בצרפת ממערב ליער השחור מפורסם מאוד ביינותיו המשובחים והמטבח שם הוא כמובן צרפתי וכאשר תחצו את הגבול לשווייץ אל תשכחו להצטייד בשוקולד נהדר וגבינות משובחות. מספר **מסעדות המומלצות למשפחות** מוזכרות לצד האתרים הסמוכים אליהן ומודגשות **בסגול**.

כרטיסי היער השחור – ביער השחור יש מגוון כרטיסי תיירות, המאפשרים בתכנון נכון **חיסכון כספי ניכר בהוצאות**. נזכיר את שלושת החשובים שבהם. שימו לב שלצד כל אתר במדריך מצוין מה נותן בו (אם בכלל) שימוש באחד הכרטיסים. **בנספח א' בעמוד 68 תמצאו מדריך לניצול נכון של הכרטיסים**.

כרטיס היער השחור הוא המקיף ביותר מהשלושה. הוא ניתן לשימוש במשך 3 ימים (לא חייב להיות רציפים) למשך שנה מיום 1/4 ועד ל-31/3 בשנה העוקבת והוא יכול לכלול או לא את פארק אירופה (יום אחד בלבד). בנוסף כולל הכרטיס אטרקציות **בונוס** בהם ניתן לבקר בימים נוספים **רק לאחר שמסיימים את שלושת ימי הכרטיס**. הכרטיס מחייב תכנון נכון של האתרים (הוא כולל כ-135 אתרים) על מנת שאפשר יהיה לחסוך בעזרתו כסף, כלומר להשתמש בו בימים בהם מבקרים באתרים היקרים יותר הכלולים בו והוא משתלם במיוחד למשפחות עם ילדים הקונות את הכרטיס המשפחתי. אל תתפתו לבקר באתר שפחות מעניין אתכם רק כי הוא כלול בכרטיס. את הכרטיס ניתן לרכוש בחלק גדול מהקופות של האטרקציות השונות הכלולות בו (ראו רשימה באתר) או בתחנות מידע תיירותי ברחבי היער השחור, אך עדיף לרכוש אותו עוד בארץ מראש במחיר זהה על מנת למנוע התרוצצויות. ניתן להעביר את הכרטיס לאדם אחר ביום שבו לא היה בשימוש.

מחיר: 35 אירו למבוגר ו-25 אירו לילד בגילאים 4-11 או 107 אירו למשפחה עם 3 ילדים מתחת לגיל 18. הכרטיס הכולל את פארק אירופה עולה 62.5 אירו למבוגר ו-52.5 אירו לילד בגילאים 4-11 או 217 אירו למשפחה עם 3 ילדים מתחת לגיל 18.

אתר אינטרנט: www.schwarzwaldcard.info

כרטיס היער השחור האדום (נקרא Hoch Schwarzwald Card) ניתן **חינם** לאלו הלנים לפחות שני לילות במעל 200 מקומות לינה המעניקים את הכרטיס והוא בתוקף לכל משך השהות בהם. קחו בחשבון שמקומות לינה אלו יהיו יקרים יותר, אך עדיין מאוד משתלם להחזיק כרטיס המקנה כניסה חופשית לעשרות אתרים הכלולים בו. שימו לב שבחלק מהאתרים יבקשו בקופה לראות את החוברת הקטנה הנלווית לכרטיס עם תאריכי הלידה של הילדים, אז **מומלץ להחזיקה תמיד ברכב** לכל מקרה שתזדקקו לה.

אתר אינטרנט: en.hochschwarzwald-card.de

כרטיס הקונוס (**Konus Gastekarte**) מאפשר נסיעות חינם בתחבורה הציבורית (למעט רכבות מהירות) והוא מחולק **חינם** במרבית אתרי האירוח. הוא מתאים מאוד בעיקר לאלו המטיילים ללא רכב צמוד.

כרטיס סטודנט ישראלי (אין צורך בכרטיס בינלאומי) יכול להניב לכם הנחות יפות בחלק מהאתרים ולכן זכרו תמיד לבדוק האם יש הנחה לסטודנטים.

בתמונה מימין: כרטיס היער השחור האדום ("הגבוה"). בתמונה משמאל: כרטיס היער השחור הרגיל

שירותים – כמעט כל כניסה לשירותים עולה כסף (אפילו במקדונלדס), בדרך כלל 0.5-1 אירו לאדם.

מה לקחת ? – בקיץ קחו בגדים קצרים עם סט ארוך אחד לכל אחד ואולי מכנס ארוך לערבים. ציודנית עם קרח ברכב (כזו שמתקפלת עם דפנות רכות) וכלים חד פעמיים יאפשרו לכם כל היום אוכל, שתיה קרה ופירות ברכב. על GPS וחשיבותו כבר דיברנו, אבל אל תשכחו להצטייד גם בדיסק שירים אהובים לרכב. שקיות ניילון לכריכים כדאי להביא כי קשה להשיג שם ושקיות סופר עולות כסף. חשוב שיהיה תמיד ברכב סט אחד של בגדים להחלפה ובגדי ים כי תמיד יש אפשרות שיבוא לכם מרחצאות או פארק מים.

דרום היער השחור

דרום היער השחור הוא האזור הפופולרי ביותר ביער ומכיל את רוב האטרקציות הנמצאות בו ולכן מומלץ לבחור בו את מקום הלינה לטיול כוכב. האזור מתפרש על פני שטח לא גדול במיוחד, החל מהגבול עם שווייץ בדרום (באזל), אזור אגם קונסטנס במזרח, הגבול עם צרפת במערב וכביש טיטיסה פרייבורג (כביש B31) בצפון. אפשר למצוא כאן בין היתר אגמים, מסלולי טיול בטבע, מגלשות הרים ורכבלים, פרקי חבלים, עיירות וכפרים, פארק מים ופארקי שעשועים.

אפשר בגדול לחלק אותו ל-5 מוקדי עניין מרכזיים ובהתאם לכך להקצות לאזור 5 ימי טיול, אם כי אפשר למצות אותו כראוי גם ב-4 ימים. האזורים הם: **פרייבורג** וסביבתה, **אזור אגם טיטיסה**, **אזור פלדברג**, **אזור גרפנהאוזן והפינה הדרום מערבית של היער**.

מסלולים אפשריים:

יום 1 – פרייבורג, פארק שטיינוואסן

יום 2 – אגם טיטי, שביל הגמד פלחטל, רוונשלוכט, פארק המים באדפארדיס.

יום 3 – פארק הציפורים והקופים, מוזיאון המכוניות במולוז, ספא ויטה קלאסיקה

יום 4 – הר פלדברג, פארק החבלים, שביל אנטוני התרנגול, מגלשות טודנאו, מפלי טודנאו.

יום 5 – אגם שלוכט ושביל הפסלים, אגם שלוך, מפלי מנצנשוונד

אתרים:

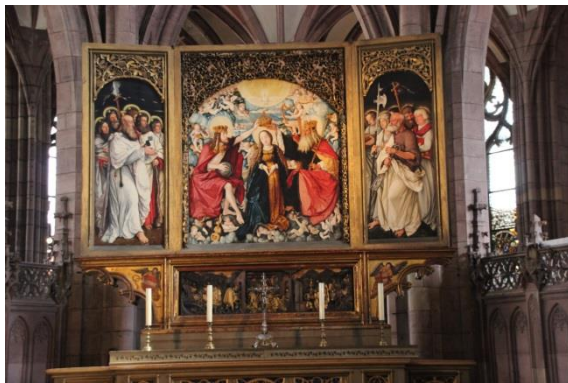
פרייבורג Freiburg im Breisgau (ציון 8) – פרייבורג היא בירת החבל והעיר הגדולה ביותר בו. פירוש שמה הוא "העיר החופשית" מכיוון שהוקמה במאה ה-12 כאזור סחר חופשי. היא נקראת גם "התכשיט של היער השחור", מתגוררים בה כרבע מיליון תושבים והיא עיר אוניברסיטאית קסומה ותוססת. פרייבורג היא העיר החמה והשמשת ביותר בגרמניה ומקום נהדר לקניות עם מבחר גדול של חנויות ובתי כלבו. היא יכולה בהחלט לספק עניין **לחצי יום** של טיול וקניות, אם כי ביקור בנקודות העניין בה המרוכזות כולן במרכז העיר ייקח בסביבות **שעתיים**. הפן היהודי מאוד חזק בעיר. בית הכנסת העתיק במרכז העיר היה אחד מאלו שנשרפו בליל הבדולח ובאזורים בעיר בהם התגוררו יהודים שנספו בשואה ניתן למצוא על המדרכה לבנות מוזהבות עם ציון שמם של הנספים ותאריך גירושם. הר שאואינסלנד (Schauinsland) מתנשא לגובה 1284 מטר בסמוך לעיר ומוביל אליו הרכבל הארוך בגרמניה. **לשכת התיירות** של העיר נמצאת כ-200 מטר מערבית לכיכר Rathaus בכתובת: Rotterckring 14 (פתוח בקיץ 09:30-20:00, בשבת עד 17:00 ובראשון עד 14:00).

כיכר מונסטר Munsterplatz היא לב ליבה של העיר, מתקיים בה שוק איכרים נחמד מידי יום (למעט בימי ראשון), אך הוא **יפה במיוחד בימי שבת** ואז מומלץ במיוחד לבקר בה. בשוק נמכרים פירות וירקות לצד גבינות ונקניקים, פרחים, חפצי אומנות ומזכרות והוא פתוח בשעות 09:00-13:00. הרחובות היוצאים מהכיכר הם מדרחובים קטנים וקסומים, עטורי פרחים ומומלץ מאוד לשוטט בהם בין בתי הקפה, החנויות היפות ודוכני הנקניקיות המיוחדות של היער השחור הנקראות **Bratwurst**. כאשר אתם משוטטים, הקפידו להביט מטה אל המדרכה בקדמת החנויות ותמצאו **איורי פסיפס** מיוחדים המסמלים את עיסוקה של החנות. פרה מייצגת אטליז, לחם מייצג מאפייה, יהלום מייצג חנות תכשיטים ועוד. תופעה מעניינת נוספת במרכז העיר היא **תעלות המים הקטנות (Bachle)** שילדים מאוד אוהבים להשיט בהן סירות קטנות אותן ניתן לקנות בדוכני השוק (3.5 אירו לסירת מפרש קטנה).

בתמונה מימין: משיטים סירות בתעלות המים הקטנות. בתמונה משמאל: איורי פסיפס בחזית החנויות

בכיכר נמצאת גם **קתדרלת מונסטר** הגותית, הנחשבת לאחת היפות בנצרות. בנייתה החלה בשנת 1120 והסתיימה רשמית רק בשנת 1513 והיא כנראה אתר התיירות החשוב ביותר בעיר. מומלץ לעלות למגדל הפעמונים, שגובהו 116 מטר, לתצפית יפה על העיר והסביבה (פתוח שני עד שבת 09:30-17:00 וראשון משעה 13:00, 1.5 אירו למבוגר ו-1 אירו לילד). בתוך הקתדרלה ישנם פסלים מאוד מעניינים המייצגים סצנות פיתוי וחסאים מהברית הישנה והחדשה ובקירותיה חלונות ויטראג' שבכל אחד מהם סמל הגילדה שתרמה אותו. שימו לב גם לתמונת שלושת הלוחות של מריה הנמצאת מעל במת המזבח הגבוהה.

בתמונה מימין: הקתדרלה המרשימה במבט מהצד. בתמונה משמאל: תמונת שלושת הלוחות של מריה מעל במת המזבח

טיול רגלי קצר: מכיכר מונסטר צאו מערבה אל עבר הרחוב הראשי **Kaiser Joseph Strasse**. הרחוב רצוף בבתים סגוניים, חנויות בוטיק יוקרתיות ובתי כל בו. רדו ברחוב דרומה כ-150 מטר עד **למזרקות Bertoldsbrunnen**, הנמצאות במקום בו היה מרכז העיר כאשר נוסדה. משם צעדו כ-100 מטר מערבה לאורך רחוב **Bertoldstrasse** ואז פנו צפונה ברחוב **Universitätsstrasse** עד **לכיכר Rathaus**. ממערב לכיכר נמצא ה-**Neues Rathaus**, בניין מרשים בסגנון ה-**Half Timbered** (טיח משולב עם קורות עץ). שימו לב לשני החלונות הפינתיים עם הקישוטים שעליהם וגג הנחושת. לידו נמצא ה-**Altes Rathaus**, שהוא שילוב של מספר בניינים קטנים מהתקופה שלאחר המלחמה. קצת צפונה משם ברחוב **Turmstrasse** נמצא **בניין העיריה (Gerichtslaupe)** מהמאה ה-13 עם השעון בחזיתו. משם פנו מזרחה ברחוב **Franziskanergasse** וחפשו את **בית הלווייתן (Haus Zum Walfisch)** הגותי הנמצא מאחורי הכנסייה ואת בניין **Martinskiche** ששוחזר מחדש לאחר שרובו נהרס במלחמת העולם ה-2 שהיה שייך בעבר למסדר פרנציסקני. משם המשיכו מזרחה עוד כמה עשרות מטרים וסיימו את הסיבוב חזרה בכיכר מונסטר.

אפשר לעלות לתצפית יפה על העיר עם הפוניקולר **Schlossberg Bahn** שהתחנה התחתונה שלו נמצאת בכיכר **Karl**, כ-500 מטר צפונית מזרחית לכיכר מונסטר על רחוב **Leopoldring** ובתחנה העליונה שלו יש מסעדה ומגדל תצפית (פתוח בקיץ בשעות 09:00-22:00. עלות הנסיעה הלך ושוב 5 אירו למבוגר ו-3.5 אירו לילד בגיל 6-14. כרטיס משפחתי לזוג + עד 4 ילדים עולה 15 אירו. הוא לא משתלם עם ילד אחד) www.schlossberg-bahn.de.

מיקום והגעה: פרייבורג נמצאת בדרום מערב היער השחור בסמוך לכביש המהיר A5 המוביל מפרנקפורט לבאזל ועל כביש 31 היוצא מזרחה לטיטיסה. ניתן לשקול ביום הביקור בפרייבורג לנוח מנהיגה, לוותר על הרכב השכור ולהגיע לפרייבורג **ברכבת**. מרחק הנסיעה מרוב העיירות בדרום היער השחור כגון טיטיסה לא יעלה על חצי שעה ותחנת הרכבת בפרייבורג מרוחקת כ-5 דקות הליכה מכיכר מונסטר. **הנסיעה חינם עם הכרטיס האדום וכרטיס קונוס**. למגיעים ברכב מומלץ לחנות בחניון Rotteckgarage Pc הנמצא ליד לשכת התיירות וסניף C&A (כתובת: Rotteckring 12) ומרוחק 500 מטר בלבד מכיכר מונסטר.

כרטיסי היער השחור: שחור: סיור מודרך של שעה וחצי בעיר ובקתדרלה בסוכנות Kultour הנמצאת ברחוב Merianstrasse 8 (צפונית מערבית לכיכר Rathaus). הסיור יוצא בקיץ מספר פעמים ביום בתנאי שיש לפחות 6 משתתפים ובחורף בימים חמישי עד ראשון בלבד. **אדום:** אותו סיור מודרך כמו בשחור. **קונוס:** הצגתו בלשכת התיירות תקנה לכם את המדריך הרשמי של היער כולל מפה בחינם.

אתרי אינטרנט: www.freiburg-home.com www.freiburg.de

700 מטר דרומית לכיכר לכיוון כביש 31 והנהר תמצאו סניף של רשת בתי הכלבו הגדולה Kik. תוכלו למצוא שם ביגוד לכל גיל, מוצרי פרפומריה, מזכרות ועוד במגוון ענק ומחירים טובים. לרשת סניפים רבים ברחבי גרמניה בפרט ואירופה בכלל. החנות פתוחה בימים שני עד שישי בשעות 09:00-20:00 ובשבת עד 19:00. **סגור בימי ראשון**. כתובת: Kaiser Joseph Strasse 271 Freiburg 79098. www.kik-textilien.de.

פארק Steinwasen (ציון 9) – פארק נהדר בתוך הטבע המכיל מספר אטרקציות נהדרות לכל הגילאים. בין היתר תמצאו בפארק את גשר החבלים הארוך בעולם (218 מטר), מגלשות הרים, מזחלת הרים בתוך תעלה לאורך 800 מטר (קצת מפחידה כי לא גולשים על מסילה אלא בתוך צינור ואפשר לעוף), שתי רכבות הרים לכל המשפחה (מגיל 4) בתוך מבנה סגור, קולנוע 4 ממדים, מגלשת אבובים במים, גן משחקים לילדים, גן חיות קטן ועוד.

העלייה למזחלות מתבצעת עם רכבל ספסל פתוח וניתן לרדת מלמעלה גם במסלול טיול ביער ולצפות בבעלי חיים. **חלק מהמתקנים מקורים ומתאימים כשיורד גשם**. במקום מסעדות בשירות מלא ועצמי ומקומות ישיבה מוצלים. **מתאים לכל המשפחה, אם כי ילדים קטנים ייהנו יותר. 2-3 שעות.**

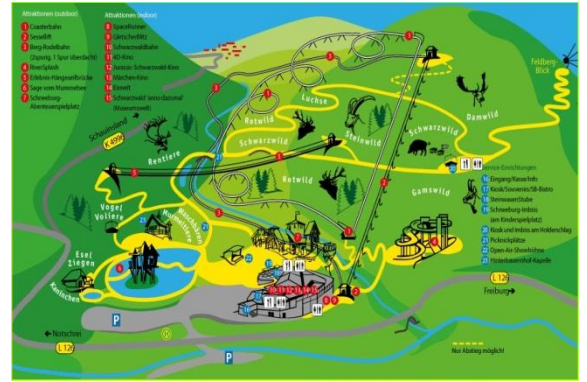
מיקום והגעה: נמצא מספר ק"מ מזרחית לפרייבורג (20 דקות נסיעה). כתובת: Steinwasen 1 Oberried 79254.

שעות פתיחה: בשיא העונה (יוני - ספטמבר) בשעות 09:00-17:45. המתקנים מתחילים לפעול בשעה 10:00. בשאר חודשי השנה בשעות 10:00-16:45. **הפארק סגור בחודשים נובמבר עד מרץ.**

דמי כניסה: כרטיס מלא הכולל את כל המתקנים ללא הגבלה עולה 23 אירו למבוגר, 19 אירו לילד בגילאים 4-11 ולמבוגרים מעל גיל 60. ילד עד גיל 12 נכנס חינם ביום הולדתו (בהצגת תעודה).

כרטיסי היער השחור: אדום: כניסה חופשית.

אתר אינטרנט: www.steinwasen-park.de

בתמונה מימין: מפת הפארק על שלל מתקניו. בתמונה משמאל: מגלשת האבובים

אגם טיטי Titisee (ציון 8) – הוא אחד מאתרי התיירות הפופולריים ביער השחור. האגם מוקף ביער, אורכו 2 ק"מ ורוחבו ק"מ אחד. הטיילת בצפונה שוקקת חיים ועמוסה בתיירים, חנויות מזכרות, בתי קפה ומסעדות. אפשר לשוט חצי שעה בטיילת ואפשר גם לשוט באגם בסירת מנוע המושטת עצמאית, בסירת פדלים (כולל כאלו עם מגלשה למים) או בשיט מאורגן בן כחצי שעה בספינה גדולה היוצא מידי מחצית השעה. גלישת רוח גם היא מאוד פופולרית באגם ואין בעיה לשכור גלשן וציוד. בחודשי הקיץ תמצאו בטיילת גם גלגל ענק ומתקני שעשועים נוספים. ניתן להקיף את האגם ברכבת הנוף בנסיעה שאורכת כשעה. אל תשכחו להצטלם לתמונה משפחתית למזכרת בלבוש המסורתי של היער השחור ובמחיר מופקע... מומלץ לבעלי כרטיס היער השחור **האדום לשלב את הביקור בטיילת גם עם ביקור במיני גולף ובמוזיאון מודלי הרכבות** הסמוכים מצפון לטיילת ללא תשלום (פרטים נוספים בסוף הפרק).

מיקום והגעה: האגם נמצא 30 ק"מ מזרחית לפרייבורג. **כתובת:** Parkstrasse Titisee Neustadt 79822. כדאי לחנות בחניון של תחנת הרכבת, מרחק כמה דקות הליכה מהטיילת. הוא ישמש אתכם גם עבור פארק החבלים.

שעות פתיחה: חוף הרחצה הנמצא כמה דקות הליכה דרומית מערבית מהטיילת פתוח בשעות 09:00-19:00.

דמי כניסה: השיט המאורגן עולה 5 אירו למבוגר, 2.5 אירו לילד בגילאים 4-14 או 12 אירו למשפחה. סירת מנוע פרטית, שלא נדרש רישיון להשטתה, עולה 28/15 אירו לחצי שעה/שעה בהתאמה (**חצי שעה** מספיק בהחלט). סירת פדלים עולה 10/6 אירו לחצי שעה/שעה בהתאמה וסירת דונאט משפחתית מגניבה (!) עולה 49/26 אירו לחצי שעה/שעה בהתאמה. הכניסה לחוף הרחצה עולה 3.5 אירו למבוגר, 2 אירו לילדים עד גיל 17.

כרטיסי היער השחור: שחור: שיט מאורגן של חצי שעה באגם. **אדום:** שיט מאורגן של חצי שעה באגם בחברת השיט Bootsbetrieb Schweizer. **כתובת:** Seestrasse 33 או בחברת Bootsbetrieb Drubba. **כתובת:** Seestrasse 37 + כניסה חופשית לחוף הרחצה.

אתר אינטרנט: www.boote-titisee.de www.titisee.com

בתמונה מימין: הטיילת בצפון האגם במבט מהמים. בתמונה משמאל: הגלגל הענק בטיילת

בית המלאכה Holzschnitzerei מתמחה בגילופי עץ ונמצא לא הרחק משם. בחנות שבו תוכלו למצוא פסלים, בעלי חיים מגולפים, מסכות מרהיבות מעץ ועוד. פתוח בימים שני עד שישי בשעות 10:00-13:00 ו-14:00-18:00, בשבת בשעות 10:00-16:00 ובראשון 13:00-17:00. כתובת: Parkstrasse 9 Titisee 79822. חניה חופשית בצמוד לתחנת הרכבת. www.holzschnitzerei-titisee.de

פארק החבלים Action Forest (ציון 8) – זה המקום לחוות את היער מזווית ראייה של סנאי במסלול הרפתקאות בצמרות העצים. במקום יש חמישה מסלולים ברמות קושי שונות שיאפשרו לכם אתגרים מרגשים במעבר מעץ לעץ. ביצוע המסלול נעשה באמצעות רתמות אבטחה, קסדות ומדריכים מיומנים שידאגו שתצליחו להגיע לעץ הבא... המסלול יכול לכלול גשרי חבלים, אומגות, סולמות חבלים ועוד. לפני תחילת המסלול מתאמנים בשני מסלולי אימון והמעבר למסלולים עצמם מתבצע רק לאחר שתדגימו כי הבנתם את הכללים. המסלול הקל ביותר הוא ה"כתום", המאפשר התנסות לילדים כבר מגובה של 110 ס"מ בליווי מבוגר והוא בגובה של מטר אחד. המסלולים הירוקים מיועדים גם הם לילדים החל מגובה של 110 ס"מ, ה"ירוק בהיר" מגיע לגובה של 6 מטרים וה"ירוק כהה" ל-8 מטרים. המסלול ה"כחול" כבר מתקרב לצמרות העצים בגובה של 10 מטרים ופתוח לילדים מגובה 160 ס"מ בלבד. המסלול ה"אדום" מגיע לגבהים של 13 מטרים ופתוח לילדים החל מגובה 160 ס"מ וגיל 12 ואילו ה"שחור", המתגר מכולם, מכיל 15 אלמנטים שונים ומגיע לגבהים של 18 מטרים. הוא פתוח לילדים החל מגיל 16 וגובה 160 ס"מ. בסיום כל מסלול מבצעים אומגה למטה. לפארק הזה יש שני יתרונות גדולות לעומת פארקי חבלים אחרים ביער השחור: הראשון הוא כי הוא מתאים לילדים קטנים מאוד (החל מגובה 110 ס"מ כאמור) והשני הוא קרבתו לאגם טיטי המאפשרת לחובבי האקסטרים להתפצל מאלו שיעדיפו כוס קפה רגוע בטיילת. יש להגיע עם **נעליים סגורות**. מבוגר יכול להשיג רק על עד שני ילדים. צפו לבילוי של **3 שעות**.

מיקום והגעה: הפארק נמצא מצפון לאגם טיטיסה. כתובת: Neustadter Strasse 41 Titisee Neustadt 79822.

שעות פתיחה: הפארק פתוח בחודשים אפריל עד אוקטובר בין השעות 10:00-19:00. בימים מסוימים (בעיקר בחודש יולי) הפארק נפתח רק בשעה 13:00 ובימים מסוימים הוא סגור לגמרי, כך שחשוב לבדוק את שעות הפתיחה באתר האינטרנט לפני ההגעה. אין כניסה לאחר השעה 15:45 והשהייה בפארק מוגבלת ל-3 שעות.

דמי כניסה: המחיר ביולי אוגוסט הוא 22 אירו למבוגר, 19 אירו לילד בגיל 14-17 ו-16 אירו לילד מגיל 13 ומטה. המחיר בשאר חודשי השנה הוא 19 אירו למבוגר, 16 אירו לילד בגיל 14-17 ו-13 אירו לילד מגיל 13 ומטה.

אתר אינטרנט: www.action-forest-kletterwald.de

שביל הגמד פלחטל Evernius Flechtel (ציון 8) – שני מסלולים נהדרים להליכה בטבע. בשניהם מוביל אותנו הגמד פלחטל בין שלל פעילויות ומשחקים לכל המשפחה. הטיול מתחיל במסלול האדום הקליל שאורכו 1.5 ק"מ **וניתן לבצע אותו גם עם עגלות** (תוך כדי ביצוע מעקפים בשני מקומות שבהם יש טיפוס קל). באמצע המסלול האדום ניתן לבחור האם לסיים אותו או להמשיך למסלול הכחול (ואז האורך הכולל של שניהם יהיה 3 ק"מ). היתרון בלהמשיך את המסלול הכחול הוא כי הוא עובר בין היתר ליד אתר אימונים לקפיצות סקי מאוד מרשים ואגם קטנטן. **אני ממליץ לעשות את שני המסלולים** על מנת לראות את אתר הקפיצות המהווה חוויה מיוחדת לילדים ומבוגרים כאחד. אל תשכחו לקחת את מפת המסלולים בלשכת התיירות שממנה (מאחור) יוצאים למסלול (ואפשר גם לשכור בה מנשא גב). צמוד לתחילת המסלול נמצאים גם אתר מיני גולף ומזנון. במהלך המסלול האדום יחכה לילדים גן שעשועים עם אומגה קטנה. הכניסה למסלולים חופשית. השביל פעיל בחודשים מאי עד אוקטובר. המסלול האדום כולל הפעילויות ייקח **שעה** ואילו ביצוע שני המסלולים ביחד ייקח **שעתיים**.

מיקום והגעה: השביל נמצא בעיירה Hinterzarten. מכביש B31 יוצאים ביציאה B500. נקודת התחלת המסלולים היא **מאחרי** לשכת התיירות הנמצאת במרכז העיירה. כתובת: Freiburger Strasse 1 Hinterzarten 79856.

בתמונה מימין: מפת המסלולים. בתמונה האמצעית: אתר קפיצות הסקי. בתמונה משמאל: כך מראה הגמד פלחטל את הדרך

מסעדת The Engel (ציון 10) נמצאת 5 ק"מ מערבה משם במלון Gasthaus Zum Engel. המסעדה מתמחה במאכלים אופייניים ליער השחור ותאפשר לכם להתנסות בבשר צבי ופילה חזיר מצוינים. בעלי המקום צדים את האוכל ומעשנים אותו בעצמם. תפריט הילדים מגוון ביותר, רוב המנות כוללות גם בר סלטים, השירות מעולה, האוכל מצוין והמחירים סבירים ביותר. בחוץ יש גן שעשועים לילדים. **אהבנו מאוד.** המטבח פתוח לצהרים בשעות 11:45-13:45 ולערב בשעות 18:00-20:30. בשעות 14:00-18:00 מוגשות ארוחות קלות בלבד. **סגור בימי חמישי.** כתובת: Alpersbach 14 Hinterzarten 79856 www.engel-hinterzarten.de

מסעדת מלון Kaisers Tanne (ציון 9) נמצאת 3 ק"מ צפונה משם על כביש 500, לא רחוק מתחילתו בכביש 31. גם שם תוכלו להתנסות בבשר צבי לצד בר סלטים, פסטות, פירות ים וקינוחים מעולים. המסעדה מאוד ידידותית לילדים ומאפשרת מנות מוקטנות עבורם, דפי צביעה ומגרש משחקים בחוץ. אפשר לאכול גם ארוחת בוקר מזנון. מחירי המנות העיקריות נעות סביב 20 אירו. כתובת: Am Wirbstein 27 Breitnau 79874.

סניף של רשת **Kik** נמצא בעיירה Hinterzarten. החנות פתוחה בימים שני עד שישי בשעות 09:00-19:00 ובשבת עד 16:00. סגור בימי ראשון. כתובת: Jacob Saur Strasse 3-5 Hinterzarten 79199. www.kik-textilien.de

רוונשלוכט Ravenschlucht (ציון 8) – ערוץ Ravenna הוא ערוץ פראי ורומנטי המוביל אל "עמק הגיהנום" (Hollental). בערוץ נמצא מסלול הליכה קסום העובר בתוך היער בצמוד לנחל אותו תחצו מידי פעם על גבי גשרוני עץ בינות לסלעים, צוקים, צמחיה עבותה ומפלים קטנים היוצרים תמונת נוף מרשימה במיוחד. בדרך תחלפו גם על פני תחנת קמח ישנה משנת 1883 המונעת במים. מומלץ לצעוד עד **בית הקפה Haus Ketterer**, לנוח עם כוס קפה ועוגה או גלידה ואז לחזור חזרה. העלייה (הלא קלה) עד בית הקפה תיקח לכם כ-50 דקות והדרך חזרה כ-30 דקות, כך שעם העצירה, המסלול ייקח לכם **כשעה וחצי עד שעתיים**. אם אתם רוצים להימנע מהדרך חזרה, שלחו את הנהג להביא את הרכב לכתובת בית הקפה (המצורפת מטה) והמתינו לו שם. במגרש החניה בתחילת המסלול תמצאו גם את **חנות מוצרי הזכוכית Glasblaserei**, שם תוכלו לחזות בהדגמה של ניפוח זכוכית וגם לקנות מוצרי זכוכית יקרים במיוחד. במגרש החניה נמצאים גם בית קפה, חנות מזכרות ושעון קוקייה ענק (שאחת לשעה כשהוא מצלצל, הקוקייה יוצאת בליווי ריקוד של בובות בלבוש מסורתי). הכניסה חופשית. **המלון מציע ארוחות משפחתיות** נהדרות לארבעה סועדים במחיר של 49.5 אירו. **המסלול אינו מתאים להליכה עם עגלות.**

מיקום והגעה: הערוץ נמצא על כביש B31 בין פרייבורג לטיטיסה, במרחק של 10 ק"מ מערבית לטיטיסה, 23 ק"מ מזרחית לפרייבורג. ממגרש החניה תצעדו לכיוון מלון Hofgut Sternen ואז תבחינו משמאלכם בגשר גבוה עם מסילת רכבת וקשתות גדולות שאחריו מתחיל המסלול. **כתובת:** Hollsteig 76 Breitnau 79874. **כתובת בית הקפה:** Ravensaschlucht 62 Breitnau 79874.

כרטיסי היער השחור: שחור: מקבלים מזכרת מחנות הזכוכית וקפה ועוגת היער השחור בקפטריה שנמצאת בתוך שעון הקוקיה (פתוח 09:00-17:30 עד 6/1/15 בלבד).

בתמונה מימין: כאן מתחיל המסלול. בתמונה משמאל: הדרך רצופה בגשרוני עץ קסומים

פארק המים באדפארדיס Badeparadies (ציון 10) – פארק אטרקטיבי ביותר המכיל שלושה מתחמים נפרדים. המתחם הראשי נקרא **Galaxy Schwarzwald** ויש בו 20 אטרקציות שונות כולל 18 מגלשות מים מכל זן וכל סוג, בריכת גלים (כל חצי שעה למשך 10 דקות) ומקפצות והכל בתוך מבנה מקורה, כשהמגלשות עוברות מעל ראשי המתרחצים. 12 מגלשות הן ללא הגבלת גיל, 4 מגלשות מגיל 7 בלבד ועוד 2 מגלשות מגיל 13. המתחם השני נקרא **Palm Oasis**, הוא מיועד למבוגרים מעל גיל 16 בלבד ויש בו בריכה חמימה פנימית וחיצונית (בטמפרטורה של 33 מעלות), משולבת במפלונים וזרמים ומוקפת בדקלים וצמחיה טרופית היוצרים יחד עם הבר שבתוכה תחושת רוגע ושלווה חזקים. המתחם השלישי הוא מתחם הסאונות **Wellness Oasis**, גם הוא מגיל 16 בלבד ובעירום, בדומה למרחצאות אחרים. במתחם יש 4 סאונות נושאיות – ארץ, מים, אש ואויר. אל תשכחו להביא שתי מגבות כי חייבים לשבת על מגבת. בכל אחד מהמתחמים יש מסעדה (אם כי במתחם המגלשות היא די דלה) ואסור להכניס מזון ומשקאות לפארק. **מתאים מאוד לימי גשם.** כשעוזבים את המקום יש לקחת בקופה כרטיס לחנייה חינם.

מיקום והגעה: הפארק נמצא מצפון לאגם טיטי בסמוך לכביש B31. **כתובת:** Neustadterstrasse 27 Titisee. **או** Neustadt 79822 **או** Am Badeparadies 1 Titisee Neustadt 79822.

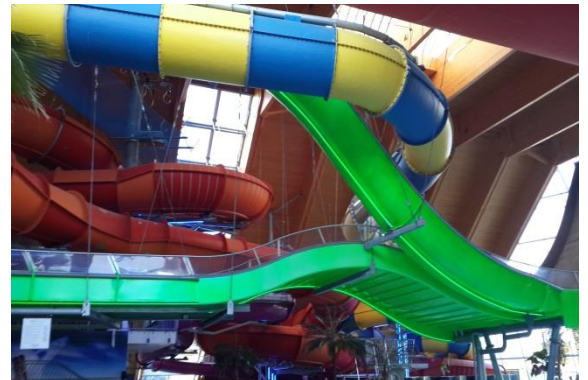
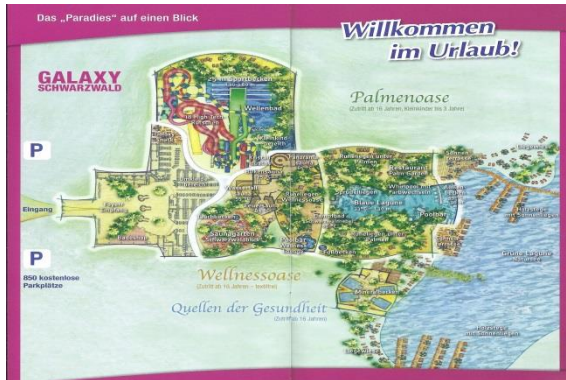
שעות פתיחה: מתחם המגלשות פעיל בימי שני בשעות 14:00-18:00, שלישי עד חמישי בשעות 14:00-22:00, ביום שישי עד 23:00 ובשבת וראשון בשעות 09:00-22:00. מתחם המבוגרים ומתחם הסאונות פתוחים בימים שני עד חמישי בשעות 10:00-22:00, בשישי עד 23:00 ובשבת וראשון 09:00-22:00. שלושת המתחמים פתוחים בחופשות בימי שישי בשעות 09:00-23:00 ובשאר ימי השבוע עד 22:00. ניתן להיכנס עד שעה וחצי לפני הסגירה.

דמי כניסה: הכניסה למתחם המגלשות עולה 19/14/11 אירו לשעה וחצי/3 שעות/יום שלם בהתאמה החל מגיל 4. מתחם המבוגרים + המגלשות עולה 22/17/14 אירו לשעה וחצי/3 שעות/יום שלם בהתאמה ואילו מתחם הסאונות + המבוגרים + המגלשות עולה 26/21/18 אירו לשעה וחצי/3 שעות/יום שלם בהתאמה. תוספת של 3 אירו למחיר בסופי שבוע ותוספת של 1 אירו לכל חצי שעה נוספת. קיים **כרטיס משפחתי** בימי שישי ל-3 שעות הכולל מבוגר + ילד (בגיל 4-16) במחיר של 24 אירו ועוד 12 אירו לכל ילד או מבוגר נוספים בין השעות 14:00-23:00. ילד עד גיל 15 נכנס חינם ביום הולדתו (בהצגת תעודה). ניתן לקנות **כרטיס טעון** בשווי 500/250/100 אירו בהנחה (ועוד 10 אירו פיקדון) וזה מתאים למשפחות גדולות או למבקרים הרבה ללא הכרטיס האדום. הכרטיס משמש לתשלום כניסה ולרכישת מזון ושתייה ואין לו הגבלת זמן.

צמיד אלקטרוני מחייב אותך על כל הוצאה במתחם והתשלום מבוצע ביציאה. אובדן הצמיד עולה 45 אירו. אם איבדתם אותו, השאירו פרטים ונסו לבדוק למחרת טלפונית אם מצאו אותו (מה שבדרך כלל קורה) ואז יזכו אתכם בהתאם. בכל מקרה **מומלץ לשמור אצלכם את הצמידים של הילדים**.

כרטיסי היער השחור: אָדוּם: כניסה למשך **שעה וחצי** למתחם המגלשות והמבוגרים. תוספת 1 אירו לאדם לכל חצי שעה נוספת (עד מקסימום של 8 אירו לאדם). תוספת של 4 אירו לאדם למתחם הסאונות. תוספת של 3 אירו לאדם בסוף שבוע. כניסה אחרונה בשעה 20:30 ובימי שישי בשעה 21:30. **קונוס:** 2 אירו הנחה.

אתר אינטרנט: www.badeparadies-schwarzwald.de

בתמונה מימין: המגלשות האטרקטיביות. בתמונה משמאל: מפת הפארק. למעלה המגלשות, באמצע הסאונות ומימין מתחם המבוגרים

מסעדת Il Pescatore II נמצאת 6 ק"מ מזרחית לפארק המים ומציעה אוכל איטלקי מעולה, שירות מעולה ומחירים סבירים ומתאימה מאוד למשפחות. פתוחה בימים שלישי עד ראשון בשעות 11:30-14:00 ו-17:30-23:00. **סגור בימי שני**. כתובת: Pfauenstrasse 3 Titisee Neustadt 79822.

הר פלדברג Feldberg (ציון 9) – זהו ההר הגבוה ביותר ביער השחור המתנשא לגובה של 1493 מטר. העלייה לפסגה נעשית באמצעות נסיעה קצרה (7 דקות) ברכבל בעל קרונית ל-8 אנשים המביא אתכם לגובה של 1450 מטר, שם תמצאו אנדרטת אבנים ונקודת תצפית למטה לעבר אגם פלדברג ומשם יש עוד הליכה קצרה עד למגדל המאפשר תצפית מהממת אף יותר על האזור. העלייה למגדל במעלית ויש בו מכונות שתייה קלה וחמה ומשקפות בתשלום וביום טוב תוכלו לראות אפילו את הרי האלפים. בקומה הראשונה שלו יש מוזיאון קטן ללא תשלום לתולדות נקניק השינקין. אפשר בסיום הביקור לרדת חזרה לבסיס ההר בשביל הליכה לא קל במיוחד, אך מאוד יפה, שאורכו 4.5 ק"מ והוא רצוף שדות פרחים בהם רועות פרות. הירידה תיקח לכם כשעה וחצי. הביקור בפסגת ההר כולל העלייה והירידה ברכבל ייקח **כשעה**. **אני חושב כי זוהי הפסגה המומלצת ביותר לביקור ביער השחור**.

מיקום והגעה: נמצא דרומית לאגם טיטי בסמוך לכביש B317. תחנת הרכבל התחתון נמצאת בסמוך למלון Feldberger Hof ומוזיאון הטבע, שבחניה שלו מומלץ לחנות. **כתובת:** Dr.-Pilet-Spur 1 Feldberg 79868.

שעות פתיחה: מידי יום בשעות 09:00-16:30.

דמי כניסה: עלייה וירידה ברכבל + כניסה למגדל עולה 9.5 אירו למבוגר, 6.6 אירו לילד.

כרטיסי היער השחור: שחור ואדום: כרטיס חופשי הלוך ושוב ברכבל וכניסה למגדל התצפית. הכרטיס **אָדוּם** מקנה גם 15 דקות רכיבה על סוס פוני לילדים עד גיל 12 בסמוך לתחנת הרכבל התחתונה, ליד פארק החבלים.

אתר אינטרנט: www.feldbergbahn.de

בתמונה מימין: אנדרטת האבנים בפסגת הר פלדברג. בתמונה משמאל: היער השחור במבט מהפסגה

שביל אנתוני התרנגול Der Wichtelpfad im Auerhahnwald (ציון 10) – שביל הליכה מעגלי פופולרי ביותר שאורכו 1.8 ק"מ (2400 צעדים של ילדים). ייחודו בסיפור המסופר לאורכו על גבי שלטים על הגמד פרדיננד, הדוור של היער, שרוצה להביא מכתב לתרנגול אנתוני, אך לא מוצא אותו. הילדים מטיילים ביער ומנסים לעזור לגמד למצוא את התרנגול תוך שהם חולפים על פני פסלים, משחקים ומשימות השזורים לאורכו, מטפסים על עצים ופוגשים פיות. משפחות עם ילדים בכל גיל ייהנו לאורך המסלול היפה והנוח להליכה בתוך היער. הסיפור בגרמנית, אך ניתן לקחת תרגום לאנגלית מבקתת העץ בתחילת המסלול. **תרגום לעברית נמצא בנספח ד' בעמוד 72. שעתיים.**

הכניסה חופשית. בסיום יש גינת שעשועים חביבה לקטנטנים עם פסל של אנתוני התרנגול. **המסלול אינו מתאים לעגלות, אך אפשר לשכור מנשא במוזיאון הסמוך** בעלות סמלית. מחוץ למלון יש בית קפה ומיני מרקט במחירים סבירים.

מיקום והגעה: השביל נמצא על כביש B317 מאחורי מלון Feldberger Hof בסמוך לרכבל להר פלדברג. מהחניה לכו לכיוון המלון, עקפו אותו מימין ושם מתחיל המסלול (ולא בבקתת העץ הנמצאת 50 מטר ימינה משם). התשלום לחניה מתבצע בקופות של מוזיאון הטבע הסמוך Haus der Natur. **כתובת:** כמו להר פלדברג.

שעות פתיחה: המסלול פתוח החל מ-15/6 ועד 10/11.

אתר אינטרנט: www.wichtelpfad.info

בתמונה מימין: מפת המסלול. בתמונה משמאל: שני גיבורי הסיפור פרדיננד ווולט בתמונה משותפת

מסעדת SinerZit (ציון 10) הסמוכה היא מסעדה איטלקית עם מנות נהדרות וגדולות, תפריט ילדים (שזה בעצם אותן מנות למבוגרים רק במחיר מוזל), שירות נהדר ומחירים סבירים ביותר. יש גם תפריט מנות קטנות לאלו שרעבים פחות. היא פתוחה בקיץ מידי יום ברציפות בשעות 11:00-22:00 ובשאר השנה עד שעה 21:00. היא נמצאת בפסאג' מימין למלון Feldberger Hof. **כתובת:** כמו להר פלדברג. www.sinerzit.com

מסעדת Ristorante Pizzeria Da Rocco (ציון 9) היא עוד מסעדה איטלקית נהדרת המציעה מגוון פיצות ופסטות נדיבות מאוד וזולות. רוב התפריט במחיר של עד 10 אירו. היא פתוחה מידי יום ברציפות בשעות 11:00-22:30. נמצאת ממש בהצטלבות של כביש 317 עם כביש 500. כתובת: Feldbergstrasse 2 Feldberg Barental 79868.

מסעדת Schwarzwaldhaus (ציון 9) מגישה אוכל טעים בכמויות נדיבות, בזול ועם שירות נהדר. מה צריך יותר? המסעדה פתוחה מידי יום בשעות 10:00-22:00, **בימי רביעי סגור** ובימי חמישי פתוח רק משעה 18:00. המסעדה נמצאת מספר קילומטרים מזרחית לפלדברג בכתובת: Falkauerstrasse 3 Altglashuetten 79868.

פארק החבלים Kletterwald (ציון 10) - מציע 6 מסלולים במגוון רמות קושי ואתגר בגבהים של 1-12 מטר החל ממסלול קליל לילדים בני ארבע (וגובה 90 ס"מ) ועד מסלולים קשים ומאתגרים לבני נוער ומבוגרים (החל מגיל 8 וגובה 120 ס"מ) הכוללים גם אומגות מהירות. במקום גם גן הרפתקאות לקטנטנים החל מגיל שנתיים. עד גיל 13 נדרש ליווי של הורה, מקסימום שני ילדים להורה. **חובה לנעול נעליים סגורות וחובה להזמין תור מראש** במשרד, בטלפון (+49-152-53693765) או במייל (email@kletterwald-feldberg.com).

מיקום והגעה: סמוך לתחנת הרכבל התחתונה להר פלדברג ומסלול אנתוני התרנגול. חונים במוזיאון הטבע. **כתובת:** Dr. Piletspur 1 Feldberg 79868.

שעות פתיחה: פתוח בחודשים אפריל עד אוקטובר בשעות 10:00-17:00, אך מאמצע יולי ועד אמצע ספטמבר פותחים כבר בשעה 09:00 וסוגרים בשעה 19:00. כניסה אחרונה שעתיים לפני הסגירה.

דמי כניסה: כניסה ושהייה בת שעתיים עולה 15 אירו למבוגר, 12.5 אירו לילד בגיל 7-13 ו-10 אירו לילד בגיל 4-6.

כרטיסי היער השחור: אָדום: שעה חינם (ועוד אירו אחד לאדם לכל חצי שעה נוספת).

אתר אינטרנט: www.kletterwald-feldberg.com

בתמונה מימין: מגוון מסלולי חבלים גדול בפארק החבלים. **בתמונה משמאל:** גולשים על חבית ומרגישים אינדיאנה ג'ונס

מגלשות הרים טודנאו Hasenhorn coaster Todtnau (ציון 10) – מגלשות ההרים הארוכות ביותר ביער השחור, אורכן 2.9 ק"מ, הן כוללות לא מעט פיתולים וריגושים אחרים ויזכרו ככל הנראה **כאחת החוויות הגדולות ביותר בטיול**. הגלישה נמשכת 5-6 דקות. כדי לגלוש יש לדחוף קדימה את ידיה הבלם, אחרת מאטים וכך שולטים במהירות. ילדים יכולים לגלוש לבד החל מגיל 8 וגובה 140 ס"מ. העלייה למעלה נמשכת 12 דקות ומתבצעת ברכבל פסל פתוח (להיזהר עם ילדים קטנים) אשר משמש בחורף את גולשי הסקי.

מהתחנה העליונה יש ירידה קצרה עד לתחילת הגלישה. למעלה יש בית קפה עם אוכל גרמני טיפוסי, מחירים סבירים בהחלט ונוף נפלא, כך שלא חייבים למהר לגלוש למטה. ניתן לרדת למטה גם ברגל במסלול טיול בנוף הנפלא, שמתחיל בתחנת הרכבל העליונה, אורכו 3 ק"מ והוא נקרא "שביל הקסמים". לאורך הדרך תפגשו שלטים המספרים סיפור הרפתקאות. למטה יש קפיטריה ואפשר לקנות תמונה שלכם גולשים תמורת 2.5 אירו לתמונה.

בימי גשם אל תשכחו את מעילי הגשם (אך קחו בחשבון שהמהירות תהיה יותר גבוהה, הגשם מכה חזק על הפנים וזה לא כל כך נעים). **חשוב מאוד להגיע מוקדם, אחרת זמני ההמתנה יכולים להגיע גם עד שעה וחצי** והחניה תהיה רחוקה. קחו בחשבון **שלמעלה יכול להיות קצת קר**. ללא המתנה משמעותית כל הסיבוב ייקח **שעה**.

מיקום והגעה: לאחר שתפנו לאתר מכביש 317, פנו מיד שמאלה למגרש החניה שנמצא במעלה הכביש ולאחר שחונים יש לרדת חזרה ברגל ולפנות שמאלה לכניסה לאתר. **כתובת:** Brandenbergerstrasse 3 Todtnau 79674.

שעות פתיחה: מידי יום 10:00-18:00 בקיץ ועד שעה 16:00 בחורף.

דמי כניסה: 9.5 אירו לעליה + גלישה למבוגר, 8 אירו לילד בגיל 4-15. קיימות כרטיסיות של 10 גלישות במחיר של 89 אירו למבוגר או 75 אירו לילד. עליה וירידה ללא גלישה עולה 7 אירו למבוגר, 6 אירו לילד. קיימות גם כרטיסיות של 20 גלישות במחיר של 140/170 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. עלייה ברכבל וירידה ברגל עולה 4.5 אירו.

כרטיסי היער השחור: אדום: עליה ברכבל וגלישה אחת בחינם.

אתר אינטרנט: www.hasenhorn-rodelbahn.de

בתמונה מימין: מגלשות ההרים, הרכבל והעיירה טודנאו במבט מתחנת הרכבל העליונה. **בתמונה משמאל:** חלק קטן מהמסלול

מפלי טודנאו Todtnau (ציון 9) – המפלים נופלים 97 מטר בשני שלבים. מהחניה מוביל שביל הליכה קל (אדום) אל תחתית המפלים שאורכו 700 מטר לכל כיוון (10 דקות הליכה) ולאחריו יש טיפוס לא קל אל הגשר שבין שני המפלים. בתחתית המפל התחתון תמצאו ספסלי עץ דמויי כסאות נוח עליהם תוכלו להישען לרווחה לאחור ולצפות במפלים, אך הם יהיו תפוסים כמעט תמיד... ניתן לבחור בשבילים ארוכים יותר לטיול (השביל התכלת חוזר בדרך אחרת והשביל הכחול הוא הארוך מכולם) וניתן גם להגיע לתצפית על המפלים מלמעלה. אם יש לכם שני רכבים, תוכלו להיכנס מהכניסה העליונה ולצאת מהתחתונה. בתחילת המסלול יש שירותים ומזנון. הכניסה חופשית. **השביל האדום מתאים להליכה עם עגלות. אני ממליץ לעשות את המסלול האדום, לטפס לראש המפל התחתון, לחצות את הגשר ולחזור חזרה מסביב במסלול הכחול עד לכיסאות הנוח וחזרה לכניסה.** זה ייקח **שעה**. אם תעשו את המסלול האדום בלבד זה ייקח **חצי שעה**.

מיקום והגעה: מכביש B317 יורדים צפונה לכביש L126 לכיוון Aftersteg, סמוך לעיירה טודנאו.

בתמונה מימין: מפלי טודנאו המרשימים. בתמונה משמאל: מבט ממעלה המפל אל כסאות הנוח מעץ שבתחתיתו

מוזיאון וסדנת הזכוכית Glasblaserhof נמצאים ממש על הכביש העולה למפלים ביציאה הצפונית מטודנאו. בדומה למקומות דומים ביער, גם כאן תוכלו לחזות בהדגמות של ניפוח זכוכית מספר פעמים ביום ולהתרשם מהתכשיטים וכלי הזכוכית המוצגים ונמכרים (ביוקר) במקום. במקום יש גם מסעדה. פתוח מידי יום בשעות 09:30-18:00, הדגמות בשעות 11:00, 12:00, 14:00 ו-16:00 למעט בימי שני. הצפייה בהדגמה עולה 3 אירו למבוגר, 2 אירו לילד בגיל 6-12. כתובת: Talstrasse 6 Todtnau Aftersteg 79674. **האתר סגור כרגע ולא ידוע מתי ייפתח שוב.**

לא רחוק מטודנאו, ליד קמפינג Muggenbrunn נמצא **שביל רגליים יחפות** שאורכו 500 מטר והכניסה אליו **חופשית**.

מסעדת Bella Italia (ציון 9) נמצאת במרכז טודנאו ליד הכנסייה ומתאימה מאוד למשפחות רעבות לאחר הגלישה והמפלים. פיצות ופסטות נהדרות, בשר, דגים וקינוחים ובמחירים סבירים, למרות המיקום המרכזי. שירות מהיר. פתוחה מידי יום החל משעה 11:00. כתובת: Freiburger Strasse 29 Todtnau 79674, מול הקתדרלה (לא להתבלבל עם מסעדה נוספת בטודנאו בשם זה).

הר בלכן Belchen (ציון 8) – ההר הרביעי בגובהו ביער השחור (1415 מטר) מציע מסלול הליכה מעגלי קצר בפסגתו עם תצפיות נוף מרהיבות לכל הכיוונים, כולל על עמק הריין, רכס הרי הווז' באלזס והרי האלפים. המסלול כולו חשוף לשמש ולכן חשוב מאוד להצטייד בכובעים וקרם הגנה. למיטיבי לכת קיימים גם מסלולים ארוכים יותר. אורך הרכבל 1150 מטר, העלייה בו לוקחת כ-5 דקות והשהייה כולה תיקח **שעה**. שימו לב לא לגעת בגדר החשמלית המונעת מהפרות לצאת. זה לא נעים... **אני ממליץ לבקר בפסגת פלדברג היפה יותר ולוותר על פסגת בלכן.**

מיקום והגעה: תחנת הרכבל נמצאת ליד העיירה Aitern מערבית לכביש L142, אליו יורדים מכביש 317 דרומית לטודנאו. **כתובת:** Belchenhotel 1 Schoenberg 79677.

שעות פתיחה: הרכבל פעיל מידי יום בין השעות 09:15-17:00 ובחודשים יולי - ספטמבר עד 18:00.

דמי כניסה: עליה וירידה ברכבל בקיץ עולה 7.4 אירו למבוגר ו-5.2 אירו לילד בגילאים 6-17. קיים כרטיס משפחתי לזוג הורים + ילדיהם עד גיל 17 במחיר של 19 אירו. עלייה בלבד עולה 4.2/6.4 למבוגר/ילד בהתאמה וירידה בלבד עולה 3.2/5 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. בחורף, בעונת הסקי, המחיר נקבע לפי זמן השימוש ברכבל ועולה 13/9/15/17/23 אירו למבוגר לשעה/שעתיים/אחה"צ/בוקר/כל היום בהתאמה. המחירים לילד הם 6.5/7/8/11/13 אירו בהתאמה ואילו למשפחה הם 34/39/53 אירו לאחה"צ/בוקר/כל היום בהתאמה.

כרטיסי היער השחור: שחור: עליה וירידה חנם ברכבל פעם אחת בקיץ וכרטיס יומי חופשי בחורף.

אתר אינטרנט: www.belchen-seilbahn.de

בתמונה מימין: רכבל הר בלכן. בתמונה משמאל: פרות מלכות עשב בפסגת ההר

אגם שלוכט Schluchtsee ושביל הפסלים Schluhwana Naturlehrpfad (ציון 9) – אגם קטנטן וקסום (לא להתבלבל עם אגם Schluchsee הגדול ובעל השם הדומה אך ללא האות t), שבסמוך אליו נמצא שביל הליכה נעים ויפה במיוחד בינות לעצי היער, שייחודו בפסלים הרבים המוצבים לאורכו המגולפים בעץ, צבועים בצבעים מרהיבים ומעניקים לו קסם וחוויה יוצאי דופן. אורכו של המסלול, שנקרא גם Wald Natur Husli, הוא 1.5 ק"מ ושילוט עם דמות סנאי מסמן את הדרך. המסלול מעגלי וניתן להתחיל אותו בכל נקודה. אם תתחילו בחוף האגם תתבקשו לשלם עבור הכניסה לחוף, אך אם תסבירו כי בכוונתכם להשתמש בשביל בלבד לא תצטרכו לשלם כי הכניסה אליו חופשית. אפשר גם לרחוץ באגם, אך מימיו קרים במיוחד. במקום יש בית קפה קטן. **ילדים בכל הגילאים אוהבים מאוד את השביל. המסלול אינו מתאים לעגלות.** קרוב לתחילת המסלול נמצא **שביל רגליים יחפות קצר** שמתאים למי שעוד לא חווה את החוויה או למי שרוצה **מסלול קצר יותר מזה שבגוטאך.**

מיקום והגעה: האגם נמצא צפונית לגרפנהאוזן, יורדים מזרחה מכביש L157 מעט אחרי הכיכר שבה נמצאת מבשלת הבירה Rothaus. עקבו אחרי השילוט לבית הוסלי ואחרי שתחנו, חזרו לכביש הראשי, פנו שמאלה ומיד תראו את הכניסה לשביל.

דמי כניסה: הכניסה למסלול חופשית. הכניסה לחוף האגם עולה 1 אירו לאדם.

בתמונה מימין: אגם שלוכט הציורי. בתמונה משמאל: שביל הפסלים המהמם רצוף בעשרות פסלי עץ צבעוניים מגולפים

בית הוסלי Husli (ציון 6) – בית מגורים מקומי טיפוסי משנת 1912 שנבנה כולו מחומרי ומוצרי "יד שנייה" והתוצאה היא בית ציורי וקיטשי במיוחד שנראה כאילו עדיין מתגוררים בו. הבית נבנה כמעון נופש קיץ עבור זמרת האופרה הברלינאית הלנה זיגפריד ומשמש כמוזיאון מאז מותה בשנת 1966. הבית התפרסם בעיקר לאחר שצולמה בו סדרת הטלוויזיה "Black Forest Clinic". הביקור בבית מאוד קצר ולא נראה כי כדאי להגיע לכאן במיוחד, אלא אם אתם **עושים את שביל הפסלים הסמוך.**

מיקום והגעה: Am Husli 1 Grafenhausen 79865

שעות פתיחה: בחודשים יולי ואוגוסט בימים שלישי עד שבת בין השעות 09:30-12:00 ו-13:30-17:30 ובימי ראשון רק בין השעות 13:30-17:30. בשאר חודשי השנה בימים שלישי עד שבת בין השעות 10:00-12:00 ו-13:30-17:00 ובימי ראשון רק בין 13:30-17:00. **בימי שני סגור** כל השנה. סגור מ-4/11 ועד 25/12.

דמי כניסה: 1.6 אירו למבוגר, 0.5 אירו לילדים.

כרטיסי היער השחור: שחור: כניסה חופשית וסיור מודרך.

מסעדת Tannenmuhle (ציון 8) נמצאת לא רחוק משם, מציעה אוכל מסורתי ובשל הפופולריות שלה בקרב ישראלים, היא אף מציעה תפריט בעברית משובשת. מלבד האוכל הטוב, תמצאו מחוץ למסעדה גם גן פסלים, גן שעשועים קטן, שעשועי מים ופינת חי, כך שמובטח לכם שהילדים יאהבו את המקום. **המחירים גבוהים (20-15 אירו למנה) יחסית ולא בטוח כי הביקור במקום מוצדק.** המסעדה פתוחה בקיץ מידי יום בין השעות 11:30-20:30 ובחורף סגורה בימים שני ושלישי. כתובת: Tannenmuhleweg 5 Grafenhausen 79865. www.tannenmuehle.de

ספא סולמר Solemar (ציון 8) – הספא מכיל מתחם רחצה, מתחם סאונות, חדרי טיפולים וחדרי מלח. הוא מושקע במיוחד, מתאים מאוד למשפחות וכולל גם בריכה לפעוטות והפעלות לילדים בקיץ. מתחם הרחצה מכיל בריכה שחלקה פתוח וחלקה מקורה ובריכות ג'קוזי תרמיות. במתחם הסאונות (הכניסה בעירום) יש שש סאונות בטמפרטורות שונות. תצטרכו לשבת על מגבת משלכם ולכן זכרו להביא אחת נוספת. בקומת הגלריה יש מיטות שיזוף מלאכותי. שימו לב שברוב הבריכות יש אחוזי מלח משתנים וילדים (ופצעים...) פחות אוהבים את זה.

מיקום והגעה: כתובת: Huberstrasse 8 Bad Durrheim 78073.

שעות פתיחה: מתחם הרחצה פתוח בימים שבת עד חמישי בין השעות 09:00-22:00 וביום שישי עד 23:00. מתחם הסאונות פתוח בימים שבת וראשון בין השעות 09:00-22:00, בימים שני עד חמישי החל משעה 10:00 וביום שישי בין השעות 10:00-23:00. בימי שלישי מתחם הסאונות פתוח לנשים בלבד. חדרי המלח פתוחים בימים שני עד שישי בין השעות 09:00-19:00 ובשבת וראשון בין השעות 10:00-16:00.

דמי כניסה: למתחם הרחצה 13.5/11.9 אירו למבוגר ל-3 שעות/יום שלם בהתאמה. 8.9 אירו לנכנסים אחרי שעה 19:00. 7.5/6.3 אירו לילד ל-3 שעות/יום שלם בהתאמה. **כרטיס משפחתי** ל-2 מבוגרים + ילד עולה 29/24.9 אירו ל-3 שעות/יום שלם בהתאמה. כל ילד נוסף עד גיל 12 עולה 3.9/2.9 אירו ל-3 שעות/יום שלם בהתאמה. **הכניסה לסאונות** עולה 16.5/14.5 אירו ל-4 שעות/יום שלם בהתאמה. **כרטיס משולב** לבריכות ולסאונה עולה 18.5/16.9 אירו ל-4 שעות/יום שלם בהתאמה.

כרטיסי היער השחור: שחור: כניסה למתחם הרחצה ולמתחם הסאונות ללא תשלום ל-4 שעות.

אתר אינטרנט: www.solemar.de

בתמונה: הכניסה לספא סולמר

פארק הציפורים והקופים Vogelpark Steinen (ציון 7) – הפארק, כפי שניתן להבין משמו, מהווה אכסניה לציפורים ולקופים. האטרקציות המרכזיות בו הם תצוגת עופות טורפים (נשרים, בזים וינשופים), קופי מקק שאפשר להסתובב בקרבתם ולהאכילם, קנגורו וטווסים שמסתובבים חופשי וגן משחקים לילדים. מופע העופות נמשך כחצי שעה ומומלץ מאוד לשבת בשורות הראשונות. העופות מתעופפים לכם ממש מעל הראש וזוהי הזדמנות יוצאת דופן למפגש כל כך קרוב עם העופות המיוחדים הללו. המופע יכול לשעמם מכיוון שההסברים מאוד ממושכים ובגרמנית בלבד. בסוף המופע תוכלו להצטלם עם העופות. הכניסה למתחם הקופים בשעות ההאכלה בלבד. מדריכי הפארק יתנו מספר הנחיות וכללי בטיחות ולאחר מכן יחלקו לילדים בגנות ופופקורן להאכלת הקופים, המסתובבים חופשי ביניהם. גם זו הזדמנות יוצאת דופן לחוות קופים לא מאחורי סורגים. בפארק יש מזנון קטן עם חטיפים, קפה ועוגות.

מיקום והגעה: ממוקם בפינה הדרום מערבית של גרמניה, לא רחוק מהעיירה Steinen, על כביש L136. **כתובת:** Hofener Strasse Steinen 79585.

שעות פתיחה: פתוח מאמצע מרץ ועד תחילת נובמבר בין השעות 10:00-17:00. בחודשים יולי עד ספטמבר שעות הפתיחה נרחבות יותר. **תצוגת העופות** בשעות 11:00 ו-15:00. **האכלת הקופים** בשעות 12:00 ו-16:00. **תכנון את שעת הביקור במקום**, כך שתגיעו לקראת סבב המופעים הראשון בשעה 11:00 או לקראת הסבב השני בשעה 15:00, אחרת לא יהיה לכם מה לעשות במקום או שתמתינו זמן רב.

דמי כניסה: 16 אירו למבוגר, 14 אירו למבוגר מעל גיל 60, 8 אירו לילד בגילאים 4-11. מחצית המחיר לנכנסים החל משעה 16:00. קיים כרטיס משפחתי לזוג + 3 ילדים עד גיל 17 שעולה 89 אירו לשתי כניסות שניתן להעברה למשפחה נוספת. ילד עד גיל 12 נכנס חינם ביום הולדתו (בהצגת תעודה). החניה חופשית.

כרטיסי היער השחור: שחור: כניסה חופשית.

אתר אינטרנט: www.vogelpark-steinen.de

בתמונה מימין: ינשוף מרשים במופע העופות. **בתמונה משמאל:** מאכילים קופי מקק

ספא ויטה קלאסיקה Vita Classica (ציון 8) – ספא מפואר, נקי מאוד ומודרני המכיל 3 מתחמים: מתחם בריכות תרמיות (נקרא Thermal Spa) עם 2 בריכות חיצוניות ועוד 6 בריכות מקורות בטמפרטורות מים שונות (כולל בריכת מוסיקה מהממת בה צפים בעזרת מצופים עם האוזניים בתוך המים ומאזינים למוסיקה קלאסית), מתחם סאונות (נקרא Sauna Paradise), שהכניסה אליו בעירום והחל מגיל 16 ומתחם טיפולים (נקרא Wellness House), אותם יש להזמין מראש. המקום מציע חבילות טיפולים רבות ומגוונות ומתאים לבילוי לכל המשפחה ובכל מזג אוויר. שימו לב שחלק מהבריכות נמצאות בדרך למתחם הסאונות, אז אל תפספסו. **שעתיים.**

מיקום והגעה: דרומית לפרייבורג על כביש 3. **כתובת:** Herbert Hellmann Allee 12 Bad Krozingen D-79189.

שעות פתיחה: המרחצאות פתוחות בשעות 08:30-23:00 (כניסה אחרונה 21:45), הסאונות פתוחות החל משעה 10:00 (ביום רביעי בשעות 09:00-13:00 לנשים בלבד) ומתחם הטיפולים פעיל בין השעות 08:00-22:00. בריכת המוסיקה פעילה בימים שני, חמישי ושישי החל משעה 20:00, בימי שלישי ורביעי החל משעה 21:00 ובסופי שבוע החל משעה 12:00.

דמי כניסה: למרחצאות 13.9 אירו למבוגר, 10.9 אירו לילד עד גיל 15. כרטיס משפחתי (זוג + עד 3 ילדים) עולה 46.9 אירו. כניסה למרחצאות ולסאונה עולה 22.4 אירו למבוגר. כל המחירים מעט נמוכים יותר לאחר שעה 19:00. לשכור מגבת עולה 2-4 אירו ובגד ים 4-5 אירו. מסאג' עולה הלך מ-33 אירו לחצי שעה.

כרטיסי היער השחור: שחור: כניסה חופשית לשני אנשים למרחצאות והסאונה.

אתר אינטרנט: www.vita-classica.de

בתמונה מימין: הבריכה המחוממת החיצונית עם פינות הג'קוזי וזרמי המים. בתמונה משמאל: בריכת המוסיקה

מסעדת Amselhof (ציון 8) שנמצאת לא רחוק משם היא מסעדה איטלקית מומלצת וזולה עם פיצות ופסטות מעולות. פתוח ביום שלישי רק בערב 17:30-23:30, בימי רביעי עד שבת פתוח גם בערב וגם בצהריים 11:30-14:30 וביום ראשון פתוח 11:30-15:00 ו-16:00-22:00. **סגור בימי שני**. כתובת: Kemsstrasse 21 Bad Krozingen 79189.

מסעדת Cafe Z (ציון 8) נמצאת אף היא באותה עיירה ומציעה אוכל גרמני טוב (נסו את השפצ'ליה) וזול בחצר נעימה. ארוחות צהריים עסקיות מוגשות בימי שני עד שבת בשעות 11:30-14:00, מנות חמות מוגשות בשעות 14:00-22:30 באמצע השבוע, החל משעה 12:00 בשבת והחל משעה 13:00 בראשון. ארוחות בוקר מוגשות בשעות 09:00-11:30 באמצע השבוע ועד 13:00 בסופי שבוע. כתובת: Staufener Strasse 70 Bad Krozingen 79189.

מוזיאון המכוניות במלון Cite De L'Automobile Mulhouse (ציון 9) – מוזיאון המכוניות הגדול בעולם (מעל 25,000 מ"ר) מכיל אוסף פרטי לשעבר של האחים השווייצריים Schlumpf עם מעל 400 דגמי מכוניות קלאסיות, מכוניות יוקרה ומכוניות מרוץ המשקפים את כל ההיסטוריה של המכוניות. האוסף מחולק ל-3 תקופות זמן שונות, מ-1878 ועד 1920, משנת 1920 ועד 1950 ומשנת 1950 ועד לתקופה המודרנית.

המוזיאון האינטראקטיבי כולל אנימציות, סימולטורים (למשל של התהפכות מכונית), הדגמות (למשל של פס ייצור של מכונית פיג'ו) וסרטי וידאו. בין היתר תמצאו כאן את הבוגאטי ריאל, דגמי רולס רויס ופרארי וכן מספר אוספים קטנים כמו אוסף מכוניות קטנות של ילדי עשירים או אוסף מכוניות מרוץ. אפשר לעלות אחת לשעה על הרכבת החשמלית לסיור מודרך בצרפתית. **בסופי שבוע בלבד** תוכלו לחזות בתצוגה של מכוניות עתיקות נוסעות במסלול החיצוני.

למוזיאון יש אפליקציה חינמית לסיור מודרך במוזיאון, מידע ומפת התמצאות. אפשר להוריד מאתר המוזיאון מדריך אודיו בפורמט MP3 ולשמע את ההסבר בטלפון או לקחת מכשיר מדריך קולי בחינם. לילדים בגילאים 7-12 מציע המוזיאון חוברת פעילויות בחינם. במקום חנות מזכרות, מסעדה, קפיטריה (טובה וזולה), בית קפה ופינת משחקים לילדים ואינטרנט אלחוטי חינם. **הנאה מובטחת לכולם, בין אם אתם חובבי מכוניות או לא. שעה וחצי עד שתיים.**

מיקום והגעה: ההגעה באמצעות האוטוסטרדה A35/A36 וירידה ביציאת Mulhouse Center. לאחר מכן לעקוב אחר השילוט למוזיאון ולמרכז הקונגרסים הסמוך. **כתובת:** 15 Rue de L'epée 68 100 Mulhouse.

שעות פתיחה: בין 12/4 ועד 11/11 מידי יום בין השעות 10:00-18:00. בשאר השנה שעות מצומצמות יותר.

דמי כניסה: 11.5 אירו למבוגר ו-9 אירו לילד בגילאים 7-17 באמצע השבוע. 11/14.5 אירו למבוגר/ילד בהתאמה בסופי שבוע כולל תהלוכת המכוניות. הכניסה חופשית מתחת לגיל 7. ילד שני במשפחה בגיל 7-17 נכנס בחינם. קיים גם כרטיס משולב עם כניסה למוזיאון הרכבות בעיר. חניה עולה 1.2 אירו לשעה.

אתר אינטרנט: www.citedelautomobile.com

בתמונה מימין: מכונית עתיקה בתהלוכת המכוניות על המסלול. **בתמונה משמאל:** שתיים ממאות המכוניות בתצוגה המהממת

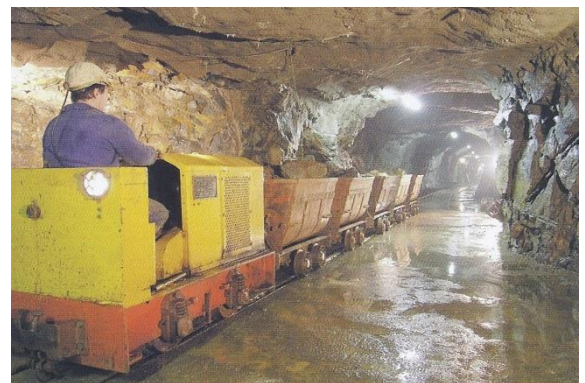
אתרים נוספים (בסוגריים – לאיזה אזור טיול מתאימים):

הר שאואינסלנד Schauinsland (ציון 7) בגובה 1284 מטר מציע את נסיעת הרכבל הארוכה ביותר בגרמניה (3.6 ק"מ, 20 דקות) בנוף מדהים ומסלולי טיול בפסגה. הרכבל פעיל בחודשים יולי עד ספטמבר בשעות 09:00-18:00 ובשאר השנה עד 17:00. הנסיעה הלוך ושוב עולה 12 אירו למבוגר ו-7.5 אירו לילד בגיל 6-14. כרטיס משפחתי לזוג + עד 4 ילדים עולה 25.5 אירו. בתחנת הרכבל העליונה יש בית קפה. **כרטיס היער השחור מקנה נסיעה חנם. כרטיס קונוס מקנה הנחה של 1 אירו.** ניתן להגיע לפסגה גם עם מכונית דרך כביש מספר L124. **להתלבש חם.** כתובת: Bohrerstrasse 11 Horben bei Freiburg 79289. www.schauinslandbahn.de (אזור פרייבורג).

בתמונה מימין: מפת ההר. בתמונה משמאל: גם כאן מובטחים לכם נופים מהממים של היער השחור

מוזיאון המכרה בשאואינסלנד Museums Bergwerk Schauinsland (ציון 5) הוא מכרה המתכות הגדול ביותר ביער השחור ויש בו סיורים מודרכים (בגרמנית בלבד, אך מקבלים חוברת הסבר באנגלית). הוא היה פעיל מהמאה ה-13 ועד 1954, יש בו 22 קומות ו-100 ק"מ של מנהרות. קיים סיור בסיסי מאוד למשפחות בן 45 דקות וכן שני סיורים למבוגרים (מעל גיל 12 או גובה 150 ס"מ) באורך של שעה וחצי (12 אירו) או שעתיים וחצי (18 אירו). בסיור הבסיסי נשארים בגובה האדמה וצופים בדרך בכלי עבודה שונים. בשני הסיורים הארוכים יותר יורדים מטה בסולמות אל עבר מחילות צרות בהן כרו את המתכות וראים טכניקות של כרייה. תוכלו לבחור בתום הסיור למבוגרים הקצר יותר להאריך לארוך יותר ולשלם את התוספת. גם כאן מקבלים בכניסה קסדה, פנס וכפפות. הטמפרטורה במכרה היא 8 מעלות ויש להתלבש בהתאם. פתוח ביולי אוגוסט מידי יום בשעות 11:00-15:30 ובחודשים מאי, יוני, ספטמבר ואוקטובר רק בימים רביעי, שבת וראשון. הסיור המשפחתי עולה 6 אירו למבוגר, 4 אירו לילד בגיל 4-12 ו-20 אירו לכרטיס משפחתי. **הצגה של כרטיסי הרכבל מזכה ב-2 אירו הנחה.** נמצא במרחק הליכה מתחנת הרכבל העליונה של הר שאואינסלנד. www.schauinsland.de (אזור פרייבורג).

בתמונה: מכרה המתכות שאואינסלנד

פאפא קסיופאה (ציון 7) הוא הספא המפואר ביותר בדרום היער השחור, הוא נמצא בעיירה Badenweiler ומציע מתכונת דומה למרכזי הספא האחרים. יש בו מתחם בריכות תרמיות, מתחם סאונות, אמבט רומאי ומרכז טיפולים. פתוח מידי יום בשעות 09:00-22:00. הסאונות וספא אואזיס נפתחים בשעה 11:00. כניסה לבריכות התרמיות עולה 13.5 אירו למבוגר ו-9.6 אירו לילד מתחת לגיל 16. אחרי שעה 18:00 המחיר למבוגר יורד ל-9.5 אירו. כרטיס משפחתי לזוג + עד 3 ילדים עולה 36.6 אירו. נדרשת תוספת של 5 אירו למבוגר לכניסה לכל אחד מהמתחמים האחרים. כרטיס לכל המתחמים עולה 23.5 אירו למבוגר. **כרטיס היער השחור מקנה כניסה חינם לבריכות.** כתובת: Ernst Eisenlohr Strasse 1 Badenweiler 79410. www.cassiopeiatherme.de (אזור דרום מערב היער).

פארק לגונה (ציון 6) הוא פארק מים עם 5 סוגי ברכות מקורות כולל בריכת הרפתקאות, בריכת זרמים ובריכת גלים, ג'קוזי, מגלשות מים ובריכת ילדים מחוממת עם מיני מגלשות. עוד תמצאו בריכה חיצונית עם מגלשת מים, מתחם סאונות המכיל 7 סוגי סאונות, מתחם טיפולים וחדר כושר. פארק המים פתוח מידי יום 09:00-21:00 ועולה 16/15/12/10 אירו למבוגר לשעתיים/שלוש שעות/יום שלם באמצע השבוע/יום שלם בסוף שבוע בהתאמה. ילדים בגיל 6-17 ישלמו 12/11/9.5/8 אירו בהתאמה וילד מתחת לגיל 5 ישלם 2.5 אירו. משפחה עם זוג הורים + 3 ילדים תשלם 33 אירו ליום שלם. ילד נכנס חינם ביום הולדתו כנגד הצגת תעודה המעידה על כך. הבריכה החיצונית פתוחה בשעות 06:30-20:00 ובסופי שבוע משעה 08:00 ועולה 4 אירו למבוגר ו-2.5 אירו לילד. מתחם הסאונות פתוח בימים ראשון עד חמישי בשעות 09:00-22:00 ובשישי ושבת עד שעה 23:00 ועולה 17.5 אירו בימים שני עד שישי ו-20 אירו בשבת וראשון לעד 3 שעות. בילוי של יום שלם עולה 24/22 אירו באמצע שבוע/סוף שבוע בהתאמה. כתובת: On Water Plant 2 Weil am Rhein 79576. www.laguna-badeland.de (אזור דרום מערב היער).

ארמון Schloss Burgeln אינו כל כך מיוחד, אך הגנים שלו והנוף הנשקף ממנו מרשימים ביותר. יש סיורים מאורגנים בארמון (אפשר באנגלית) מידי יום בשעה 11:00 ובין השעות 14:00-17:00 כל שעה עגולה. הסיור עולה 6 אירו למבוגר ו-3 אירו לילד בגיל 6-12. **מתאים לעצירת התרעננות בדרך מפארק הציפורים והקופים למוזיאון המכוניות במולוז.** כתובת: Schloss Burgeln Schliengen 79418, בסביבות 18 ק"מ צפונית מערבית לפארק הציפורים והקופים. www.schlossbuergeln.de (אזור דרום מערב היער).

סטאופן Staufen im Breisgau (ציון 7) היא עיירה עתיקה וציורית עם מדרחוב חביב, רחובות ציוריים, חנויות יפופיות, טירה המשקיפה על היער ומוזיאון בובות נחמד (אזור דרום מערב היער).

מסלול הרגליים היחפות Bad Bellingen מזכיר מאוד מסלולים דומים ביער השחור. אורכו של המסלול המעגלי 800 מטר והוא כולל הליכה על חלוקי נחל, צמר כבשים, חול, קש, עץ ועוד. בכניסה יש ספסלים, מתלה לנעליים ואפשרות לרחוץ את הרגליים. לא לשכוח להביא מגבות. **הכניסה חופשית. הביקור במקום משתלב מצוין עם פארק הציפורים והקופים ומוזיאון המכוניות במולוז.** כתובת: Bade und Kurverwaltung GmbH, Badstrasse 14 Bad Bellingen. www.Bad-Bellingen.de/bad-bellingen-region/barfusspark (אזור דרום מערב היער). 79415.

מערת הנטיפים Erdmannshohle היא אחת העתיקות בגרמניה. במערה הולכים בשביל מסודר לאורך כשני ק"מ בין נטיפים ענקיים שהגדול בהם, שגודלו כ-4 מטרים, הוא הגדול בעולם. המערה פתוחה מלפני הפסחא ועד תחילת נובמבר בשעות 10:00-15:00. מתחילת יוני ועד אמצע ספטמבר ובסופי שבוע היא פתוחה עד 17:00. יש סיורים מודרכים כל שעה עגולה. כניסה עולה 4.5 אירו למבוגר ו-3 אירו לילד בגיל 4-18. נמצא כ-20 ק"מ דרומית מזרחית לפארק הנשרים. כתובת: Hofstrasse 2 Hasel 79686. www.gemeinde-hasel.de (אזור דרום מערב היער).

מכרה Finstergrund (ציון 7) הוא מכרה נוסף הנמצא באזור, שההיסטוריה שלו מתחילה במאה ה-13 והוא מאפשר לחוש קצת ככורים. הסיור המאורגן נמשך שעה וכולל גם נסיעה ברכבת כורים לאורך קילומטר שעוצרת מספר פעמים להסברים על היבטים טכניים והיסטוריים של המקום. פתוח ממאי עד אוקטובר בימי שבת וראשון בלבד בשעות 10:00-16:00 וביוני, אוגוסט וספטמבר גם בימי רביעי. כניסה אחרונה בשעה 15:45. הסיור יוצא כל שעה עגולה. כניסה עולה 6.5 אירו למבוגר ו-4 אירו לילד בגיל 6-14. מתחת לגיל 6 חופשי. המכרה נמצא בסמוך לכביש L123 מערבית לכביש B317. כתובת: Oberwieden 5 Wieden 79695. www.finstergrund.de (אזור פלדברג).

אגם Schluchsee (ציון 7) הוא האגם המלאכותי (מבניית סכר) הגדול ביותר ביער השחור. הוא אינו מיוחד ואפשר לשוט בו כשעה בסירת מנוע (14 אירו לשעה), לרכב סביבו על אופניים (3/5 אירו ל-4 שעות למבוגר/ילד בהתאמה) במשך שעתיים ואף להתרחץ במימיו הקרים בחוף אקווה פאן. ניתן לשכור אופניים בסמוך לתחנת הדלק על שפת האגם. טמפרטורת המים כמעט לעולם אינה גבוהה מ-20 מעלות ובחורף האגם קפוא. חובבי צלילה מאוד ייהנו באגם מכיוון שכך יוכלו לחזות בכל הבתים והבניינים ש"טבעו" באגם כשקו המים עלה בעקבות בניית הסכר וחובבי טיולים יוכלו להקיף את האגם במסלול טיול שאורכו 18.5 ק"מ, טיול שיימשך כ-4 שעות. בחוף המסודר בצפון מזרח האגם (על כביש 500) יש גם פארק מים Aqua Fun (פארק קטן וצפוף עם בריכה, מגלשת מים איטית, בריכת זרמים, ג'קוזי ומדשאות. פתוח ממאי עד ספטמבר 09:00-19:00. כניסה עולה 4 אירו למבוגר ו-2.7 אירו לילד בגיל 6-16. כתובת: Freiburger Strasse 16 Schluchsee 79859), מתקני שעשועים ומזנון ועל שפת האגם תמצאו גם מוזיאון לחובבי מודלים של רכבות. פארק Spass מכיל מספר אטרקציות לילדים כמו גלישה על מזחלות, מיני גולף, כדורגל ביליארד ועוד (פתוח 10:00-18:00 מידי יום, כניסה עולה 8 אירו למבוגר ו-5 אירו לילד בגיל 4-12 לעד 3 שעות. תוספת תשלום נדרשת לחלק מהאטרקציות. כתובת: Fish Strasse 16 Schluchsee 79859). **כרטיס היער השחור מקנה** כניסה חינם לבריכה בחוף Aqua Fun. **הכרטיס האדום מקנה כניסה חינם ל-Spass Park לחצי יום ולחוף Aqua Fun.** **הכרטיס האדום מקנה גם שיט חינם באגם בחברת Bootsbetrieb Toth ורכיבה של רבע שעה על Segway.** www.spass-park-hochschwarzwald.de (אזור פלדברג).

מסעדת Seehof (ציון 8) נמצאת על שפת האגם ומציעה בית קפה עם עוגות היער השחור בקומה התחתונה ומסעדה עם מרפסת תצפית נהדרת לאגם בקומה השנייה. אוכל טעים, מחירים סבירים ונוף נהדר. כתובת: Kirchsteige 4 Schluchsee 79859. www.seehof-schluchsee.de.

פסטיבל Seenachtsfest הוא פסטיבל הרחוב הגדול ביותר ביער השחור עם להקות וריקודי רחוב ותכניות מיוחדות לילדים. שיאו של הפסטיבל במופע הזיקוקים מעל האגם בסיום יומו הראשון של האירוע בשעה 22:30. הפסטיבל מתקיים בתחילת אוגוסט (בשנת 2014 יתקיים בתאריכים 2-3/8) והכניסה אליו עולה 3 אירו לכל אדם מעל גיל 16. כתובת: In Bahnhofstrasse Schluchseewerk 79859. www.seenachtsfest-schluchsee.de.

מוזיאון מודלים של רכבות Modellbahnzentrum (ציון 6) נמצא לא רחוק משם בדרום מזרח האגם. פתוח בדרך כלל בימים שבת עד שלישי בשעות 11:00-18:00, אך מומלץ להתעדכן באתר לפני ההגעה. כניסה אחרונה בשעה 17:30. כניסה עולה 4 אירו למבוגר ו-2.5 אירו לילד בגילאים 6-16. כרטיס משפחתי עולה 10 אירו. **כרטיס היער השחור האדום מקנה כניסה חינם.** כתובת: Eisenbreche 4 Schluchsee Blasiwald 79859. www.modellbahnzentrum.com (אזור פלדברג).

סנט בלסיאן Sankt Blasien (ציון 5) היא עיירה קטנטנה ומהודרת עם נחל העובר במרכזה, המיועדת לחובבי כנסיות בלבד שימצאו בה קתדרלה מאוד מיוחדת בזכות לובנה והעובדה שהיא עשויה כמעט כולה משיש. הכל בפנים לבן, החל מהרצפה העשויה שיש לבן מעוטרי בציורים, דרך הקירות והספסלים הלבנים ועד התקרה הלבנה. במרכז הקתדרלה נמצאת הרוטנדה, מבנה עגול וסימטרי שהכיפה שלו היא השלישית בגודלה באירופה (33.5 מטר) ושימשה כמודל לפנתיאון ברומא. שימו לב לעוגב המבריק והענק הנמצא בתוך מובלעת. בקיץ מתקיימים קונצרטים רבים במקום. הקתדרלה פתוחה בקיץ בשעות 08:00-18:30 ובחורף בשעות 08:30-17:00. **כרטיס היער השחור האדום מקנה סיור מודרך** שיוצא בימים רביעי ושישי בשעות 11:00 ו-15:00. נקודת המפגש היא בבניין Haus des Gastes רבע שעה לפני ההתחלה. כתובת: Am Kurgarten 13 St. Blasien 79837. חניה בתשלום באמצע השבוע ברחובות הסמוכים. www.dom-st-blasien.de (אזור פלדברג).

מכרה מנהרת התקווה Besucherbergwerk Hoffnungsstollen (ציון 4) – מכרה כסף עתיק, לא מתוחכם מידי, אלא פשוט וקטן. לאחר הכניסה צופים בסרט קצר באנגלית, לוקחים מנורת כורים וקסדה ומתחילים ללכת במנהרות החפורות בבטן האדמה, פעילות אהובה מאוד על ילדים שיכולים לתור אחר מעמקי האדמה ללא חשש ללכת לאיבוד. **קחו בחשבון שבמכרה קר מאוד** (יש אפשרות לשאול מעילים בכניסה, אך מספרם מוגבל). **קחו בכניסה את דף ההסבר באנגלית.**

פתוח ממאי ועד אוקטובר בימים חמישי, שבת וראשון בשעות 14:00-17:00. מנובמבר ועד אפריל בימים שבת וראשון בלבד (כשמזג האוויר מאפשר). כניסה עולה 3 אירו למבוגר ואירו אחד לילד בגילאים 6-16. **כרטיס היער השחור מקנה כניסה חופשית בונס בימים שבת וראשון בלבד וכרטיס קונוס נותן הנחה של אירו אחד.** המכרה נמצא כקילומטר וחצי צפונית מערבית לעיר Todtmoos במעבה היער. עקבו אחר השילוט החום. כתובת: Wehratalstrasse 19 Todtmoos. חונים בחנייה ללא תשלום וצועדים מספר דקות ביער למכרה (אזור פלדברג).

בתמונות: המכרה בטודמוס נראה די דומה לכל אורכו ואינו מזמן חוויה יוצאת דופן

מכרה Finstergrund (ציון 7) הוא מכרה נוסף הנמצא באזור, שההיסטוריה שלו מתחילה במאה ה-13 והוא מאפשר לחוש קצת ככורים. הסיור המאורגן נמשך שעה וכולל גם נסיעה ברכבת כורים לאורך קילומטר שעוצרת מספר פעמים להסברים על היבטים טכניים והיסטוריים של המקום. פתוח ממאי עד אוקטובר בימי שבת וראשון בלבד בשעות 10:00-16:00 וביולי, אוגוסט וספטמבר גם בימי רביעי. כניסה אחרונה בשעה 15:45. הסיור יוצא כל שעה עגולה. כניסה עולה 6.5 אירו למבוגר ו-4 אירו לילד בגיל 6-14. מתחת לגיל 6 חופשי. המכרה נמצא בסמוך לכביש L123 מערבית לכביש B317. כתובת: Oberwieden 5 Wieden 79695. www.finstergrund.de (אזור פלדברג).

טודמוס Todtmoos (ציון 6) היא עיירה ציורית עם נהר במרכזה ומעליו גשרוני עץ. היא מאוד מטופחת ומלאה במדשאות ופרחים. המדרחוב שלה יפה, במרכזו כנסייה ובקיץ מתקיים בו הפנינג עם מתקני שעשועים לילדים ולהטוטנים המופיעים ברחוב. העיירה מצדיקה ביקור רק אם אתם באזור. www.todtmoos.de (אזור פלדברג).

בתמונה מימין: העיירה השלווה טודמוס. **בתמונה משמאל:** קפה צימרמן

בית הקפה Backerei Café Zimmermann (ציון 8) מציע מגוון מאפים, לחמים, עוגות ובריושים בסביבה מטופחת, מחירים זולים ושירות טוב. בקשו לראות את שעון הקוקייה משוקולד. כתובת: Kurparkweg 2 Todtmoos 79682.

מוזיאון הטבע Haus Der Natur (ציון 8) הוא מוזיאון קטן עם תצוגה בגרמנית בלבד, אך יש בו סרט תלת ממדי של נופי הר פלדברג, אפשרות להצטלם כאילו בכדור פורח ופוחלצים של חיות שיעניינו את הילדים. הוא נמצא בתחנה התחתונה של רכבל פלדברג. פתוח מידי יום בשעות 10:00-17:00. סגור בימי שני בחורף. כניסה עולה 3 אירו למבוגר, 2 אירו לילד ו-8 אירו לכרטיס משפחתי. **כרטיסי היער השחור והאדום מקנים כניסה חינם.** כתובת: Dr. Pilet Spur 4 Feldberg 79868. www.naz-feldberg.de (אזור פלדברג).

בתמונה מימין: מבנה מוזיאון הטבע. בתמונה משמאל: מבט על המוזיאון הקטן מהגלריה

מפלי Menzenschwand (ציון 7) כמעט ואינם מוכרים לתיירים. הביקור בהם בלילה מספק חוויה יוצאת דופן. מהחניה צעדו 100 מטר עד הכניסה ומשם לאור ירח כמה מאות מטרים עד הפנס הראשון. בשלב זה תגיע ההפתעה בדמות המפלים המרהיבים המוארים בפנסים. הדרך ברובה מעל שבילי וגשרוני עץ לאורך ומעל המים. המקום פתוח רק בקיץ בערבי סוף השבוע וימי רביעי בלבד. כתובת: Vorderdorfstrasse 19-21 Sankt Blasien 79837. עם הכניסה לעיירה, עקבו אחר השלטים החומים שיובילו אתכם לחניה (אזור פלדברג).

פאָא Radon Revital Bad (ציון 7) הצנוע מכיל בריכת מי מעיינות בטמפרטורה של 32 מעלות, חציה מקורה וחציה פתוח ונמצא ממש בטבע, בריכה קטנה בטמפרטורה של 37 מעלות וסאונות. פתוח מידי יום 10:00-21:00. כניסה ל-4 שעות עולה 9 אירו למבוגר ו-5 אירו לילד בגיל 4-13. כניסה אחרי השעה 19:00 עולה 3.5/6.5 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. כניסה לסאונה עולה עוד 3.5/4 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. **כרטיס קונוס נותן הנחה של 1 אירו. כרטיס היער השחור האדום מקנה כניסה חינם לבריכות ולסאונה.** נמצא קצת יותר מקילומטר צפונית למפלים. כתובת: in der Friedrichsruhe 13 St. Blasien Menzenschwand 79837. www.radonrevitalbad.de (אזור פלדברג).

בתמונה מימין: הכניסה למרחצאות. בתמונה משמאל: שתי הבריכות הפנימיות והצצה לבריכה החיצונית

מיני גולף MAC Adventure Mini Golf (ציון 7) נמצא בסמוך לטיילת אגם טיטיסה. הוא פתוח ביולי אוגוסט מידי יום בשעות 11:00-22:00 ובחודשים מאי, יוני, ספטמבר ואוקטובר עד שעה 19:00. במקום יש בית קפה קטן ממנו ניתן להשקיף על הילדים משחקים. מחיר הכניסה 5 אירו למבוגר ו-3 אירו לילד עד גיל 14. **כרטיס היער השחור האדום** מקנה כניסה חינם. כתובת: Seestrasse 21/1 Titisee Neustadt 79822. www.adventure-golf-titisee.de (אזור טיטיסה).

בתמונה: אתר המיני גולף הסמוך לטיילת אגם טיטי

מוזיאון הרכבות Marklin (ציון 4) הקטנטן נמצא בסמוך למיני גולף, נפתח בשנת 2012 ומאפשר הצצה לעולם הרכבות של החברה באמצעות מודלים ורשתות שלמות של רכבות משחק המסכמות 150 שנות פעילות. במקום נמכרים כמובן מודלים של רכבות. פתוח מאפריל עד אוקטובר בשעות 11:00-19:00 ובשאר השנה בימים שישי עד ראשון בלבד בשעות 12:00-18:00. הכניסה עולה 5 אירו למבוגר ו-3 אירו לילד עד גיל 14. **כרטיס היער השחור האדום** מקנה כניסה חינם. כתובת: Seestrasse 21/1 Titisee Neustadt 79822. www.maerklin-world-titisee.de (אזור טיטיסה).

בתמונה: חלק מהמודל הגדול מאוד של הרכבת

פארק היער השחור Schwarzwaldpark (ציון 4) נמצא בעיירה לופינגן ומציע שילוב של גן חיות קטן, מתקני שעשועים, עולם הרפתקאות מקורה לילדים, מכוניות קרטינג, מגלשת הרים קטנה, רפסודות השטות בעולם פרה היסטורי, רכבל ומופע עופות דורסים, אך הוא די מיושן ויקר. בשעה 12:30 מתקיימת האכלת חזירי בר ובשעה 15:15 קופים או זאבים, תלוי ביום בשבוע. פתוח בסופי שבוע בשעות 11:00-18:00 ובאמצע השבוע בשעות 14:00-18:00. **סגור בימים שני ושלישי**. כניסה עולה בסופי שבוע 6 אירו למבוגר מעל גיל 18, 9.5 אירו לילד מעל גובה 85 ס"מ ו-4 אירו לילד בגיל 3-1. כניסה באמצע השבוע עולה 3.5 אירו למבוגר מעל גיל 18, 5 אירו לילד מעל גובה 85 ס"מ ו-2 אירו לילד בגיל 3-1. כרטיס משפחתי לזוג + 2 ילדים עולה 27 אירו בסוף שבוע ו-14.5 אירו באמצע השבוע. ילד נכנס חינם ביום הולדתו. נמצא באמצע הדרך בין טיטיסה ל-Donaueschingen על כביש B31. עקבו אחר השלט ללופינגן. כתובת: Wildlife Park 1 Loeffingen 79843. www.schwarzwaldpark.de (אזור טיטיסה).

מסלול Wutachschlucht (ציון 8) הוא חלק מנהר ווטאך, כ-24 ק"מ מזרחית לפלדברג. יש כאלו המכנים את קניון ווטאך "הגרנד קניון הגרמני", אך זהו כנראה תיאור מוגזם, אם כי מדובר בקניון טבעי לחלוטין שהקרקה הפורייה שלו משמשת כבית גידול למאות זני צמחים ומגוון בעלי חיים. מקורו של הנהר בנהר גוטאך (הנובע בהר פלדברג) והוא מתמזג בסופו עם נהר הריין. ניתן לטייל בערוץ הנהר במסלולים רבים שאורכם נע בין 2-13 ק"מ בתוך היער לאורך הנחל בנוף מהמם, בין מפלים, מדרגות וגשרונים. ההליכה במסלול מחייבת שתי מכוניות מכיוון שאין מדובר במסלול מעגלי, אלא אם כן עושים את המסלול הקצר הלוך וחזור. **על מנת לחוות את הנהר כמו שצריך יש לעשות את המסלול שאורכו 13 ק"מ מ-Schattenmuhle מזרחה עד Wutachmuhle או בכיוון ההפוך.** זה ייקח לכם בסביבות 4 שעות. הכניסה חופשית. ניתן לקבל את מפות המסלולים בלשכת התיירות של Bonndorf ברחוב 1 Schlosstrasse. כתובת המסלול: Martin Strasse 5 Bonndorf 79848. www.wutachschlucht.de (אזור טיטיסה).

מרכז היער השחור

מרכז היער השחור קטן מעט יותר מדרומו ונמצאים בו הרבה פחות אתרים. הוא מאפשר טיולי יום מהדרום ללא נסיעות ארוכות מידי ולכן לא מחייב מעבר מקום לינה. הוא גובל בדרך היין ממערב, בכביש פרייבורג טיטיסה בדרום ובאזור גוטאך בצפון. האתר הכי מפורסם באזור ואולי בגרמניה כולה הוא פארק אירופה הנמצא ב-Rust.

אפשר בגדול לחלק את האזור ל-3 אזורי אטרקציות וראוי להקדיש לו 2-3 ימים כולל יום אחד (לפחות) בפארק אירופה. האזורים הם: **גוטאך** וסביבתה, **טריברג** וסביבתה ו**פארק אירופה**.

מסלולים אפשריים:

יום 1 – פארק אירופה

יום 2 – שעון הקוקיה בהורנברג, מפלי טריברג ופארק החבלים, מוזיאון היער השחור, שעון הקוקיה בשונאך, אופציה למוזיאון השעונים ולספא סולמר (על מנת לנצל את הכרטיס השחור ביום הזה).

יום 3 – המוזיאון הפתוח בגוטאך, מגלשות גוטאך, שביל החושים, מוזיאון הזכוכית, שביל ההרפתקאות.

אתרים:

פארק אירופה Europa Park (ציון 10) – הפארק שנפתח בשנת 1975 הוא אחד הפארקים המרשימים בעולם והשני בפופולריות שלו באירופה אחרי יורדיסני והוא לכל הדעות **האטרקציה הגדולה ביותר ביער השחור**. הוא מציע עולם ענק בגודל 850 דונם עם מעל 100 מתקנים (כולל 11 רכבות הרים) לכל גיל ובכל רמת ריגוש, תיאטראות ומופעי רחוב, תהלוכה יומית, שלל חנויות מזכרות ו-50 בתי קפה ומסעדות עם 9000 מקומות ישיבה. הייחוד שלו הוא בחלוקה ל-17 מתחמים, כאשר 13 מהם מוקדשים למדינות אירופה כשבכל מדינה תמצאו מתקנים ברוח המדינה עם מפעילים בתלבושת מסורתית, מסעדות המגישות את האוכל שלה ועיצוב בהתאם. כך תוכלו "לבקר" באיטליה, ספרד, גרמניה, אנגליה, רוסיה ועוד. ארבעת המתחמים הנוספים הם היער הקסום (Enchanted Forest), עולם הילדים (Children's World), ארץ ההרפתקאות (Adventure Land) וארתור והמינימונים. הפארק מכיל עד 50,000 איש ומבקרים בו מעל 4.6 מיליון אנשים בשנה. מכיוון שהפארק ענק ומלא במתקנים חשוב מאוד לתכנן בו את הביקור מראש, כולל שילוב ההופעות. ניתן לשכור בכניסה עגלות ילדים. אפשר לצפות בטלפון במפת הפארק ובזמני ההמתנה למתקנים ללא עלות (כתובת אתר האינטרנט בהמשך). לגישה מלאה לאינטרנט נדרש לקנות שובר בעלות של 1 אירו בחנויות הפארק. בפארק יש גם 5 בתי מלון נושאים, בית מלון נוסף לבעלי תקציב נמוך וחנוון קרוואנים. לחובבי פארק שעשועים מומלץ לרכוש כרטיס דו יומי לפארק ובכל מקרה, אל תצפו לבקר בכל המתקנים ביום אחד.

טיפים: חשוב מאוד לבקר בפארק **באמצע השבוע**, אז התורים יהיו קצרים הרבה יותר, בייחוד בימים **שלישי ורביעי**. אם תבחרו להגיע ביום **גשום**, אולי תירטבו מעט (בלאו הכי יש מתקנים רטובים...), אבל תזכו בפארק עם הרבה פחות תורים. **מיד לאחר הכניסה לפארק פנו שמאלה וקחו את רכבת EP Express לספרד**, התחילו שם ותתקדמו בכיוון ההפוך לרוב האנשים אל היציאה. ככה תחוו תורים קצרים יותר. תביאו **בגדים להחלפה** כי נרטבים לא מעט ותרכשו בפארק שכמיות אם יורד גשם. בכניסה **ניתן לשכור לוקר** לאחסון בגדים להחלפה ואוכל. אם יש לכם את כרטיס היער השחור או שקניתם כרטיסים באינטרנט **אתם לא צריכים לעמוד בתור בקופות**. הביקור בפארק כמעט מצדיק לכשעצמו את רכישת הכרטיס השחור. בפארק יש שירות שנקרא **Baby Switch**, בו הורה שנשאר עם ילד קטן בזמן שהורה השני עולה על מתקן יכול לעלות אחר כך לאותו מתקן ללא תור ובחלק מהמתקנים יש **תור המתנה לבודדים** שיכולים להשלים מקומות פנויים והוא מהיר יותר, אבל לא יושבים ביחד. מחירי המסעדות בפארק סבירים, אך עדיין **כדאי להביא שתייה וחטיפים** למשך היום. חשוב מאוד **למדוד את גובה הילדים מראש**, על מנת למנוע מצב שבו לא ייכנסו למתקן כי הם נמוכים מידי לאחר שהמתינו סתם. שבצו בתכנון **מופעים גם לשם מנוחה**. אל תשכחו לקחת בכניסה את **מפת המתקנים ותכניית המופעים**. שימו לב מתי **התהלוכה** והיכן היא עוברת.

מסעדת Food Loop (ציון 8) במתחם אנגליה היא מאוד מיוחדת. האוכל והשתייה יגיעו אליכם באמצעות צינורות עם לופים ומסועים ממש כמו ברכבת הרים (מבלי שאפילו קצת יישפך בדרך), אך בצהרים יש בה תורים ארוכים.

מתקנים מומלצים: אל תפספסו את "**Arthur in the Minimoys Kingdom**" (עולמו של ארתור), האטרקציה החדשה של שנת 2014, מסע על כסאות תלויים בתוך עולם מופלא (מעל גובה 100 ס"מ, גיל 4). **רכבת השדים Ghost Castle** (איטליה) היא טירת רוחות בה נוסעים בקרוניות בין כל מיני יצורים מגעילים ומפחידים (ללא הגבלות). **רכבת ההרים Eurosat** (צרפת) נוסעת בחושך בחלל במהירות של 60 קמ"ש ומגיעה לגובה של 45 מטר במסלול של 210 שניות (מעל גובה 120 ס"מ, גיל 6). **רכבת ההרים Silverstar** (צרפת) היא מהגבוהות והגדולות באירופה והמפחידה ביותר בפארק. היא מגיעה לגובה של 73 מטרים במהירות של 130 קמ"ש במסלול של 180 שניות, בו אתה מגיע לתאוצה של 4G (מעל גובה 140 ס"מ, גיל 11). **רכבת ההרים Swiss Bob Run** (שווייץ) מדמה גלישת מזחלות על הקרח. היא לא גבוהה, מגיעה למהירות של 50 קמ"ש בלבד ולתאוצה של 3G במסלול של 105 שניות. היא מיוחדת וכיפית (מעל גובה 120 ס"מ, גיל 6). הדרך ל**רכבת ההרים Matterhorn Blitz** (שווייץ) עוברת בתוך חוות גבינות שווייצרית טיפוסית. לאחר מכן נכנסים לקרונית, עולים במעלה מגדל ויוצאים לנסיעה מאוד מפותלת, אך די מישורית (מעל גובה 120 ס"מ, גיל 6). **רכבת ההרים Water Coaster Poseidon** (יוון) היא למעשה שילוב בין רכבת הרים לסירה. היא מתחילה את מסעה במנזר יווני ומסיימת אותו לאחר 350 שניות בנפילה חדה ומרטיבה במיוחד (מעל גובה 120 ס"מ, גיל 6). **רכבת ההרים Pegasus** (יוון) היא רכבת הרים משפחתית, נהדרת להתנסות ראשונה ברכבות הרים לילדים קטנים. היא מעוצבת ברוח המיתולוגיה היוונית, מתחילה בגובה 15 מטר ומגיעה למהירות של 65 קמ"ש במסלול של 131 שניות (מעל גובה 100 ס"מ, גיל 4). **קרונית Atlantis Adventure** (יוון) יאפשרו לכם לצאת למסע בעיר אטלנטיס חמושים ברובה לייזר ומנסים לצבור את מירב הנקודות מפגיעות במטרות (ללא הגבלות). **מכוניות הקרטינג Silverstone Track** (אנגליה) מיועדות לחובבי הנהיגה במסלול של 105 שניות. ניתן לנהוג בזוג (מעל גובה 90 ס"מ, גיל 3). **רכבת ההרים Euro Mir** (רוסיה) היא השנייה המפחידה ביותר בפארק, היא מתחילה את דרכה בטיפוס למגדל בגובה 28 מטרים, ממנו היא נופלת במהירות של 80 קמ"ש במסלול ארוך יחסית ומפותל של 287 שניות כשהקרוניות מסתובבות סביב צירן (בין הגבהים 130-195 ס"מ, מעל גיל 8). מתחם **היער הקסום Enchanted Forest** (ככה נקרא העולם) יספק לכם שלל אגדות ילדים לקטנטנים מבית האחים גרים (ללא הגבלות). מתקן **האבובים Fjord Rafting** (סקנדינביה) הוא אחד המבוקשים ביותר בפארק ולוקח אותך לשיט בנופי ארצות הצפון שמתחיל רגוע והופך מהר לסוער ורטוב. סה"כ השיט אורך 265 שניות (מעל גובה 100 ס"מ, גיל 4). עוד מתקן מרטיב הוא **רכבת המים Tirol Log Flume** (אוסטריה), בה שטים בגזעי עץ בשיט שמגיע לשיאו בנפילה רטובה מגובה 18 מטרים. אורך המסלול 270 שניות (מעל גובה 100 ס"מ, גיל 4). עוד **רכבת הרים משפחתית Alpine Coaster Enzian** (אוסטריה), רכבת ההרים הראשונה שנבנתה בפארק הנוסעת במסלול רגוע יחסית במהירות של 45 קמ"ש (מעל גובה 100 ס"מ, גיל 4). עוד **ספינת מים Atlantica Super Splash** (פורטוגל) הנופלת מגובה רב יחסית של 30 מטר במהירות של 80 קמ"ש (מעל גובה 100 ס"מ, גיל 4). **רכבת ההרים Blue Fire Megacoaster** (איסלנד) היא אחת המפחידות בפארק ויש הטוענים שהטובה ביותר, היא מגיעה ל-100 קמ"ש תוך 2.5 שניות, נוסעת בתאוצה של 3.8G לאורך 1000 מטר, נופלת 38 מטרים ונוסעת בסך הכל 200 שניות עם מספר לופים, אחד מהם הגבוה באירופה (מעל גובה 130 ס"מ, גיל 7). **רכבת ההרים Wodan Timburcoaster** (איסלנד) היא חדשה יחסית והיא הרכבת עץ הראשונה בפארק. אורך המסלול 1050 מטר וגובהו 40 מטר, הרכבת מגיעה ל-100 קמ"ש ו-3.5G ובדרכה חוצה שני מתקנים נוספים (מעל גובה 120 ס"מ, גיל 6). היו תלונות כי היא **גורמת לכאבים בגוף**. בארץ הדינוזאורים **Universe Of Energy** (צרפת) תיסעו בקרונית אל עבר גיזרים, מפלים ודינוזאורים (ללא הגבלות). המתקן **Cassandra's Curse** (יוון) הנראה כמו כנסיה ביזנטית יבלבל את כל החושים שלכם ויגרום לכם לאובדן התמצאות במשך 198 שניות (מעל גובה 110 ס"מ, גיל 5). אם לא נרטבתם מספיק, אתם מוזמנים למתקן **Whale Adventures Splash Tours** (איסלנד) בו תשוטו בספינה ותשפריצו עם רובה מים על אחרים במשך 280 שניות (ילדים מתחת לגיל 8 ו-130 ס"מ חייבים ליווי מבוגר).

פירוט המתקנים והמופעים המלא בנספחים ב' ו-ג' בעמודים 69-71

בתמונה מימין: רכבת המים Atlantica ורכבת העץ Rust. בתמונה משמאל: רכבת ההרים יורומיר

מיקום והגעה: בקרבת העיר Rust, לא רחוק מהגבול עם צרפת. יורדים מהכביש המהיר A5 ביציאה 57B ועוקבים אחר השילוט לפארק. **כתובת:** Europa Park Strase 2 Rust 77977. **מומלץ לרשום היכן חניתם.**

שעות פתיחה: בחורף בין השעות 11:00-19:00. בקיץ בין השעות 09:00-18:00. בשיא העונה יש שעות פתיחה נרחבות יותר (עד 21:00) ויש להתעדכן באתר לפני ההגעה. בכל מקרה, **בואו לפני הפתיחה** ואל תאבדו זמן יקר.

דמי כניסה: 41 אירו למבוגר, 36 אירו לילד בגילאים 4-11 או למבוגר מעל גיל 60. מתחת לגיל 4 חופשי. ילד עד גיל 12 נכנס בחינם ביום הולדתו (נדרש להראות דרכון). כרטיס ליומיים עולה 67.5/77 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. המחירים בחודשי החורף מוזלים ויש גם הנחה נוספת לנכנסים לאחר השעה 16:00. חניה עולה 5 אירו באמצעות אסימון אותו קונים בקופה בהגעה.

כרטיסי היער השחור: שחור: הכניסה חופשית יום אחד בלבד בכרטיס הכולל את הפארק. אדום וקונסו: בכניסה לפארק במודיעין תקבלו חוברת צבעונית למזכרת עם פירוט האזורים בפארק.

אתר אינטרנט: www.europapark.de **מפת הפארק וזמני המתנה בטלפון:** hotspot.loop21.net

בתמונה מימין: מבט על הפארק ממרומי מגדל התצפית. בתמונה משמאל: המתקן החדש והמלהיב ארתור והמינימונים

שעון הקוקייה בהורנברג Hornberger Uhrenspiele (ציון 4) – הוא שעון שנראה כמו בית ורשום בספר השיאים של גינס כשעון הקוקייה הרחב ביותר בעולם (רוחבו 11.5 מטר וגובהו 10.8 מטר). השעון משולב באלמנטים רבים הפעילים בתדירות משתנה. כך למשל, השלו קורא כל רבע שעה, הקוקייה משמיעה קולה אחת לחצי שעה, מפעיל פעמוני הכנסייה עושה זאת כל חצי שעה, ארבעת הנגנים מתהלכים בגלריה והעופרים מקפצים מעלה מטה... בקיצור, הרמוניה שלמה של פעילויות, נגינה וצלצול פעמונים מצפה לכם בשעון המיוחד הזה. בצמוד לשעון תמצאו (כמובן...) חנות שעונים ובה מבחר גדול מאוד של שעוני קוקייה ובית קפה המגיש את עוגת היער השחור.

מיקום והגעה: נמצא על הכביש מהורנברג לטריברג על כביש E531. **כתובת:** Landstrasse 7 Hornberg 78132. שימו לב למבצר המרשים הנמצא בעיררה וחולש לו על כל האזור.

שעות פתיחה: בחודשים מאי עד אוקטובר בימים שני עד שבת 09:00-17:30 ובראשון 10:00-17:00. בחודשים נובמבר עד אפריל בימים שני עד שבת 10:00-17:00 ובימי ראשון פתוח (לא תמיד) 11:00-16:00.

דמי כניסה: הצפייה בשעון חופשית בהתאם לתדירות השונה, אך אם אין לכם סבלנות לחכות להתרחשות, תוכלו להפעיל את השעון במטבע של אירו אחד.

אתר אינטרנט: www.house-of-black-forest-clocks.com/attractions.asp

מפלי טריברג Triburger Wasserfalle (ציון 8) – סדרה של 7 מפלים הנופלים מגובה כולל של 163 מטר והם הגדולים ביותר בגרמניה. השמורה מציעה שלושה מסלולי טיול בחורש טבעי וגשרוני עץ. המסלול **הצהוב** הוא הקצר והפופולרי מהשלושה וההליכה בו (הלוך ושוב) אורכת כ-45 דקות. העלייה למפלים מעט תלולה, אך מתאימה בהחלט לכל המשפחה. המסלול **האדום** מעט ארוך יותר, הוא מעגלי ומתחיל במסלול הצהוב, ההליכה בו אורכת כשעה ובדרך חולפים על פני פארק החבלים ואגם קטנטן עם בית קפה נחמד. לאחר שתגיעו למפלים במסלול הצהוב, פשוט חצו את הגשר והמשיכו לאדום. המסלול **הירוק**, גם הוא מעגלי, נכנס יותר לעומק היער ונמשך שעה וחצי. בקופת הכניסה לאתר קחו את מפת המסלולים וקנו בוטנים למקרה שתפגשו בדרככם סנאים. המפלים מוארים בשעות הערב בתאורה מרשימה במיוחד. שימו לב כי השבילים בחורף עלולים להיות מכוסים בשכבת קרח ולכן מאוד מסוכנים. מומלץ מאוד לנצל את הביקור במפלים גם לביקור קצר בעיירה טריברג עצמה, שמרכזת מהווה מרכז תירותי תוסס עם המון מלונות, מסעדות, בתי קפה וחנויות מזכרות. **שעה עד שעתיים. המסלול הצהוב מתאים לעגלות.** בסמוך לכניסה הראשית תמצאו גן הרפתקאות לקטנטנים להוציא את מעט האנרגיה שעוד נשארה...

מיקום והגעה: הכניסה הראשית (**התחתונה**) **והמומלצת** למפלים נמצאת בתוך העיירה. חונים באחד החניונים במרכז העיירה, אליהם מוביל שילוט ברור. המומלץ ביותר הוא חניון P3. **כתובת:** Hauptstrasse/Ludwigstrasse, Tribberg 79098.

אפשרות נוספת להגיע למפלים היא מהכניסה **האמצעית והעליונה** הנמצאות שתיהן בכביש 500 מדרום לטריברג ושילוט ברור מפנה גם אליהן. לשתי הכניסות יש חניה ללא תשלום ממזרח לכביש. חניון אחד נקרא Scheffelplatz והשני נקרא Adelheid.

שעות פתיחה: המפלים פתוחים ומוארים עד שעה 22:00.

דמי כניסה: בכניסה התחתונה: 3.5 אירו למבוגר, 2 אירו לילד בגילאים 8-18, מתחת לגיל 8 הכניסה חופשית. כרטיס משפחתי ללא הגבלה במספר הילדים עולה 8.5 אירו. אין תשלום בכניסה האמצעית והעליונה. **כרטיס משפחתי הכולל את מוזיאון היער השחור עולה 17.5 אירו.**

כרטיס היער השחור: שחור: כניסה חופשית **בכניסה הראשית בלבד**. כרטיס **קונס** מקנה הנחות קטנות.

אתר אינטרנט: www.triberg.de

בתמונה מימין: מפלי טריברג המרשימים והגשר החוצה אותם. בתמונה משמאל: הדרך למפלים ביער

חנות 1000 השעונים Haus der 1000 Uhren (ציון 8) הענקית נמצאת בקרבת המפלים ומומלצת לשיטוט חוויתי ולרכישות של שעוני קוקייה ומזכרות במחירים סבירים. **כתובת:** Hauptstrasse 79-81 Triberg, קצת צפונית לכניסה למפלים. www.houseof1000clocks.de.

בתמונה: חזית חנות 1000 השעונים המציעה שלל מזכרות מהיער השחור

מסעדת Pizzeria Pinocchio (ציון 8) נמצאת לא רחוק משם ומציעה תפריט איטלקי עשיר, מנות ענקיות (להזמין פחות מנות מכמות הסועדים), טעימות ובמחירים סבירים, פיצות, פסטות ובשרים. **כתובת:** Hauptstrasse 64 Triburg 78098, ברחוב הראשי קצת אחרי מוזיאון היער השחור בצד שמאל, כ-200 מטר צפונית למפלים.

מוזיאון היער השחור Schwarzwald Museum (ציון 7) – מציע הצצה לחיים והעבודה ביער השחור ב-16 חדרי תצוגה שונים. האוסף כולל שעונים היסטוריים לאורך 400 שנה, תיבות נגינה ייחודיות (המופעלות במטבע של אירו אחד), תלבושות מסורתיות, עבודות יד מקומיות מעץ, קרמיקה וזכוכית, הדמיה של מכרה ותצוגת מינרלים, מזחלות שלג, מודל של רכבת, כלי נגינה ועוד. חלק מהמוצגים ניתנים להתנסות ולהפעלה. בובות מראות את החיים ביער השחור במאות הקודמות. במקום יש בית קפה וחנות מזכרות. **ילדים מתים על המוזיאון הזה. שעה.**

מיקום והגעה: כתובת: Wallfahrtstrasse 4 Triburg 78098.

שעות פתיחה: פתוח בקיץ מידי יום בשעות 10:00-18:00 ובחורף מידי יום **למעט ימי שני** בשעות 10:00-17:00.

דמי כניסה: כניסה עולה 5 אירו למבוגר, 2.5 אירו לילד בגילאים 5-13 ו-11 אירו לכרטיס משפחתי ללא הגבלת ילדים. **קיים כרטיס משפחתי משולב עם המפלים שעולה 17.5 אירו.**

כרטיס היער השחור: שחור: כניסה חופשית. כרטיס קוננס מקנה הנחות.

אתר אינטרנט: www.schwarzwaldmuseum.de

בתמונה מימין: שלל תלבושות מסורתיות ססגוניות. בתמונה משמאל: כך נראו בעלי המלאכה בתקופה ההיא

מסעדת Landhaus Krone המעולה נמצאת בתוך מלון בשם זה ומגישה אוכל מצוין וידידותי לילדים במחירים סבירים מאוד. ילדים יאהבו את מנת שניצלוני דונלד דאק. היא נמצאת כ-9 ק"מ צפונית מזרחית לצומת הכבישים 33 ו-500 הנמצא מעט מצפון לטריברג. המסעדה פתוחה בימים שני ושלישי משעה 17:00, **ברביעי סגור**, בחמישי עד שבת בין 11:30-14:00 ומשעה 17:00 ובראשון משעה 11:30. **כתובת:** Im Tal 21 St. Georgen Langenschiltach 78112.

המוזיאון הפתוח של היער השחור Schwarzwald Freilichtmuseum Vogtsbauernhof (ציון 8) – מציע חזרה של 400 שנה בזמן והצצה אל החיים של פעם ביער השחור. קחו בכניסה את מפת המוזיאון המציעה מסלול שעובר בין כל אתרי המוזיאון והתחילו לשוטט אחורה בזמן בין בתי חווה עתיקים אמיתיים (שהובאו לכאן ממקומם המקורי ברחבי היער השחור) עם ריהוט מסורתי, בתי מלאכה עם הדגמות שונות, סדנאות יצירה בשיטות של פעם, לבוש אופייני ואביזרים, שטחי חקלאות ובעלי חיים המסתובבים חופשי.

כל כפר מייצג את האדריכלות והכלכלה של האזור שלו ובכך מאפשר לכם להכיר את המאפיינים של כל אזורי היער השחור. בין היתר תצפו בתחנות כח המונעות על ידי מים, בכנסיה, בגני צמחים ותבלינים, בבית בד, בכרכרות, בשעוני קוקייה (איך לא? ...) ועוד. במקום יש גן שעשועים המאפשר לילדים להתנסות ובעיקר להירטב... וגם מסעדה, מקום לפיקניק וחנות מזכרות. **שעה עד שעתיים.**

מיקום והגעה: נמצא כחצי קילומטר מהמגלשות וכ-15 ק"מ מטריברג. **כתובת:** Vogtsbauernhof 1 Gutach 77793.

שעות פתיחה: מסוף מרץ ועד תחילת נובמבר (משתנה משנה לשנה) בשעות 09:00-18:00 ובאוגוסט עד 19:00. ניתן להיכנס עד שעה לפני הסגירה. קחו בכניסה את שעות הסיור המאורגן וההדגמות (עד שעה 14:30 בלבד).

דמי כניסה: 8 אירו למבוגר, 4.5 אירו לילדים בגיל 6-17. מתחת חופשי. כרטיס משפחתי עולה 25/22/18 אירו לזוג + 3/2/1 ילדים בהתאמה.

כרטיס היער השחור: שחור: כניסה חופשית.

אתר אינטרנט: www.vogtsbauernhof.de

בתמונה מימין: ככה נראים הבתים המשוחזרים מבחוץ. בתמונה משמאל: וככה הם נראים מבפנים

מגלשות ההרים גוטאך Rodelbahn Gutach (ציון 8) – מסלול קצר הרבה יותר מזה בטודנאו ואורכו 1150 מטר. בשונה מאתרים אחרים, כאן עולים במעלה ההר עם המגלשות במעין מעלית מגלשות ואז ללא המתנה יורדים למטה במסלול מפותל כאשר אתם שולטים במהירות. אפשר לגלוש לבד או בזוג ורצוי לשמור מרחק מהגולש שלפניך על מנת שלא יעכב אותך. בנקודת הסיום תמצאו בית קפה, שם גם יוכלו להמתין אלו שלא גולשים ומספר מתקני שעשועים לקטנטנים. ילדים בגיל 3-8 חייבים בליווי מבוגר. ניתן לקנות תמונה שלכם גולשים. **המסלול פחות עמוס, פחות מפחיד, פחות ארוך ופחות יקר מאשר זה בטודנאו. מתאים לשילוב יחד עם ביקור במוזיאון הפתוח. שעה.**

מיקום והגעה: נמצא כחצי קילומטר מהמוזיאון הפתוח. **כתובת:** Singersbach 1a Gutach 77793.

שעות פתיחה: ממרץ עד תחילת נובמבר מידי יום בשעות 10:00-18:00. בחורף פתוח בשבת, ראשון וחופשים בלבד בשעות 13:00-16:00. האתר פעיל גם בגשם/שלג.

דמי כניסה: 2.5 אירו לגלישה אחת למבוגר, 12 אירו ל-6 גלישות, 2 אירו לילד בגילאים 3-14, 9 אירו ל-6 גלישות.

אתר אינטרנט: www.sommerrodelbahn-gutach.de

בתמונה: מגלשות ההרים בתמונה לא מוצלחת במיוחד

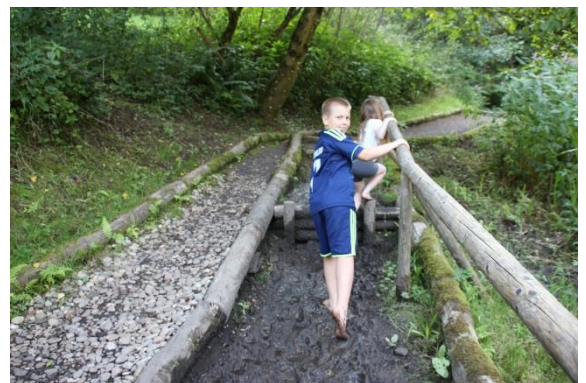
שביל החושים Park Mit Allen Sinnen (ציון 10) – נפתח בשנת 2004 ומאפשר מסע רגלי להיכרות עם החושים. המסלול, שאורכו 2.1 ק"מ, מאפשר לנו לפסוע יחפים על חול, חצץ, בוץ (הרבה בוץ!), נסורת, דשא ואצטרובלים וכל זה תוך טיול בנופים הקסומים של היער ומעבר בתחנות בהם תצטרכו להריח ריחות ולנחש מהם, למשש פרוות בתוך תיבות סגורות, לראות ולשמע ופינות מנוחה עם מוסיקה. הקפידו ללכת על פי המפה על מנת שלא תחזרו על קטע פעמיים. בכניסה תקבלו מפתח ללוקרים בהם אפשר לאפסן את הנעליים ובסיום יש מתקני שטיפה לרגליים המלוכלכות, אז זכרו **להביא מגבות**. במקום יש גם שלוש מערות (מערת סאונד, מערת מוסיקה וצבעים ומערת מדיטציה) המשלימות את הבילוי הרב חושי, תעלת פרחים וחנות. חלק מהמסלול מוצל וחלקו לא. **שעה וחצי עד שעתיים**. מטיילים רבים מחליקים בקטע הבוצי. מומלץ להביא בגדים להחלפה. חובבי סוסים יוכלו לצאת לטיול על סוסים וסוסי פוני. הדעות חלוקות לגבי ההנאה מהמקום, אך אנחנו אהבנו אותו מאוד. לא מתאים לעגלות.

מיקום והגעה: Hauptstrasse 95 Gutach 77793 על כביש מספר 33. הכניסה בסמוך למלון Lowen am Park.

שעות פתיחה: מסוף מרץ ועד סוף אוקטובר בשעות 10:00-18:00. ממאי עד ספטמבר עד 19:00. ניתן להיכנס עד שעה אחת לפני הסגירה.

דמי כניסה: 5.5 אירו למבוגר, 3.8 אירו לילד בגילאים 3-15. מתחת כניסה חופשית. 15-20 אירו לשעת רכיבה.

אתר אינטרנט: www.parkmitallensinnen.de/park

בתמונה מימין: הולכים בבוצ (שזה הכי כיף...). בתמונה משמאל: תחנת מישוש. מכניסים את היד ומנחשים מה מרגישים

שביל ההרפתקאות בצמרות העצים Baumkronenweg (ציון 9) – אתר נהדר המשלב ארבע אטרקציות גדולות בכרטיס אחד ובמחיר יותר זול מאתרים דומים באזור. **שביל הליכה בצמרות העצים** (Baumkronenweg) הוא שביל באורך 200 מטר שאינו דורש אומץ וייחודו בגבהים בהם מתבצעת ההליכה (23 מטר) ובתצפית היפה על וולדקיך. הוא מאפשר נקודת מבט שונה ומיוחדת על היער מלמעלה. **במסלול ההרפתקאות** (Abenteurpfad) תמצאו מסלולי הליכה על חבלים לאורך 220 מטר ברמות קושי שונות לכל הגילאים וללא צורך ברתמות אבטחה. **דרך הרגליים היחפות** (Barfusspfad) היא שביל הליכה ברגליים יחפות שאורכו 190 מטר בו תלכו על מצעים שונים, תחושו אותם ברגליים ותריחו פירות מיוחדים. **המגלשה הענקית** (Riesenroehrenrutsche) היא מגלשה מתכתית צינורית חשוכה וענקית בה מתגלשים בשכיבה במהירות מטורפת על גבי שטיח לבד לאורך 190 מטר ובעלי האתר טוענים שהיא הארוכה באירופה (בתשלום נוסף). הגלישה מעל גיל 8. **הגלישה היא חוויה ענקית, יוצאת דופן ובלתי נשכחת.** את הגלישה תשאירו לסוף על מנת לחסוך שוב את העלייה למעלה והיא גם תחסוך לכם כמעט מחצית מהירידה. **מהחניה מובילה דרך מאוד תלולה אל האתר, דרך החושים** (Sinnesweg), שאורכה 1.1 ק"מ, ההליכה בה תיקח כ-45 דקות והיא די מעיבה על הביקור במקום (אם כי כשמגיעים למעלה שוכחים...). הדרך חזרה לחניה בירידה תיקח 20-30 דקות. השביל אינו מתאים לעגלות ולאורכו יש תחנות הפעלה לילדים ונוף יפה. אל תפספסו את מסגרת העץ התלויה מול הטירה באמצע הדרך. במקום יש מזנון צנוע ולפני העלייה יש אתר מיני גולף ואגם עם סירות. הביקור במקום אורך כ-2-3 שעות (כולל העלייה והירידה). סמוך לתחילת העלייה נמצא גן החיות של היער השחור.

מיקום והגעה: נמצא 19 ק"מ צפונית לפרייבורג בסמוך לכביש 294. **כתובת:** Erwin Sick Strasse Waldkirch 79183.

שעות פתיחה: מאמצע מאי ועד אמצע ספטמבר 10:30-19:00, בחודשים נובמבר עד מרץ סגור ובשאר החודשים יש ימים בהם פתוח בשעות 12:00-18:00 ויש ימים בהם הכניסה היא לקבוצות בלבד. כדאי לבדוק מראש.

דמי כניסה: 5.5 אירו למבוגר, 4 אירו לילד בגילאים 5-15, מתחת הכניסה חופשית. גלישה עולה 2 אירו נוספים ואילו ההליכה בדרך החושים חופשית. **זול מאוד יחסית.**

אתר אינטרנט: www.baumkronenweg-waldkirch.de

בתמונה מימין: שביל הליכה בצמרות העצים. בתמונה משמאל: המגלשה המפחידה, אחת החוויות הגדולות בטיול

אתרים נוספים (בסוגריים – לאיזה מסלול מתאימים):

מוזיאון השעונים הגרמני Deutsches Uhrenmuseum (ציון 8) הקטן והחביב מציג 160 שנות היסטוריית שעונים ביער השחור עם 8000 פריטים, כולל שעוני יד, שעוני חול, שעוני מטוטלת, שעוני שמש, שעון אסטרונומי ואוסף שעוני הקוקייה הגדול ביותר. בקשו בכניסה את חוברת ההפעלה לילדים באנגלית ואת דף השאלות הנלווה בעברית ואל תפסו את המיצג הגדול של איך נראה שעון מבפנים. **ילדים מאוד מתלהבים במוזיאון הזה. שעה.** פתוח אפריל עד אוקטובר 09:00-18:00 ומנובמבר עד מרץ בשעות 10:00-17:00. סיורים מודרכים בשעה 11:00 בקיץ ו-14:00 בחורף (אין צורך). כניסה עולה 5 אירו למבוגר, 4 אירו לילד ו-10 אירו לכרטיס משפחתי לזוג + ילד. סיור מודרך עולה 1/2 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. **כניסה חינם עם כרטיס היער השחור.** כרטיס **קונוס** נותן 1 אירו הנחה. כתובת: Robert Gerwig Platz 1 Furtwangen 78120. www.deutsches-uhrenmuseum.de (אזור טריברג).

בתמונה מימין: שעונים עומדים. בתמונה משמאל: תיבת הנגינה הגדולה

פארק החבלים במפלי טריברג Hochseilgarten Triberg (ציון 5) הוא עוד אתר של מסלולי הליכה על חבלים הנמצא סמוך למפלים. במקום 5 מסלולים שונים המתאימים לאלו המגיעים לגובה של 1.6 מטר עם ידיים מונפות באוויר, אם כי גם לקטנים יותר יש מסלול משלהם החל מגיל 4 ומחייב השגחת מבוגר. מסלולים 1 ו-2 הם הקלים ביותר, אך 2 גבוה יותר מאשר 1. מסלול 3 כבר קשה יותר ומסלול 4 קשה עוד יותר ומתאים לילדים מגיל 12. מסלול 5 הוא הקשה ביותר ומתאים לילדים מגיל 14. **הפארק הזה הוא לא מהטובים ביותר** ויתרונו שהוא מאפשר תשלום לפי שעות. פתוח החל מחג הפסחא ועד חגי הסתיו בסופי שבוע וחגים בשעות 10:00-18:00 ובאמצע השבוע החל משעה 13:00. כניסה עולה 17/14/11 אירו למבוגר לשעה/שעתיים/שלוש שעות בהתאמה. 14/11/9 אירו לילד עד גיל 16 לשעה/שעתיים/שלוש שעות בהתאמה. משפחה עם 2 ילדים תשלם 55/44/33 אירו לשעה/שעתיים/שלוש שעות בהתאמה ומשפחה עם 3 ילדים תשלם 65/55/39 אירו לשעה/שעתיים/שלוש שעות בהתאמה. הפארק נמצא על השביל המעגלי האדום של המפלים. www.forestfun.de (אזור טריברג).

בתמונות: שני מסלולים מתוך פארק החבלים

פארק שעוני הקוקייה Eble Uhren Park (ציון 4) בעל השם המטעה הוא בסך הכל מקום המצאם של שעון הקוקייה שהיה הגדול ביותר בעולם (שמימדיו 4.5x4.5 מטר, משקל הקוקייה 150 ק"ג ומשקל המטוטלת 100 ק"ג) ושל חנות גדולה לשעוני קוקייה ומזכרות. קצת צפונה משם, בשונאך, נמצא **שעון הקוקייה של משפחת דולד (ציון 3)**, שנבנה בשנת 1981 והיה הראשון שנכנס לספר השיאים של גינס עם התואר "הגדול בעולם" (קצת יותר קטן מהקודם). בעוד הגרמנים נאבקים איזה שעון הוא הגדול ביותר, די משעשע לגלות כי שעון הקוקייה הכי גדול בעולם נמצא בכלל באוהיו, ארצות הברית... פארק שעוני הקוקייה פתוח מחופשת הפסחא ועד סוף אוקטובר בימים שני עד שבת בשעות 09:00-18:00 ובראשון משעה 10:00. בשאר חודשי השנה בימים שני עד שבת בשעות 09:00-17:30 ובראשון בשעות 10:30-17:00. כניסה אחרונה 30 דקות לפני הסגירה. שעון הקוקייה של משפחת דולד פתוח מידי יום בשעות 09:00-12:00 ו-13:00-18:00. הכניסה לפארק שעוני הקוקייה עולה 2 אירו לאדם מעל גיל 10. מתחת חופשי. **התשלום באמצעות מטבעות.** הכינו מראש. הכניסה לשעון הקוקייה של משפחת דולד עולה 1.2 אירו לאדם. **כניסה חינם (לשעון של דולד) עם כרטיס היער השחור.** פארק שעוני הקוקייה נמצא בין טריברג להורנברג על כביש B33. **כתובת:** Schonachbach 27 Triberg 78098. **שעון הקוקייה של משפחת דולד נמצא בשונאך. כתובת:** Untertal strasse 28 Schonach. www.dold-urlaub.de www.uhren-park.de (אזור טריברג).

בתמונה מימין: שעון הקוקייה בפארק Eble. בתמונה משמאל: שעון הקוקייה של משפחת דולד

מכרה מינרלים Grube Clara (ציון 8) הוא מקום מיוחד בו מקבלים בכניסה הסבר קצר על סוגי מינרלים ואבנים, מצטיידים במשקפי מגן, פטיש ודלי ומחפשים אבנים מיוחדות בתוך מספר ערימות אבנים גדולות. כל ערימה עם מינרלים אחרים. לאחר מכן שוטפים את האבנים שנמצאו ואפשר לקחת עד 5 ק"ג לאדם. לפני היציאה הילדים מוזמנים לחפש "זהב" בערימת חול ולקבל תעודת "מחפש אבנים". **חוויה חביבה לילדים.** פתוח מאפריל עד סוף אוקטובר בימים שני עד שבת בשעות 09:00-17:00. בקיץ פתוח גם בימי ראשון משעה 10:00. כניסה עולה 12 אירו למבוגר ו-5.5 אירו לילד (ועוד 1.5 אירו לפטיש ודלי). כרטיס משפחתי לזוג הורים + 2 ילדים עולה 23 אירו ועוד 4.5 אירו לכל ילד נוסף. **כתובת:** Kimbacher Strasse 3 Wolfach 77709. www.mineralienhalde.de (אזור גוטאך).

בתמונה מימין: חוצבים מינרלים במכרה. בתמונה משמאל: איזה מינרלים נבחר לקחת? זה לא משנה, בסוף זורקים הכל...

מוזיאון הזכוכית Dorotheenhutte (ציון 4) הוא שילוב של מוזיאון זכוכית קטן, חנות מפעל גדולה למוצרי זכוכית, צפייה בהדגמות, אפשרות להתנסות עצמית (בתשלום נוסף) על ידי הכנת אגרטל זכוכית ובית קפה. סרטון ההדרכה בגרמנית בלבד. דומה ואף פחות מוצלח מאתרי זכוכית אחרים ביער השחור ולכן **מתאים רק אם לא ביקרתם באתר אחר**, אם כי המפעל הזה מצהיר כי הוא היחיד ביער השחור שעדיין מייצר מוצרי זכוכית בניפוח פה. בחנות יש מתחם שנקרא "כפר חג מולד" ובו תצוגה ססגונית במיוחד ואווירת חג לאורך כל השנה וביציאה תעברו דרך מראות מעוותות שישעשעו את הילדים. מפעל הזכוכית והמוזיאון פתוח למבקרים בשעות 09:00-17:00 ואילו החנות וכפר חג המולד פתוחים עד שעה 17:30. כניסה אחרונה חצי שעה לפני הסגירה. כניסה עולה 5 אירו למבוגר, 3 אירו לילד בגילאים 6-18, חנם מתחת לגיל 6. כרטיס משפחתי הכולל הורים + עד 4 ילדים עולה 12 אירו. הכנת אגרטל מזכוכית עולה 15 אירו. **כניסה חנם עם כרטיס היער השחור**. כתובת: www.dorotheenhutte.info (אזור גוטאך).

בתמונה מימין: הדגמת עיצוב הזכוכית בחום. בתמונה משמאל: חנות המפעל הססגונית

מוזיאון דגמי הרכבת Schwarzwald Modell Bahn (ציון 5) מכיל תצוגה מרשימה ומיוחדת של עשרות רכבות מיניאטוריות הנוסעות על מסילות, בין גשרים ומנהרות, באולם גדול בתוך דגם של היער השחור, משובץ בדגמים מוקטנים גם של בתים, כבישים ועוד. **מתאים מאוד לחובבי רכבות או לכאלו שעדיין לא ביקרו במוזיאון דומה** (ויש רבים כאלה) ביער השחור. פתוח באפריל עד סוף אוקטובר מידי יום **פרט לימי שני** בשעות 10:00-18:00 ובשאר חודשי השנה **פרט לימי שני ושלישי** בשעות 10:00-17:00. כניסה עולה 6.5 אירו למבוגר החל מגיל 11, 3.5 אירו לילד בגיל 4-10 ו-18.5 אירו למשפחה עם ילדים עד גיל 10. מרוחק 7 ק"מ מגוטאך. כתובת: Eisenbahn strasse 52a gegenhuber. www.schwarzwald-modell-bahn.de. Bahnhof Hausach 77756. (אזור גוטאך).

גן החיות Schwarzwaldzoo (ציון 5) הוא לא גדול במיוחד ונמצאים בו בעלי חיים אופייניים ליער השחור כגון עופות דורסים, חזירי בר, איילים, עופות מים, שועלים וזאבים, צבים ועוד. בגן מבקרים במסלול הליכה מעגלי שלאורכו נמצאות החיות, חלקן במתחמים פתוחים וחלקן בכלובים וכן פינות האכלת חיות (בשעות קבועות), עצי פרי, שיחים של פירות יער ופינות משחקים לילדים. פתוח מתחילת אפריל ועד סוף ספטמבר בשעות 09:00-18:00 ואילו בחודשים מרץ ואוקטובר עד 17:00. נובמבר עד סוף פברואר סגור. כניסה עולה 4 אירו למבוגר, 2.5 אירו לילד בגיל 4-16, 9 אירו לכרטיס משפחתי לזוג הורים + כל הילדים. **כניסה חנם עם כרטיס היער השחור**. נמצא במרכז העיירה וולדקיך והשילוט אליו ברור מאוד. כתובת: On Buchenbuhl 8a Waldkirch 79183. בסמוך לגן החיות נמצא פארק גדול עם מתקנים ומשחקים לילדים ופארק חבלים. www.schwarzwaldzoo.de (אזור גוטאך).

הרפתקאות ביער Abenteuer im Wald הוא אתר חבלים וטיפוס נוסף עם מסלול שאורכו כמעט 2 ק"מ רצופים מכשולים מלאכותיים עשויים עץ, חבלים וגלגלי מתכת בין פלטפורמות, אומגות, גשרי חבלים ועוד והכל בגובה של 16 מטר מעל פני הקרקע. במקום יש אטרקציה חדשה וייחודית שנקראת **Freefall**, מעין קפיצה חופשית מגובה 12.5 מטר עם מנגנון של נחיתה רכה. מפחיד, אך מיוחד. גובה מינימלי לגלישה הוא 140 ס"מ או 130 ס"מ עם השגחה. פתוח ממאי עד ספטמבר בדרך כלל בשעות 10:00-19:00 ואילו באפריל ואוקטובר בשעות 11:00-17:00. שימו לב שיש ימים סגורים לקבוצות בלבד (למעט ביולי אוגוסט) אז חשוב לבדוק לפני שמגיעים. כניסה ל-3 שעות למבוגר עולה 19 אירו ואילו ילד מתחת לגיל 16 ישלם 13 אירו. משפחות ישלמו 11/17 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. הגעה 1.5 שעות לפני הסגירה מזכה ב-50% הנחה. במקום מזנון עם חטיפים וגלידות. הגעה מדרום בכביש 5 יציאה 59 או מצפון יציאה 58. משם כביש B3 ל-Kenzingen. משם פונים מזרחה לכיוון Bombach ועוקבים אחרי השילוט. כתובת: www.abenteuer-im-wald.de. Kenzingen on Bombacher Strasse 79341 (אזור גוטאך או פרייבורג).

פארק השעשועים Funny World Amusement Park מציע שלל אטרקציות בעיקר לילדים עד גיל 12 כולל מיני גולף, רכבת הרים מים, ספינת פירטים, קרקס, אומגה, בריכת כדורים, שיט בסירות קטנות, מתקנים מתנפחים ובסך הכל מעל 50 מתקני שעשועים. פתוח מסוף מרץ עד אמצע אוקטובר בלבד בשעות 11:00-18:00 או החל משעה 10:00 בימים מסוימים. כניסה עולה 9.5 אירו. **כניסה חינם עם כרטיס היער השחור**. כתובת: Allmendstrasse 1 Kappel. Grafenhausen 77966. www.funny-world.de (אזור רוסט).

צפון היער השחור

הצפון הוא האזור הפחות מתויר של היער השחור. תיירי ספא וקזינו רבים מגיעים אליו ומתארחים בעיר האלגנטית, בירת המרחצאות, באדן באדן. הוא נמתח מאזור גוטאך בדרומו ועד Karlsruhe בצפונו. הנסיעה אליו למתארחים בדרום היער כבר יותר ארוכה (בסביבות 150 ק"מ לכיוון), אך עדיין אפשרית. אלו המגיעים לתקופות קצרות בדרך כלל מדלגים עליו או מקדישים לו לכל היותר יום אחד ואילו אלו שזמנם בידם יכולים להקדיש לו גם 2-3 ימים. אלו הנוחתים בפרנקפורט יכולים לטייל באזור בדרכם לאזור הלינה בדרום. **מומלץ מאוד לנסוע בכביש 500 היפיה המוביל מבאדן באדן לפרוידנשטאט.**

מסלולים אפשריים:

יום 1 – באדן באדן

יום 2 – שביל הליכה אوبرהרמרס, מיני גולף, מפעל קרמיקה, גנגנברך.

יום 3 – שביל הלינקס, מגלשות חבלים במליסקופף, אגם מומלזה, פרוידנשטאט.

אתרים:

שביל הליכה בעקבות גמד היער הדמאר Hademar Waldwichtel (ציון 6) – מסלול הליכה שאורכו 2 ק"מ והוא מזמן לכל אורכו הפתעות רבות לילדים. הגמד הדמאר מספר באמצעות 16 תחנות הפעלה ומשחק את סיפורו של הטבע. בין התחנות: הפקת חשמל באמצעות כח המים, בניית קן ציפורים והקשבה לשירתם, נתיב מעקב וחיפוש בעלי חיים, שימוש בטלסקופ עץ, ביקור בבית הגמד, שימוש בטלפון עץ, חידון עצים, תצפית יפה על הכפר ועוד. מסלול ההליכה יוצא מלשכת התיירות (קחו את מפת השביל) ויש לעקוב אחר סימוני כפות הרגליים של הגמד על הרצפה. בסיום המסלול נמצא **אתר מיני גולף** טוב במיוחד עם 18 חורים וגן שעשועים ובסמוך ללשכת התיירות יש בית קפה מוצלח. המסלול פתוח כל השנה והכניסה חופשית. ההליכה במסלול אורכת **שעה**.

מיקום והגעה: כתובת: Talstrasse 68 Oberharmersbach 77784.

שעות פתיחה: המיני גולף פתוח בחודשים יוני ספטמבר בשעות 10:00-20:00 ובחודשים אפריל מאי ואוקטובר נובמבר משעה 12:00 באמצע השבוע ומשעה 10:00 בסופי שבוע.

דמי כניסה: הכניסה למיני גולף עולה 5.5 אירו למבוגר ו-3 אירו לילד בגיל 5-16. כרטיס משפחתי עולה 13 אירו לזוג + ילד אחד ועוד 2 אירו לכל ילד נוסף.

אתר אינטרנט: www.adventure-minigolfpark.de www.oberharmersbach.de

מפעל קרמיקה Zeller Keramik (ציון 5) – המוזיאון וחנות המפעל של חברת הקרמיקה הגרמנית (שנוסדה לפני למעלה מ-200 שנה) מאפשרים לכם להתרשם מהליכי הייצור ומצביעת הקרמיקה ולקנות את התוצרת. ניתן להכין לבד כוס או צלחת ולבוא לאסוף את המוצר לאחר 10 ימים (או שישלחו לכם בדואר). הכניסה חופשית. **מתאים למי שעל הדרך או אם יורד גשם.**

מיקום והגעה: Hauptstrasse 2 Zell am Harmersbach 77736, בכניסה לעיירה, דרומית לגנגנברך.

שעות פתיחה: מידי יום בשעות 09:00-17:00. כניסה אחרונה בשעה 16:30. החנות פתוחה עד 17:30.

אתר אינטרנט: www.zeller-keramik.de

גנגנבך Gengenbach (ציון 9) – אחת הערים העתיקות היפות ביותר ביער השחור. בקרו בכיכר העיר היפה התחומה בבתי עץ, בחנויות יפות ובבתי קפה. אל תפספסו את בית העירייה העתיק היפה. **שעה**.

מיקום והגעה: נמצאת 10 ק"מ דרומית לאופנבורג.

מגלשות הרים ופארק החבלים מליסקופף Mehlskopf (ציון 8) – שילוב נהדר של פארק חבלים ומגלשות הרים. **פארק החבלים (Klettergarten)** מציע 7 מסלולים שונים בגבהים של 3-14 מטר. מסלולים מספר 1 ו-2 מיועדים לילדים מגיל 6, מסלולים 3-5 מיועדים לילדים מגיל 8 ומינימום גובה של 130 ס"מ ומסלולים 6 ו-7 מיועדים לילדים מגיל 14. בכל מקרה, ילדים מתחת לגיל 12 חייבים להיות מלווים על ידי מבוגר ולא יותר משני ילדים למבוגר אחד. במתחם החבלים תמצאו גם מגרש שעשועים גדול עם שעשועי מים, בית על העץ, גשר טרזן ואומגה. **מגלשות ההרים** באורך 1300 מטר כוללות לופ אחד של 360 מעלות, 4 עיקולים חלקיים, 8 חציות מים, 5 מעברי מנהרות ועוד הרפתקאות בשיפוע ממוצע של 8 מעלות באחד המסלולים הטובים ביער השחור, כשהמהירות נשלטת על ידי הגולש. הגלישה אסורה מתחת לגיל 3 ואילו ילדים מעל גיל 10 יכולים לגלוש לבד. אטרקציה נוספת במתחם היא ירידה מההר **ברכבים תלת גלגליים**. כבל גורר אותך במעלה ההר ואז אתה יורד לאורך 500 מטר. מיועד לילדים מעל גיל 14 וגובה 160 ס"מ בלבד. עוד במתחם מטווח חץ וקשת, באנג'י הפוך, השכרת אופני הרים ומסעדה. **שלוש שעות**.

מיקום והגעה: מזרחית לכביש 500, בסביבות 21 ק"מ דרומית לבאדן באדן. **כתובת:** Stadtwald 4 Buhl 77815.

שעות פתיחה: פתוח מהאביב ועד סוף הסתיו מידי יום בשעות 10:00-18:00 ובשאר החודשים בסופי שבוע בלבד.

דמי כניסה: מחיר הכניסה לפארק החבלים ל-3 שעות הוא 22 אירו למבוגר, 18.5 אירו לנוער בגיל 14-17, 15 אירו לילדים בגיל 6-13 ומשפחה מעל 3 נפשות זכאית ל-5% הנחה. מחיר הגלישה למבוגר הוא 35/18/4.1 אירו ל-10/5/1 גלישות בהתאמה ואילו המחיר לילד בגיל 3-10 הוא 24/12.5/3 אירו ל-10/5/1 גלישות בהתאמה. מחיר הגלישה להורה + ילד הוא 53.5/27.5/6.5 אירו ל-10/5/1 גלישות בהתאמה וכרטיס משפחתי ל-15 גלישות עולה 41 אירו לשימוש באותו יום. מחיר הירידה ברכב התלת גלגלי היא 60/30/16/4 אירו ל-25/10/5/1 ירידות.

אתר אינטרנט: www.mehlskopf.de

אגם מומל Mummelsee (ציון 7) – אגם קטנטן ועגול, הגבוה ביותר ביער השחור (בגובה 1036 מטר מעל פני הים), שעומקו 17 מטר והוא מוקף בעצי היער. מסביבו יש שביל הליכה מישורי קליל (אך לא מתאים לעגלות) שיאפשר לכם טיול חביב של **חצי שעה**. גם כאן תוכלו לשכור סירת פדלים לדיווש קל באגם או סתם להתרווח עם כוס קפה ועוגה על המרפסת של מסעדת מלון Berg הסמוך (שיש בה פינת ילדים חביבה עם צעצועים). בשביל המוליך מהחניה לאגם יש חנות גדולה עם מספר דוכני מזכרות. כניסה חופשית. **הביקור באגם מתאים מאוד להתרעננות מהדרך למגיעים מפרנקפורט**.

מיקום והגעה: נמצא צפונית לכביש 500 ממש באמצע הדרך מבאדן באדן לפרוידנשטאט. הדרך המובילה לאגם מהממת ביופייה. **כתובת:** Schwarzwaldhochstrasse 11 Seebach/Mummelsee 77889.

כרטיס היער השחור: שחור: קפה ועוגת היער השחור חינם בבית המלון Berg.

אתר אינטרנט: www.mummelsee.de

בתמונה: אגם מומל (Mummelsee)

פרידנשטאט Freudenstadt – העיר הקטנטנה (קצת מעל 20,000 תושבים) נודעת בעיקר בגלל כיכר השוק שלה (ציון 5), הגדולה ביותר בגרמניה והאוויר הצח שבה. אין הרבה מה לעשות בעיירה מלבד לשוטט בכיכר היפה ולתת לילדים להשתעשע ב-50 המזרקות ובתעלות המים שלה. הכיכר המרובעת תחומה על ידי בתים יפים, מבנים היסטוריים מרשימים וחנויות יפות ויקרות. שני המבנים המרכזיים בה הם בית העירייה (בה מוצגת תערוכה שנושאה "מסע בזמן אל שנות החמישים") והכנסייה האוונגלית. **שעה** כולל כוס קפה ועוגה...

מיקום והגעה: העיר "כלואה" בין הכבישים 28, 462 ו-294. **כתובת הכיכר:** Marktplatz 64 Freudenstadt 72250.

באדן באדן (ציון 8) – העיר היוקרית של היער השחור נמצאת בצפון מערב היער ופרסומה יצא לה בעיקר מהקזינו שלה שהוא מהמפוארים בעולם, מהמרחצאות והמעיינות החמים היוקרתיים שלה ומרחובותיה האלגנטיים. אומרים שהעיר כל כך יפה עד כי יש לקרוא לה פעמיים ולכן זהו שמה. **הביקור בעיר הרבה יותר מתאים למטיילים ללא ילדים** ונופשים רבים מגיעים אליה לחופשות טיפולים.

הקזינו בעיר נפתח כבר בשנת 1824 בתוך **ארמון Kurhaus** המרהיב, הוא הגדול והעתיק ביותר בגרמניה ומפורסמים רבים פקדו את חלליו. מלבד הקזינו מכיל הארמון גם אולמות נשפים, כנסים ומופעים. ניתן לבקר בקזינו בסיום מודרך שאורכו 25 דקות, הוא מתבצע בשעות 09:30-11:40 כל חצי שעה ועולה 7 אירו למבוגר ו-3 אירו לילד בגיל 6-16. קוד הלבוש בשעות המשחקים מאוד קפדני – חליפה ועניבה לגברים חובה וביגוד בהתאם לנשים (חצאית או שמלה). באם הגעתם לבושים לא כראוי, תוכלו לשכור בכניסה לבוש הולם תמורת תשלום סמלי. הכניסה היא מעל גיל 21 וחייבים להציג דרכון. פתוח משעות הצהרים ועד שעות הלילה המאוחרות, בהתאם לסוג המשחקים והכניסה עולה 5 אירו לאדם. **כתובת:** Kaiser Allee 1.

מרחצאות קרקלה Caracalla Therme האריסטוקרטים מציעים בדומה למקומות דומים שני מתחמים. **מתחם הרחצה הכללי Badelandschaft** מציע מספר בריכות בטמפרטורות בטווח 18-38 מעלות ועומק מקסימלי של 135 ס"מ, כולל בריכות פנימיות וחימוניות וחדרי שאיפת מי מלח. הכניסה אליו מותרת מגיל 7. **מתחם הסאונות Saunalandschaft** מציע 9 סאונות בטמפרטורות של 47-95 מעלות, כולל אחת לנשים בלבד. הכניסה למתחם בעירום ומעל גיל 14 בלבד. במקום יש **מתחם ילדים** מיוחד עם פעילויות המתאימות להם ומטפלות שישמרו עליהם בזמן שאתם נהנים. האתר פתוח מידי יום בשעות 08:00-22:00, אך כניסה אחרונה בשעה 20:00. כניסה לשני המתחמים עולה 21/18/15 אירו לשעתיים/שלוש/ארבע שעות בהתאמה. צמוד למרחצאות נמצא **מתחם Friedrichsbad** המציע טקס טיפול בן 17 שלבים עם או ללא עיסוי. אין צורך להזמין מראש, הוא נעשה ברובו בעירום ומיועד למטופלים מעל גיל 14 בלבד. פתוח בשעות 09:00-22:00 והמחיר הוא 23-55 אירו בהתאם לסוג הטיפול הנבחר. הטיפולים אורכים 3-4 שעות. **כתובת:** Romerplatz 1.

המדרחוב המאוד אלגנטי של העיר מציע חנויות רבות, מסעדות ובתי קפה ומומלץ מאוד לשוטט בו בנעימים ולהתרשם מיופיו. חוץ מהליכה ברגל תוכלו גם לטייל בו באמצעות רכבת תיירים, בסגוויי או בכרכרה וסוס. השדרה האלגנטית של העיר היא **Lichtentaler Allee** שמתחילה בתיאטרון של באדן באדן, הנמצא כ-100 מטר דרומית מהקזינו ונמתחת דרומה לאורך מעל 2 ק"מ עד שהיא מתחברת לכביש 500. באמצע הדרך יש **גינת ורדים** מרשימה **Goenneranlage** עם יותר מ-300 זנים שונים של הצמח. לא רחוק משם ברחוב Moltkestrasse נמצא **גן ורדים** נוסף **Rosenneuheitengarten** על פסגת גבעה שפתוח בכל שעות היממה ומספק תצפית מרשימה על העיר ביום ומראה מרשים של ורדים מוארים בלילה.

מיקום והגעה: העיר נמצאת בצפון היער השחור ממזרח לאוטוסטרדה מספר 5 ועל כביש 500.

אתר אינטרנט: www.baden-baden.de

אתרים נוספים (בסוגריים – לאיזה מסלול מתאימים):

שביל הלינקס Luchspfad (ציון 5) הוא שביל טיול העוקב בתוך היער אחר מסלולו של חתול הבר ומשלב 24 תחנות עם הפעלות לילדים. תוכלו לצפות בטלסקופים (בכאילו...), להתחקות אחר צעדיו של החתול, לטפס כמוהו על סלעים, לנוח במערות, לחצות נחלים, לקפוץ לרוחק ועוד. אורכו של המסלול המעגלי הוא 4 ק"מ, רובו מוצל וייקח לבצע אותו כולל הפעילויות **2-3 שעות**. לטעמי **המסלול ארוך מידי ולאחר זמן קצר ההנאה מתחלפת לה בתסכול**. היזהרו לא להתבלבל עם השילוט המוביל לשביל Wildnispfad הקשה יותר. הכניסה חופשית. מיקום והגעה: יש להגיע לחניה של מלון Plattig (הנטוש) על כביש 500, בסביבות 17 ק"מ דרומית לבאדן באדן. כתובת: Schwarzwaldhochstrasse 1 Buhl 77815. חצו את הכביש, עקפו את בית המלון וחפשו את השילוט לשביל (אזור באדן באדן).

בתמונה מימין: פסל השונר (לינקס). למה הוא שבור? בתמונה משמאל: לאורך המסלול הפעלות לילדים מעולם הלינקס

מוזיאון הרכב Fahrzeugmuseum (ציון 7) הוא אחד המוזיאונים המוזרים והמוצלחים שתפגשו. הוא מכיל אוסף מטורף של פריטים, חלקם קשורים לשמו (מעל 140 מכוניות, 170 אופנועים, 23 טרקטורונים, 16 כבאיות ועוד), אך חלקם יעלו בכם תהיות לגבי הקשר שלהם למקום. יש קסם מיוחד לבלגאן השורר במקום והמון מציאות ומוצגים מיוחדים. האוסף הוא אוסף פרטי של משפחה אחת אובססיבית למציאות. בכניסה מוקרן סרט בגרמנית בן 20 דקות על התפתחות המכוניות. מובטחת הנאה לכל הגילאים. כניסה עולה 5 אירו למבוגר ו-3 אירו לילדים מעל גיל 6. פתוח מידי יום בשעות 14:00-17:00. כתובת: New citizens Strasse 1 Marxzell 76359 (אזור באדן באדן).

www.fahrzeugmuseum-marxzell.de

דנת ניפוח הזכוכית והמוזיאון Glassworks Culture Park Buhlbach לוקחים אותך 250 שנה אחורה להיסטוריה ולמסורת העבודה עם זכוכית (מתאים רק למי שלא צפה כבר בניפוח זכוכית במקום אחר ביער השחור). כניסה עולה 4 אירו למבוגר, 2 אירו לילד ו-10 אירו לכרטיס משפחתי ללא הגבלה במספר הילדים. **כניסה חינם בונס עם כרטיס היער השחור**. פתוח בחודשים מאי עד אוקטובר בימים רביעי עד ראשון בין השעות 11:00-18:00. בשעה 14:30 מתקיים סיור מודרך לחדרי הטורבינות בתשלום נוסף (4 אירו למבוגר, ילדים חופשי). כתובת: Grinding Head Rd. 46 Bayersbronn Buhlbach 72270 (אזור פריידנשטאט).

מוזיאון הבובות והצעצועים Puppen Und Spielzeugmuseum מאפשר בילוי קטן לילדים ביום גשום. יותר מ-1500 בובות מסודרות ב-31 תצוגות על פי נושאים שונים. כניסה עולה 3.5 אירו למבוגר ו-1.5 אירו לילד בגילאים 4-12. **כניסה חינם בונס עם כרטיס היער השחור**. פתוח מתחילת יולי ועד 15 לספטמבר מידי יום בין השעות 14:00-17:00 בלבד ובשאר חודשי השנה בסופי שבוע בלבד ורק עד שעה 16:30. כתובת: Im Dorf 76 Nordrach 77787 (אזור גנגנברך).

בפארק החיות Pforzheim Wildpark (ציון 7) תוכלו לצפות בחיות האופייניות לאזור כגון חזירי בר ויעלים. פתוח בכל מזג אויר משעות הבוקר ועד הערב. כניסה עולה 2 אירו לרכב ל-3 שעות באמצע השבוע ו-5 אירו לרכב ל-3 שעות בסוף שבוע. כתובת: Tiefenbronner Strasse 100 Pforzheim 75175 (אזור קרלסרוהה).

צרפת – חבל אלזס

בחבל אלזס ממערב ליער השחור נמצאת **דרך היין** המפורסמת (**Route Des Vins D'Alsace**) שאורכה הכולל 170 ק"מ והיא נמתחת מהעיירה Thann בדרום (מערבית למולוז) ועד העיר Marlenheim בצפון (מערבית לשטרסבורג). הדרך משולטת בבירור בשילוט חום עם ציור של אשכול ענבים וכוס יין. לאורך הדרך בין כרמים, פרדסים והרים נמצאים 103 כפרים ועיירות קסומות הנראים כלקוחים מתוך גלויות מימי הביניים ובנוסף מספר אטרקציות נוספות ההופכות את הדרך לראויה יותר למשפחות. לאורך כל הדרך ילווה אותנו ממערב רכס הרי הווג' (Vosges). האזור המעניין יותר בדרך הוא הקטע המתחיל בקולמר ונמשך עד אוברנה ומשם לשטרסבורג. קל מאוד לטייל באלזס לאלו הישנים בדרום או מרכז היער השחור ואפשר לשקול להתגורר לאורך הדרך לאלו המתכוונים לבקר בה מספר ימים. ראוי להקדיש לדרך יומיים ולבלות עוד יום אחד בבירת החבל שטרסבורג, אם כי המגיעים לתקופה קצרה יכולים לוותר על שטרסבורג ולהקדיש לדרך יום אחד בלבד. במקרה כזה רצוי לבקר בקולמר, לבחור עיירה אחת (ריקוויר או ריבוויל) ואטרקציה משפחתית אחת (קרוב לוודאי שתבחרו במרכז החסידות כי פרפרים, נשרים וקופים כנראה תראו במקומות אחרים בטיול). לחובבי היין מומלץ לבקר באחד או יותר מהיקבים הרבים הנמצאים באזור ומציעים סיורים טעימות למבקרים. מחירי היינות זולים ביותר, אך אל תשכחו את מגבלת המכס...

מסלולים אפשריים:

יום 1 – קולמר, קייזרסברג, ריקוויר, גן הפרפרים, מרכז החסידות.

יום 2 – ריבוויל, פארק הנשרים, הר הקופים, טירת או קניגסבורג, אוברנה.

יום 3 – שטרסבורג.

מסלול יום אחד – קולמר, ריקוויר, מרכז החסידות, טירת או קניגסבורג (אם יישאר זמן – שטרסבורג).

אתרים:

קולמר Colmar (ציון 10) – עיר ציורית וקסומה מימי הביניים המשלבת בתי עץ, רחובות ציוריים ותעלות מים, שהקנו לה את הכינוי "ונציה הקטנה". נחשבת לעיר הכי "אלזסית" באלזס וייחודה בעושר ובמגוון של המורשת הארכיטקטונית וההיסטורית שלה. אומרים עליה שאין בה שני בתים דומים ולכל אחד יש סגנון ייחודי לו. חפשו את ציורי הקיר המרשימים המתארים תמונות מהתנ"ך ומהברית החדשה על **Maison Pfister** שנבנה בשנת 1537 בסגנון רנסנס גרמני ונמצא ברחוב Rue de Marchands. האטרקציה המרכזית בעיר היא **העיר העתיקה**, שחלקה הגדול מדרחוב וכשתטיילו בה תרגישו כאילו אתם במרכזו של מוזיאון אחד גדול. שכונת **ונציה הקטנה** נחצית על ידי תעלות רבות וגשרוני עץ קסומים ומשני הצדדים בתים ומסעדות בצבעי פסטל הנראים כאילו צוירו ביד אמן. אל חלק מהמסעדות ניתן להגיע רק בסיירות. נקודת התצפית היפה ביותר בשכונה נמצאת **ברחוב Turenne על הגשר**. דרך נוספת לטייל בשכונה היא באמצעות שייט נעים בתעלותיה. מרחוב Turenne לכו 50 מטר מערבה ופנו ימינה לרחוב Grand Rue. לאחר כ-150 מטר תגיעו לבית מספר 60 בו שוכנת **קונדיטורית** בוטיק חלומית בשם **Gilg**. זה המקום להצטייד במקרונים ושאר מיני מעדנים צרפתיים לפני שממשיכים (סגור בימי שני ובראשון פתוח עד 12:30).

הדרך הפופולרית לסיור בעיר היא באמצעות רכבות התיירים המבצעות סיור מקיף ונעים ברחבי העיר עם הסברים גם בעברית. **הרכבת הלבנה** נוסעת לאורך 7 ק"מ, כולל יציאה לכרמים מחוץ לעיירה ונסיעתה אורכת 45 דקות. היא פעילה בעונת התיירות בשעות 09:00-18:00 ונסיעה בה עולה 6.5 אירו למבוגר ו-4.5 אירו לילד החל מגיל 6. **הרכבת הירוקה** יוצאת בעונת התיירות בשעות 09:00-18:30 כמעט כל חצי שעה, הנסיעה נמשכת 35 דקות ועלותה 6.5 אירו למבוגר ו-3.5 אירו לילד עד גיל 12. נקודת היציאה של הרכבות היא ליד **מוזיאון Unterlinden** וגשר **Quai de la Sinn** הנמצא בקצה רחוב **Rue des Clefs**. www.colmarentrain.fr

בתמונה מימין: איך אפשר לבחור עוגה בקונדיטוריה גילג ? בתמונה משמאל: Maison Pfister

מסלול סיור רגלי בעיר: לאחר שחניתם בחניון Rapp צאו דרך כיכר Hansi לשדרות Champ de Mars, פנו שמאלה ומיד ימינה לרחוב Rue Jean Baptiste Fleurent ולכו בו כ-100 מטר עד סופו, שם תפנו ימינה לרחוב Place de L'Ecole שלאחר 50 מטר ישנה את שמו ל-Rue des Marchands. בסוף הרחוב נמצא בית **Maison Pfister**. לאחר שתתרשמו ממנו המשיכו עוד כ-100 מטר עד רחוב Grand Rue, פנו ימינה ולאחר כ-100 מטר נוספים תראו מימינכם את **קונדיטוריית Gilg** המפורסמת. ממנה המשיכו ברחוב עוד 150 מטר ופנו שמאלה לרחוב **Rue Turenne**. לאחר 50 מטר תגיעו **לגשר** שיספק לכם את התצפית היפה ביותר על **ונציה הקטנה**. מיד לאחר הגשר פנו שמאלה וטיילו באזור דרך רחוב Rue de la Poissonnerie שיתחלף לאחר 200 מטר ל-Quai de la Poissonnerie. לאחר 100 מטר נוספים פנו שמאלה לרחוב Rue des Tanneurs, חצו את הנהר וכנסו לביקור **בשוק האוכל המקורה**. ממנו לכו עוד 100 מטר, פנו ימינה לרחוב Place de L'Ancienne Douane ולאחר 100 מטר נוספים תחזרו שוב לרחוב Grand Rue פנו ימינה ומיד שמאלה לרחוב Rue de L'Eglise. לאחר 100 מטר פונים שמאלה לרחוב Place de la Cathedrale ועוקפים משמאל את **כנסיית St. Martin**. הרחוב משנה את שמו ל-Rue Saint Martin ובסופו יש צומת T, בה פונים שמאלה ומיד ימינה לרחוב Rue Saint Nicolas. לאחר עוד 100 מטר תגיעו **למדרחוב Rue de Clefs**. פנו שם שמאלה וטיילו לאורך 200 המטרים של המדרחוב עד סופו (שם גם נמצאת נקודת היציאה לטיולי הרכבות). בסופו פנו ימינה ומיד שמאלה לרחוב Rue des Tetes, שם נמצא בניין **La Maison des Tetes**, יש בו מעל 100 ראשים מוזרים. בסוף הרחוב פנו ימינה ולאחר כ-100 מטר שמאלה לרחוב Rue Kleber ומשם חזרה לחניון. **סה"כ 2.3 ק"מ של טיול**. אם תרצו לבקר **במוזיאון הצעצועים**, הוא נמצא 300 מטר צפונית מזרחית לקצה המזרחי של המדרחוב.

מוזיאון הצעצועים Musee du Jouet (ציון 7) הוא מוזיאון מגניב לילדים שבשלושת קומותיו אפשר לשחק במשחקים עתיקים מהמאה הקודמת. במוזיאון מוצגים גם פאזלים מעץ, אופניים, מכוניות, רכבות, כלי פורצלן ובובות בנות עשרות שנים (פתוח מידי יום למעט יום שלישי 10:00-12:00 ו-14:00-18:00 וביולי אוגוסט בשעות 10:00-19:00. כניסה עולה 4.8 אירו למבוגר ו-3.7 אירו לילד בגיל 8-18. כתובת: 40 Rue Vauban. www.museejouet.com).

מיקום והגעה: קולמר נמצאת כ-51 ק"מ מערבית לפרייבורג. מאוד נוח לחנות בחניון Place Rapp המרוחק כ-600 מטר מהעיר העתיקה וכתובתו: Place Rapp Avenue de la Republique Colmar 6800. שימו לב לגן המזרקות שנמצא ביציאה מהחניון.

אתר אינטרנט: www.ot-colmar.fr/en

אם תצאו מקולמר צפונה בכביש D83 תתקלו באחד הסניפים של **רשת הספורט הנהדרת Decathlon** שמציעה מגוון ענק של ביגוד, ציוד ונעלי ספורט לכל ענף אפשרי ובמחירים זולים. הכתובת: 16 Rue Emile Schwoerer Colmar.

בתמונה מימין: רובע "ונציה הקטנה". בתמונה משמאל: תמונה אופיינית מבתי הצבעוניים של קולמר העשויים טיח ועץ

ריקווייר Riquewihr (ציון 10) – מוכתרת על ידי רבים כעיירה היפה ביותר בדרך היין, למרות שהיא די ממוסחרת והאוכל בה מאוד יקר. היא נקראת גם "הפנינה של אלזס", מוקפת חומת מגן ומסביבה כרמים. הביקור בעיירה מסתכם בשיטוט במדרחוב הראשי Rue du General de Gaulle הקצר והקסום של העיירה והתבוננות בבתי היפיפיים מימי הביניים הבנויים אבן וקורות עץ ולהם אדניות מרשימות וגפנים מטפסים לכל עבר. המדרחוב למעשה מוביל מהשער המזרחי בחומה (בית העירייה) אל המערבי, הוא מרוצף אבן גסה וכמעט בכל בית "מתחבא" לו יקב פרטי קטן. שבו באחד מבתי הקפה המקסימים ותטעמו עוגה אלזסית טיפוסית מתוקה. אם תסטו מהמדרחוב הראשי אל עבר הסמטאות הצרות החוצות אותו תגלו עולם שלם של אומנים ויוצרים במגוון תחומים ושלל בתי מלון קטנים ומסעדות. מומלץ לטעום את עוגיות המקרון המקומיות ולבקר בחנויות הממתקים בעבודת יד. מומלץ גם לצאת לסיור ברכבת הנמשך שעה. **יקב Hugel** הנמצא בעיר הוא אחד היקבים הגדולים והמפורסמים באלזס ומרכז המבקרים שלו נמצא במרכז העיר העתיקה בצמוד למרתפי היין שלו (פתוח מהפסחא ועד חג המולד מידי יום בשעות 09:00-12:00 ו-13:00-18:00. כתובת: Rue de la Premiere Armee 3). בסוף הרחוב הראשי מימין נמצא **מוזיאון הגנבים Musee de la Tour des Voleurs (ציון 8)** ששוכן בבניין ששימש בעבר ככלא. כאן תוכלו לצפות בבורות האסירים ובחדרי העינויים (פתוח מאמצע אפריל ועד סוף אוקטובר בשעות 10:30-13:00 ו-14:00-18:00. כניסה עולה 4 אירו מעל גיל 14. כתובת: 14 Rue des Juifs). **שעה** (כולל המדרחוב ומוזיאון הגנבים, ללא הרכבת).

מיקום והגעה: מקולמר בדרום או סלסטט בצפון נוסעים על כביש N83, יורדים לכביש D4, ממנו לכביש D1B ומשם לכביש D3. חניה מסודרת בתשלום בכניסה לאזור התיירותי.

אתר אינטרנט: www.musee-riquewihr.fr www.riquewihr.fr

בתמונות: בתיים אופייניים לריקווייר, היפה בעיירות אלזס

גן הפרפרים Jardins Des Papillons (ציון 7) – בכניסה צופים בסרט על תהליך היווצרות הפרפר ולאחר מכן נכנסים לחממה לחה עם גינת פרחים שבה מאות פרפרים צבעוניים מאסיה, אפריקה ואמריקה מתעופפים בין המבקרים ומבצעים בלט אווירי מרהיב של תנועה וצבע. בחממה מונחות צלחות עם בננות המושכות את הפרפרים. אם תעמדו בשלוה יש סיכוי שפרפר ינחת לכם על כף היד. במקום תוכלו ללמוד על הדרך בה חיים הפרפרים בהרמוניה עם הצמחייה ואיך הם תורמים למערכת האקולוגית בה הם חיים. אל תפסו את האקווריומים הקטנים הנמצאים בחממה עם הצפרדעים הצהובות המיוחדות ואת גינת הצמחים הנדירים. אם תרימו את ראשכם למעלה, סביר שתראו חסידות מתעופפות ממרכז החסידות הסמוך. **הגן דומה מאוד לחממת הפרפרים שנמצאת באי הפרחים באגם קונסטנץ ולכן מומלץ לבחור באחד מהם.** במקום יש חנות מזכרות. **גן צבעוני ומרהיב במיוחד. חצי שעה.**

מיקום והגעה: הגן מרוחק 2 ק"מ בלבד מריבוויל. **כתובת:** Route De Ribeauville Hunawehr 68150.

שעות פתיחה: פתוח במרץ, אוקטובר ונובמבר בשעות 10:00-17:00 ובאפריל עד ספטמבר עד שעה 18:00.

דמי כניסה: כניסה עולה 8 אירו למבוגר ו-5.5 אירו לילד בגיל 5-14.

אתר אינטרנט: www.jardinsdespapillons.fr

בתמונה: הפרפר הכחול זוהר על רקע הפרחים הלבנים

מרכז החסידות Centre de Reintroduction des Cigognes et des Loutres (ציון 8) – המרכז נוסד בשנת 1976 על מנת לסייע בהשבתן לאזור של החסידות שלפני כן קיננו במרץ על גדות הבתים של עיירות אלזס ולאחרונה החלו לחזור פחות ופחות מנדידת החורף שלהם לאפריקה. עקב פעילות המרכז חזרו החסידות להתרבות והן אינן עוזבות את המרכז למרות שהן חופשיות לעוף. מכיוון שקיימת אגדה שחסידה מביאה תינוקות, היו נוהגים ילדי אלזס שרצו אחים להניח קוביות סוכר על אדן החלון על מנת למשוך את החסידות להביא להם תינוק. מבקרים בפארק במסלול מעגלי הכולל תצוגה מרהיבה של חסידות, לוטרות, נקודות תצפית על קינון, קורמורנים, שבילי עץ מעל בריכות מים, שביל חושים ומבוך תירס, בריכת דגים ובקתות לימוד והעשרה. במרכז מתקיימת הופעה בת חצי שעה שבמרכזה תצוגה של קורמורנים, נוטריות, לוטרות, אריה ים ופינגווינים רודפים אחרי דגים חיים. המופע מרתק ומשמעם לסירוגין בגלל שההסברים בצרפתית בלבד (אם כי בכניסה מקבלים דף הסבר למופע באנגלית). עוד במרכז הדגמות של האכלת נוטריות, לוטרות וגוזלי חסידות בשעות משתנות לפי חודשי השנה (מאי עד יולי בלבד). בדקו את שעות ההופעות בכניסה. במקום יש גם מזנון, אזור פיקניק, חנות מזכרות וגן שעשועים לילדים. **שעה וחצי.** דרך אגב, גובהה של החסידה 100-115 ס"מ, מוטת כנפיה 2 מטר, משקלה 3.5-5 ק"ג, היא מטילה 3-5 ביצים וחיה 20-25 שנים.

מיקום והגעה: נמצא ממש באמצע הדרך מריקויר לריבוויל. נוסעים בכביש D1B ויורדים ממנו מערבה על פי השילוט. **כתובת:** Route Des Vins Hunawehr 68150.

שעות פתיחה: המרכז פתוח מסוף מרץ ועד אמצע נובמבר והשעות משתנות מידי עונה, כך שחשוב לבדוק לפני. בחודשים יוני ויולי פתוח בשעות 10:00-18:30 ובחודש אוגוסט עד שעה 19:00. בחודשים אפריל, מאי וספטמבר פותחים בשעה 10:30, סוגרים בשעה 17:30 ויש הפסקת צהרים בשעות 12:30-14:00. בסופי שבוע פתוח קצת יותר. באוקטובר פתוח רק משעה 14:00 ובנובמבר רק בסופי שבוע. ההופעות מתקיימות ביוני, יולי ובשבוע האחרון של אוגוסט בשעות 14:30, 15:45 ו-17:00 ובשאר אוגוסט מידי שעה בין השעות 14:30-17:30. בחודשים האחרים רק בשעות 15:00 ו-16:30.

דמי כניסה: 9.5 אירו למבוגר, 8 אירו לילד בגיל 13-18, 6 אירו לילד בגיל 5-12.

אתר אינטרנט: www.centredereintroduction.fr

בתמונה מימין: חסידה מרהיבה. בתמונה משמאל: לוטרה

ריבוויל Ribeuville (ציון 9) – העיירה המוקפת כרמים נחשבת לבירת יין הריזלינג של האזור המיוצר על ידי שלושת הטירות הגדולות שבה. היא גדולה מריקוויר וגם בה יש מדרחוב מרכזי (ארוך יותר) עם בתי אבן ועץ ציוריים מימי הביניים משני צידיו והמון חנויות, מסעדות ובתי קפה. מהמדרחוב יוצאות סמטאות, שבהן מתחבאות חנויות קטנות לטעימת וקניית יין. שימו לב למגדל השעון הגדול ולקיני החסידות על ארובות הבתים. עם קצת מזל תוכלו לצפות גם בחסידה מקננת. העיירה מתגאה ביקב Trimbach הידוע באיכות הגבוהה של תוצריו. רכבת התיירים יוצאת ממגרש החנייה מחוץ לחומות ומאפשרת לראות את כל העיירה ואת הכרמים סביבה. מידי שבת בבוקר נערך בעיירה שוק איכרים המתקיים בכיכר מול בית העירייה. בעיירה קיים סניף של **קונדיטורייט Gilg**, עליה המלצתי בקולמר. היא נמצאת במדרחוב Grand Rue. **חצי שעה עד שעה**. בכניסה למדרחוב מצד שמאל יש מסעדה נהדרת המתמחה במאכל הלאומי Tarte Flambee, מעין סוג של פיצה דקיקה עם מגוון תוספות. ניתן לקחת מספר חצאי מנות ולגוון.

בוטיק השוקולד של Daniel Stoffel (ציון 10) הוא מהמפורסמים בצרפת. מובטחת לכם שם חגיגת שוקולד גדולה עם שפע סוגי שוקולד במשקל (**מומלץ במיוחד**), פרלינים רבים ומאות דמויות וחפצים עשויים שוקולד. ניתן להצטרף לסדנאות שוקולד למבוגרים וילדים בעלות של 5 אירו בתיאום מראש ולצפות בהכנת השוקולד בחדר הפנימי. החנות פתוחה בימים שני עד שבת בשעות 10:00-19:00. **סגור בראשון**. כתובת: Route de Guemar Ribeuville 68150, בכניסה המזרחית לעיירה על כביש D106. למגיעים מריקוויר, בכיכר המרכזית פנו ימינה (מזרחה) וסעו 1200 מטר עד שתראו את החנות משמאלכם. www.daniel-stoffel.fr

מיקום והגעה: מריקוויר נוסעים צפונה על כביש D18. באמצע הדרך ממערב לכביש נמצאים גן הפרפרים ומרכז החסידות. החניה חנם. אפשר גם להגיע מהכביש הראשי N83 ממנו פונים מערבה לכביש D106 עד העיירה.

בתמונה מימין: הרחוב (מדרחוב) הראשי של ריבוויל. בתמונה משמאל: בלוקים של שוקולד בחנות של דניאל סטופל

פארק הנשרים La Volerie des Aigles (ציון 7) – מופע מרהיב של עופות דורסים הנערך בין שרידיה של טירה מימי הביניים. השילוב בין איכות המופע לסביבה בה היא מתקיימת יוצר חוויה יוצאת דופן. ההסברים במופע בצרפתית בלבד, אך זה לא מצליח לפגום בהנאה. המופע לא מתקיים בגשם כבד. **מיותר למי שמבקר בפארק הציפורים והקופים בדרום היער השחור**. חשוב להתאים את זמן הביקור לשעות המופעים. במקום יש מזנון קטן. הדעות חלוקות בין המבקרים האם לא מדובר בהתאכזרות לבעלי חיים. תשפטו בעצמכם. **שעה**.

מיקום והגעה: הפארק נמצא מערבית לסלסטט. מגיעים אליו בכביש D159, היוצא מדרך היין, מספר קילומטרים מזרחית לטירת או קניגסבורג. קחו בחשבון הליכה בשביל משובש (שמתאים חלקית לעגלות) של כעשר דקות מהחניה ועד למקום המופע. **כתובת:** Chateau de Kintzheim Kintzheim 67600.

שעות פתיחה: הפארק פתוח מאפריל ועד אמצע נובמבר ושעות הפתיחה משתנות על פי חודשי השנה. במחצית הראשונה של יולי ובסוף אוגוסט מתקיימות הופעות בשעות 14:00, 15:30 ו-17:00 ואילו ממחצית יולי ועד השבוע השלישי של אוגוסט יש מופעים גם בשעות 11:00 ו-12:30. המופע אורך 40 דקות.

דמי כניסה: 9.5 אירו למבוגר ו-6.5 אירו לילד בגיל 5-14.

אתר אינטרנט: www.voleriedesaigles.fr

הר הקופים Montagne des Singes (ציון 6) – פארק מקסים שבו הולכים לאורך שביל שאורכו 800 מטר עם קופים (מסוג מקוק ברברי) שמסתובבים חופשי ואפשר להאכיל אותם עם גרעיני פופקורן שמקבלים בכניסה. מידי בוקר הם מקבלים ארוחה מזינה ופופקורן אינו פוגע בתזונה שלהם. במקום יש בית קפה, חנות מזכרות, גן שעשועים ואזור פיקניקים. **מיותר (ויקר) למי שמבקר בפארק הציפורים והקופים בדרום היער השחור**. **חצי שעה עד שעה**.

מיקום והגעה: יורדים מהכביש A35 ביציאה מספר 17 ועוקבים אחר השילוט ל-Haut Koenigsbourg. מרוחק 25 ק"מ מקולמר ו-60 ק"מ משטרסבורג. **כתובת:** La Montagne Des Singes La Wick Kintzheim 67600.

שעות פתיחה: בחודשים מרץ, אפריל, אוקטובר ונובמבר בשעות 10:00-12:00 ו-13:00-17:00, בחודשים מאי, יוני וספטמבר סוגרים בשעה 18:00, בחודשים יולי ואוגוסט פתוח רצוף בשעות 10:00-18:00. בימי ראשון פתוח רצוף.

דמי כניסה: כניסה עולה 9 אירו למבוגר ו-5.5 אירו לילד בגיל 5-14.

אתר אינטרנט: www.montagnedessinges.com

טירת או קניגסבורג Haut Koenigsbourg (ציון 9) – מבצר מרשים מאוד שיושב על ההר בגובה 755 מטר וחולש על כל האזור ועל העיר Selestat ומספק תצפית מרשימה של הכרמים האינסופיים הפרושים בין הרכס לעמק הריין. בראות טובה ניתן לראות אפילו את היער השחור. הטירה נבנתה במאה ה-12 ושוחזרה בתחילת המאה ה-20 על ידי הקיסר הגרמני (אלזס הייתה שייכת לגרמניה) ויליאם השני על פי תפיסתו כיצד אמורה להיראות טירה מימי הביניים. שימו לב לגשר המתרומם, השערים הגדולים, המגדלים, החצר הפנימית, החדרים המרוהטים, המטבח, הכנסייה, אולם האבירים והנשקיה. יש אפשרות להצטרף לסיור מודרך באנגלית ללא עלות. **המחשה מדהימה של החיים בטירה בימי הביניים ונוף יפיפה של דרך היין הפרוסה למטה.** בטירה יש מסעדה וחנות ספרים ומזכרות. **שעה.**

מיקום והגעה: הטירה נמצאת 26 ק"מ צפונית לקולמר, 55 ק"מ דרומית לשטרסבורג ו-12 ק"מ מערבית לסלסטט. מכביש A35 יוצאים ביציאה 17 דרך Kintzheim או ביציאה 18 דרך Saint Hippolyte. כתובת: Chateau du Haut Koenigsbourg Orschwiller Alsace 67600. יש שאטל הנוסע לטירה מתחנת הרכבת של סלסטט (2 אירו לנוסע).

שעות פתיחה: נובמבר עד פברואר בשעות 09:30-12:00 ו-13:00-16:30. במרץ ואוקטובר בשעות 09:30-17:00. באפריל, מאי וספטמבר בשעות 09:15-17:15 וביוני עד אוגוסט עד 18:00. הטירה נסגרת 45 דקות מאוחר יותר.

דמי כניסה: 8 אירו למבוגר מעל גיל 18. מתחת לגיל 18 חופשי. מדריך קולי עולה 4 אירו. החניה חופשית לאורך הכביש המטפס אל הטירה (שההליכה לאורכו מהאוטו עלולה להיות ארוכה, אך הנוף מפצה).

אתר אינטרנט: www.haut-koenigsbourg.fr

בתמונה מימין: דרך היין כפי שנושקפת ממרומי המבצר. בתמונה משמאל: מבצר או קניגסבורג

שטרסבורג (ציון 9) – בירת אלזס, שפירוש שמה הוא "מבצר על צומת דרכים" מכיוון שהיא צומת חשובה של דרכים, מסילות ונהרות. הכל נפגש בה. היא אחת מהערים הגדולות והיפות בצרפת והפרלמנט האירופי יושב בה. יתרונה הגדול נעוץ בעובדה **שמרכזה קטן וקל לטיול ברגל**, האוכל שלה נהדר, תושביה נעימים והיא משלבת השפעה תרבותית גם צרפתית וגם גרמנית. חובבי הרכיבה יכולים לשכור אופניים במקומות רבים בעיר ולטייל בה בנוחות במסלולים ייעודיים. לשכת התיירות נמצאת ליד הקתדרלה (פתוחה 09:00-19:00). האי Grand Ile חבוק בין זרועותיו של נהר L'ill המתפצל לשניים בדרום מערב העיר ושב ומתאחד בדרום מזרחה. הרובע העתיק וצרפת הקטנה נמצאים שניהם על האי, הרובע העתיק במזרחו וצרפת הקטנה במערבו. בשטרסבורג חובה לטעום את המאכל הלאומי המפורסם של המקומיים **Tarte Flambee** וחובבי הקניות ימצאו את מבוקשם בכיכר Kleber (כולל חנות אפל וסניף של Fnac), הנמצאת כ-400 מטר צפונית מזרחית לצרפת הקטנה. בעיר העתיקה יש מגוון גדול מאוד של חנויות גבינה.

קתדרלת נוטר דם הגותית הצבועה חום אדמדם ניצבת גאה מעל העיר, בנייתה החלה במאה ה-12 והמגדל שלה מתנשא לגובה של כ-140 מטר (הקתדרלה הייתה המבנה הגבוה בעולם עד שנת 1874). אפשר לטפס על המגדל באמצעות 332 מדרגות ולזכות בנוף עוצר נשימה של כל העיר העתיקה. החלל הפנימי שלה מרשים מאוד ומלא בפסלים, ציורים וחלונות וויטראג' מרשימים. השעון האסטרונומי שנמצא בה מזה כ-440 שנה יוצר מופע של דמויות נעות מידי יום בשעה 12:30. שימו לב לאלפי הפסלים הנמצאים בחזיתה. היא פתוחה מידי יום בשעות 07:00-11:20 ו-12:35-19:00. הכניסה חופשית. קצת דרומית לה נמצא ארמון Rohan מהמאה ה-18.

רובע צרפת הקטנה La Petite France הוא רובע קסום ורומנטי, שבתי האבן שלו המשולבים קורות עץ, הסמוכים לתעלות המים, משתקפים בנהר וסירותיהם הקטנות של התושבים קשורות אליהם. מסביב יש רחובות קטנים עמוסים במסעדות, בתי קפה ומלונות כשברקע גשר הולכי הרגל מעל הנהר. הרובע הוקם על ידי דייגים, טוחנים ומעבדי עורות במאות 16-17. צרפת הקטנה מרוחקת 750 מטר בלבד ממערב לקתדרלה.

מומלץ לשכור סירה פרטית לשיט בין מערכת הסכרים הענפה ותאי הציפה על הנהר או להצטרף לאחד מטיולי השיט המאורגנים לתיירים (Batorama) שאורכים 70 דקות ויוצאים כל חצי שעה מדרום לקתדרלה מכיכר Place du Marche aux Poissons. יש גם **שיט קצר יותר** בן 45 דקות שמתמקד במרכז העיר ובצרפת הקטנה והוא **מספיק בהחלט**. השיט הארוך עולה 7.2/12.5 אירו למבוגר/ילד בגיל 4-12 בהתאמה והשיט הקצר עולה 5.8/9.5 אירו למבוגר/ילד בהתאמה. למשפחה עם 3 ילדים ומעלה יש 15% הנחה. www.batorama.com. אפשרות נוספת היא להצטרף לרכבת התיירים (Minitram) היוצאת מצידה הדרומי של כיכר הקתדרלה מידי שעה לסיור שנמשך 40 דקות. הרכבת עולה 5.5 אירו למבוגר ו-2.8 אירו לילד בגיל 4-18. www.cts-strasbourg.eu/en/getting-around/tourism.

מיקום והגעה: אפשר להגיע לעיר מדרך היין בדרום באמצעות הכביש המהיר A35 או מדרום היער השחור בניסיעה צפונה על הכביש המהיר A5 ולאחר מכן מזרחה על כביש E52. היא מרוחקת 80 ק"מ מקולמר ו-86 ק"מ מפרייבורג. חניון Gutenberg הנמצא מתחת לכיכר הקתדרלה (Place Gutenberg) הוא מאוד נוח ולא מאוד יקר. אפשרות נוספת היא חניון כיכר Austerlitz שנמצא במרחק הליכה מהקתדרלה וכתובתו Rue des Boeufs 6. החניה בחניונים עולה -1.3 1.7 אירו לשעה בהתאם לקרבה למרכז העיר העתיקה.

אתר אינטרנט: www.otstrasbourg.fr

בתמונה מימין: קתדרלת נוטר דם בשיא תפארתה. בתמונה משמאל: רובע צרפת הקטנה

אתרים נוספים (בסוגריים – לאיזה מסלול מתאימים):

העיירה Breisach (ציון 7) נמצאת 25 ק"מ מערבית לפרייבורג על הגבול בדרך לקולמר, בעמק הרין. יש בה מנזר מקסים מהמאה ה-13, שנבנה מחדש לאחר מלחמת העולם ה-2. ממרפסת המנזר נשקף נוף מדהים במיוחד, שונה מאוד מנופי היער השחור עם תצפית עד להרי ה-Vosges הצרפתיים. כשאתם נכנסים לתוך המנזר שימו לב במיוחד לתשמישי הקדושה, לדוכן מתקופת הרנסנס ולציור הפרסקו המרשים. אחד היקבים הגדולים באירופה נמצא בה. **עצירה ראויה בדרך לקולמר**. www.breisach.de. כתובת: Munster Sankt Stephan Breisach am Rhein 79206.

קייזרסברג Kaysersberg (ציון 9) – העיירה, שפירוש שמה הוא "הר הקיסר", שוכנת על גדת נהר Weiss והיא אחת העיירות היפות באלזס. גשר אבן מחבר בין מגדלים מבוצרים משני צידי הנהר. בדומה לעיירות נוספות בדרך היין, גם כאן תמצאו מדרחוב ארוך עמוס חנויות ומסעדות ושורת בתים מעניינים מהמאה ה-16. אל תחמיצו את העלייה לטירה העתיקה ממנה משתפלים כרמים כל הדרך מטה אל העיירה. הטירה נבנתה במאה ה-13, נחרבה ושופצה בדיוק כמו המקור בתחילת המאה ה-20. השביל המוביל אליה הכולל מדרגות (ולכן אינו מתאים לעגלות) יוצא מלשכת התיירות של העיירה והנוף הנשקף מהטירה ובמיוחד ממגדל השמירה שבה מצדיק את המאמץ שבטיפוס. העיירה נמצאת בין קולמר לבין ריקוויר. צאו צפונה מקולמר על כביש D201 ופנו שמאלה (מערבה) לכביש D83. לאחר 4.5 ק"מ פנו ימינה לעבר העיירה אליה תגיעו לאחר נסיעה של עוד 7 ק"מ. המרחק מקולמר הוא 13 ק"מ ומריקוויר 9 ק"מ. www.kaysersberg.com

אם עדיין לא צפיתם בסדנת זכוכית, תוכלו לעשות זאת כאן ב-**Verrerie d'Art de Kaysersberg**. במקום יש חנות מוצרי זכוכית וניתן לצפות בהכנת כלים מזכוכית. פתוח בין אפריל לאוקטובר בימים שלישי עד שבת בשעות 10:00-12:30 ו-14:00-18:00 ובימי ראשון רק אחר הצהריים. בחודשי החורף שעות פתיחה מצומצמות ובינואר סגור. הכניסה חופשית. כתובת: 30 Rue du General de Gaulle Kaysersberg 68240. www.verrerie-kaysersberg.fr

העיר Selestat מארחת מידי שנה בחודש אוגוסט את **תהלוכת הפרחים Corso Fleuri**. פסלי הפרחים מוסעים על גבי פלטפורמות שמדי שנה מעוצבות על פי נושא אחר. להטוטנים, מוזיקאים, רקדנים וזמרים מלווים את התהלוכה. תהלוכת היום יוצאת בשעה 18:00 ואילו תהלוכת הלילה יוצאת בשעה 22:00 ונחתמת במופע זיקוקים בחצות. ההשתתפות עולה 7 אירו לכל אדם מעל גיל 12, מתחת חופשי. ישיבה בטריבונה עולה 10 אירו נוספים. כתובת: Square Albert Ehm Selestat 67600. **התערוכה הבאה תתקיים ב-9/8/2014**. תהיה זו התערוכה ה-85 במספר.

אוברנה Obernai (ציון 7) – עוד עיירה ציורית ועתיקה מימי הביניים המוקפת כרמים, מטעי תפוחים ושדות תירס. גם כאן תזכו לראות מדרחוב (Rue du Marche) עם בתי טיח משולבים בקורות עץ, את החומה המקיפה, את מגדלי השמירה ואפילו בית כנסת (בקצה המזרחי של המדרחוב) שמעיד כי פעם הייתה כאן קהילה יהודית. עוד מעניינים בית העירייה ומגדל כנסיית הבתולה המשקיפים על כיכר השוק (Place du Marche) והבאר עם ששת הדליים. בסופי שבוע של חודשי הקיץ מתקיים בעיירה הפנינג של רקדנים וזמרים בתלבושות מסורתיות. רכבת תיירים מאפשרת להכיר את העיירה בנסיעה שנמשכת 40 דקות (קיים הסבר בעברית). היא יוצאת וחוזרת מלשכת התיירות שנמצאת ב-Place du Beffroi. היא פעילה מהפסחא ועד סוף אוקטובר בשעות 10:00-18:00 מידי שעה עגולה (מלבד יום חמישי בבוקר) ועולה 7 אירו למבוגר ו-5 אירו לילד בגיל 6-14. אוברנה נמצאת ממערב לכביש המהיר A35, כ-31 ק"מ דרומית לשטרסבורג. www.obernai.fr

שווייץ ואגם קונסטנס (Bodensee)

קרבתה של שווייץ ליער השחור ומגוון האטרקציות שבה הופכים אותה לחלק בלתי נפרד כמעט של כל מטייל ביער השחור. חלק מאתריה המפורסמים של שווייץ נמצאים ממש בשכנות ליער השחור (כגון באזל, מפלי הריין וסביבתם וציריך) וחלק מצריכים נסיעה ארוכה יותר (כגון הר הטיטליס ולוצרן), אך בכל מקרה מבטיחים לכם חוויה בלתי נשכחת. אפשר להקדיש לשווייץ כמה ימים שאפשר, אך לכל הפחות יום אחד שיוקדש למפלי הריין ואזור אגם קונסטנס (שאותו חולקות אוסטריה, גרמניה ושווייץ). ביקור קצר במרכז באזל ובמרפסתו של הרצל יכול להשתלב עם יום טיול לפינה הדרום מערבית של היער השחור וטיולים לכיוון ציריך או לפסגת הטיטליס יצריכו יום טיול שלם לכל אחד. **אל תשכחו להצטייד בדרכונים** (כי לעיתים יבקשו לראותם במעבר הגבול). בחלק מהמקומות ניתן יהיה לשלם באירו, אך העודף כנראה יהיה בפר"ש.

מסלולים אפשריים:

- יום 1 – מפלי הריין, שפהאוזן, שטיין אם ריין, אי הפרחים מיינאו.
- יום 2 – אנגלברג, פסגת הטיטליס, לוצרן.
- יום 3 – באזל (בשילוב עם דרום מערב היער השחור ומולוז בצרפת).
- יום 4 – העיר קונסטנץ, מירסבורג ורבנסבורג (או לינדאו).

אתרים:

מפלי הריין Rheinfall (ציון 10) – רוחבם של המפלים הגדולים ביותר באירופה הוא כ-150 מטר והמים נופלים מגובה של 23 מטר. כמות המים הנשפכת מהם מגיעה בקיץ ל-600 מטר מעוקב (השיא 1250 ממ"ק) ולכן אף בעל חיים ימי לא יכול לחיות בקרבתם מלבד צלופחים. יש מספר אפשרויות לבקר בהם, החל מטיול רגלי על הגדה, דרך מרפסות תצפית יעודיות המאפשרות להתקרב למפלים וכלה בשיט מסעיר אל הסלע הניצב במרכזם. סלע זה והאפשרות לטפס עליו לתצפית ייחודית ומדהימה על המפלים הוא כנראה אחת הסיבות המרכזיות לאטרקטיביות והפופולריות של האתר. האפשרות הראשונה היא להגיע אל **טירת ורת** בגדה הצפונית, ממערב למפלים (Schloss Worth). מהטירה יוצאת טיילת לאורך הנהר שלאורכה תמצאו בתי קפה, חנויות מזכרות ומתקני שעשועים. מהמזח הקטן של הטירה יוצאות סירות צרות המושטות בידיים מיומנות דרך המים השוצפים והקוצפים אל עבר הסלע הניצב במרכז המפלים ומאפשרות לנוסעים לרדת ולטפס על הסלע לתצפית עוצרת נשימה. השיט (שמספרו 1 וצבעו צהוב) נמשך מספר דקות ואתם יכולים לעצור בסלע לכמה זמן שתרצו ולחזור עם סירה אחרת. האפשרות השנייה והמומלצת היא להגיע אל **טירת לאופן (Schloss Laufen)** בגדה הדרומית. הטירה כוללת 4 אטרקציות. מתחילים בטירה עצמה בתצוגה של 1000 שנות היסטוריה של הטירה היושבת על המפלים, ממשיכים למסלול פנורמי מרהיב שהמוטו שלו הוא "ראה, הקשב, תופתע". משם למרפסת התצפית הסמוכה למפלים ומקנחים את הביקור בעלייה חזרה במעלית הזכוכית הייחודית לתצפית על המפלים והנהר. במקום יש גם בית קפה המשקיף על המפלים וחנויות מזכרות. המבקרים בטירת לאופן שמעוניינים לשוט אל הסלע צריכים לשוט קודם לטירת ורת (במסלול האדום מספר 2) ומשם לסלע. האפשרות השלישית היא **טיול רגלי המקיף את המפלים**. התחילו בטירת ורת ומשם פנו צפונה אל עבר הטיילת לכיוון המפלים, עברו את המפלים והמשיכו עד לגשר החוצה את הנהר וחצו אותו אל עבר טירת לאופן ומשם חזרו בשיט לטירת ורת. המסלול רצוף בנקודות תצפית למפלים, הוא כולל מדרגות רבות (ולכן לא מתאים לעגלות) וצפוי לקחת כ-3 שעות. תשתדלו **לא להגיע לאזור רעבים** כי האוכל כאן יקר מאוד.

מיקום והגעה: ניתן להגיע למפלים לגדה הדרומית או הצפונית. **כתובת טירת ורת:** Nohlstrasse Neuhausen am Rheinfall. **כתובת טירת לאופן:** Rheinfallweg Laufen Uhwiesen.

שעות פתיחה: טירת לאופן פתוחה בחודשים יוני עד אוגוסט מידי יום בשעות 09:00-19:00. בחודשים אפריל מאי וספטמבר אוקטובר בשעות 10:00-18:00 ובשאר החודשים עד שעה 17:00. הסירות פעילות בשני המזחים בחודשים יוני עד אוגוסט מידי יום בשעות 09:30-18:30, בחודשים מאי וספטמבר בשעות 10:00-18:00 ובחודשים אפריל ואוקטובר בשעות 11:00-17:00. הסירות יוצאות מידי 10 דקות.

דמי כניסה: הכניסה חופשית. חניה עולה 6 פר"ש בגדה הצפונית (ורת). החניה בגדה הדרומית (לאופן) חופשית. מחיר הכניסה לטירת לאופן וכל האטרקציות בה הוא 7.5 פר"ש למבוגר, 5 פר"ש לילד בגילאים 6-16. השיט מטירת ורת אל עבר הסלע עולה 8 פר"ש למבוגר ו-4 פר"ש לילד בגיל 6-16. השיט מטירת לאופן לטירת ורת עולה 2 פר"ש למבוגר ו-1 פר"ש לילד בגיל 6-16 לכל כיוון. יש גם מסלולי שיט ארוכים יותר במסלול של עד 14 ק"מ ומחירים בהתאם. קיים **כרטיס משולב** הכולל את טירת לאופן וכל האטרקציות בה, שיט אל הסלע ועוד שיט במסלול 4 הכחול במחיר של 17 פר"ש למבוגר ו-9 פר"ש לילד בגילאים 6-16. זה נמשך 60-90 דקות. ניתן לשלם גם באירו.

אתר אינטרנט: www.maendli.ch www.schlosslaufen.ch www.rheinfall.ch

בתמונה מימין: הסלע והמעגן במרכז המפלים. **בתמונה משמאל:** מרפסת התצפית בטירת לאופן

פארק חבלים Adventure Park Rheinfall (ציון 7) – הגדול מסוגו בשווייץ מציע נופ מרשים בגלל קרבתו למפלים. מגוון גדול מאוד של מסלולים כאשר המסלול הכתום מתאים לילדים מגיל 4, המסלול הירוק מתאים החל מגיל 7, המסלול הפנורמי מתאים לילדים מגיל 7 בליווי מבוגר (שמלווה מקסימום 3 ילדים), המסלול הכחול מתאים החל מגיל 10, האדום החל מגיל 14 והשחור מגיל 16. הפארק נמצא באחד האזורים הכי יבשים של שווייץ ופעיל כמעט בכל מזג אוויר. חובה נעליים סגורות ושיער אסוף. במקום מזנון המציע חטיפים, שתייה וגלידות.

מיקום והגעה: נמצא בגדה הצפונית של המפלים סמוך לטירת ורת. **כתובת:** Nohlstrasse Neuhausen Rhine Falls.

שעות פתיחה: פתוח מסוף מרץ עד תחילת נובמבר בשעות 10:00-19:00. כניסה אחרונה בשעה 16:30. שימו לב שבחודש אוקטובר מחשיך כבר בסביבות השעה 18:00 ולכן מומלץ להגיע עד 15:00.

דמי כניסה: 16 פר"ש לילדים בגיל 4-7, 22 פר"ש לילדים בגיל 8-9, 26 פר"ש לילדים בגיל 10-13, 32 פר"ש לילדים בגיל 14-15 ו-40 פר"ש לכל אחד מעל גיל 16. משפחות עם יותר מ-3 נפשות מקבלות 10% הנחה. כל המחירים לעד 3 שעות. מעל נדרשת תוספת.

אתר אינטרנט: www.ap-rheinfall.ch

סטיין אם ריין Stein am Rhein (ציון 9) – העיירה המדהימה ביופייה נקראת הבונבונירה השווייצרית ולא בכדי. פירוש שמה של העיירה הוא "אבן לצד נהר הריין". בתי העיירה בנויים קורות עץ המחברים במסמרי עץ, חלונות משולשים ופרחים משתלשלים לכל עבר. חזיתות הבתים מצוירות בנושאים המסמלים את אופיו של הבית. האזור העתיק של העיירה יפיפה. במעלה ההר יש מנזר שהנוף ממנו על הנהר והעיירה נראה כאילו לקוח מתוך גלויה מהאגדות. הביקור בעיירה מסתכם בשיטוט רגלי במדרחוב מהשער העתיק אל עבר כיכר העיירה Marktplatz.

במרכז הכיכר יש מזרקה ומסביבה נמצאים הבתים היפים ביותר בעיירה. משם אפשר לפנות לכיוון הנהר, לחצות את הגשר ולעבור לטייל גם בצדו השני. שבו באחת מהמסעדות לאורך הטיילת והזמינו את אחד מדגי הנהר. **שעה.**

מיקום והגעה: העיירה נמצאת בפינה המערבית של אגם קונסטנס על כביש מספר 13, כ-24 ק"מ ממזרח למפלי הריין. בכניסה לעיירה יש מגרש חנייה (בתשלום עם מדחנים, אפילו שנראה שלא) ומשם נכנסים למדרחוב דרך שער עתיק.

אתר אינטרנט: www.steinamrhein.ch

בתמונה מימין: הבתים המצוירים של שטיין אם ריין הם מהיפים שתראו בטיול. בתמונה משמאל: כיכר העיירה

אי הפרחים מיינאו Insel Mainau (ציון 9) – האי נמצא בתוך אגם קונסטנס, בשלוחה הצפונית שלו ונחשב לאטרקציה התיירותית הגדולה ביותר בסביבות האגם. האי הוא למעשה גן בוטני אחד גדול עתיר בגינות פרחים, עצים, פסלים מעוצבים מצמחים, מדשאות, מפלים, מזרקות, פינות שעשועים לילדים וארמון יפיפה (ללא כניסה).

מיד עם הכנסכם לאי תפגשו פרח ענק שיחייך אליכם ופארק שעשועים מדהים לילדים עם מסלול מכשולי מים, רפסודות, מסלול טיפוס אתגרי, פינת חי, רכיבה על סוסי פוני ועוד המון כיף לילדים שיקשה מאוד למשוך אותם משם. **בית הפרחים** הוא האטרקציה הגדולה ביותר בפארק. עוד אטרקציות מעניינות הן הטירה, תצוגת הסחלבים, גן הוורדים, גינת הדליות (הן לא פורחות בקיץ), גן הצבעונים, חצר חיות המשק, בית הדקלים והגן הבוטני. ילדים מאוד ייהנו בעולם החוויות מהטבע **Naturerlebniswelt** וממופע המולטימדיה שנערך במגדל הגן **Gaertnerturm** שנמצא בסמוך לארמון (תוספת של 1 אירו לאדם). כשהדגל מונף על הארמון, זה סימן שבעלי האי נמצאים. באי יש בתי קפה, מסעדות וחנות מזכרות. **קחו מפה בכניסה. מומלץ לעשות את שני המסלולים, האדום והצהוב.** זה ייקח **שעתיים**.

מסלולי הליכה: באי יש שני מסלולי הליכה: **המסלול האדום** עובר בין אטרקציות בחופי האי ואורך כשעה. הוא עובר בין גן המשחקים ומסלול מכשולי המים לילדים, עולם החי לילדים, מדרגות הפרחים, גינת התבלינים וגן הדליות. **המסלול הצהוב** עובר בין אטרקציות בלב האי ואורך כשעה. הוא מתחיל בסמוך לגן הדקלים והגינות האיטלקיות (שם כדאי לטעות מהמסלול ולהציץ על הארמון), משם לטרסת המזרח התיכון והמזרקות, שדרת האביב, המגדל השוודי ומסיימים בבית הפרחים. המסלול הצהוב הוא גבוה ומובילה אליו מהמסלול האדום עלייה ברמת קושי בינונית.

מיקום והגעה: משטיין אם ריין מזרחה לאורך כביש 13, ממנו יוצאים צפון מזרחה לכביש 16, צפונה לכביש 33 החוצה את נהר הריין, פונה מזרחה וצפונה לכביש L219 עד למגרשי החנייה של האי ומשם בגשר הולכי רגל.

שעות פתיחה: האי פתוח מהזריחה ועד השקיעה, אך חלק מהאתרים נפתחים בשעה 09:00 או 10:00.

דמי כניסה: הכניסה בקיץ עולה 18 אירו למבוגר, 10.5 אירו לילד מעל גיל 13, מתחת לגיל 13 חופשי. 37 אירו למשפחה הכוללת 2 מבוגרים + ילדים עד גיל 16. **חצי מחיר לנכנסים אחרי שעה 17:00.** המחיר בחורף הוא 8.5 אירו למבוגר ו-5 אירו לילד מעל גיל 13. חניה עולה 4 אירו.

אתר אינטרנט: www.mainau.de

בתמונה מימין: ברחבי האי מפוזרים פסלי פרחים. בתמונה משמאל: המזרקה הכחולה בטרסת המזרח התיכון

מירסבורג Meersburg (ציון 10) – עיירה יפיפייה מימי הביניים, היפה והמטופחת ביותר סביב האגם. היא מחולקת לשני רובעים, **ברובע העליון** נמצאת העיר העתיקה הרצופה בסמטאות צרות ובהן בתים מצוירים משולבי קורות עץ, מזרקות, מסעדות, בתי קפה וחנויות קטנות. בכיכר השוק (שמתקיים בימי שישי בבוקר) נמצא בית העיריה. הארמון הישן (**Burg Meersburg**) נותן תחושה חזקה מאוד של ימי הביניים ומהמגדל שלו נשקף נוף מרשים (פתוח ממרץ עד אוקטובר בשעות 09:00-18:30 ובשאר השנה בשעות 10:00-18:00. הכניסה עולה 9.5 אירו למבוגר ו-5.5 אירו לילד בגיל 5-13. עליה מודרכת למגדל עולה 2.5 אירו נוספים ונמשכת 45 דקות. משפחות מקבלות הנחה של 15%). שימו לב לגלגל העץ של תחנת הקמח שנמצא בתעלת הארמון. **הרובע התחתון** נושק לאגם ובו טיילת יפה, חנויות ובתי קפה. טירה ישנה יושבת על צוק ומשקיפה על העיירה, על הכרמים המקיפים אותה ועל האגם. **שעה**.

מיקום והגעה: העיירה נמצאת על הגדה הצפונית של האגם ומשקיפה על קונסטנץ בגדה הדרומית ועל אי הפרחים. מגיעים אליה או בנסיעה על כביש 31 או באמצעות מעבורת כלי רכב מקונסטנץ (השיט אורך 20 דקות ויוצא מידי רבע שעה ביום וחצי שעה בלילה). היא נמצאת 46 ק"מ צפונית מערבית מלינדאו.

אתר אינטרנט: www.meersburg.de

בתמונה מימין: מירסבורג, המבצר והארמון במבט מהאגם. בתמונה משמאל: המדרחוב הצבעוני

הר טיטליס Titlis (ציון 10) – הר מרשים ביותר שגובהו 3239 מטר והוא מציע שלל אטרקציות לכל המשפחה. עולים אליו ב-3 רכבלים שונים מהעיירה אנגלברג הנמצאת למרגלותיו. הרכבל הראשון הוא רכבל ספסל המיועד ל-6 אנשים שייקח אתכם עד תחנת Trubsee הנמצאת בגובה 1800 מטר (לאחר שמדלגים על תחנת Gerschnialp), שם תחליפו לרכבל גדול הנושא 80 איש עד לגובה 2400 מטר לתחנת Stand, משם יוביל אתכם הרכבל השלישי, ה-Titlis Rotair, שנושא 75 איש והיה הרכבל הראשון בעולם הסובב סביב צירו.

הנסיעה בו שאורכת 5 דקות מאפשרת תמונה פנורמית מדהימה. התחנה העליונה שלו נמצאת בגובה 3020 מטר, שם תרגישו כאילו אתם במטוס כששווייץ פרוסה מתחת. סה"כ תיקח העלייה למעלה בסביבות 45 דקות.

בפסגה יחכו לכם מספר אטרקציות. **הגשר התלוי** הגבוה באירופה **Titlis Cliff Walk** יספק לכם חוויה חד פעמית של ריחוף מעל מרחבי שלג אינסופיים בגובה 3041 מטר מעל פני הים ובגובה של חצי קילומטר מעל פני האדמה. אורכו של הגשר 100 מטר, רוחבו מטר אחד והוא מוביל לנקודת תצפית מרשימה. הוא פתוח רק כשתנאי מזג האוויר מאפשרים זאת. **במערת הקרח Glacier Cave** תלכו בטיילת שאורכה 150 מטר בעומק של 20 מטר מתחת לפני הקרחון באור כחול שנגרם כתוצאה משבירת קרני האור הנכנס למערה. הטמפרטורה במערה קבועה ועומדת על 1.5- מעלות ומגיעים אליה מתחנת הרכבל Rotair. **מסלול טיול קצר** בשלג הרך מוביל אל עבר נקודת התצפית **Stotzig Egg**, שם תחזו בתצפית מרהיבה על הפסגות הקרובות והרחוקות של האלפים במרכז שווייץ, על אגם לוצרן ובראות טובה אפילו על היער השחור. זה המקום בו תרגישו בפסגת העולם. ההליכה במסלול תיקח חצי שעה לכל כיוון. חובה נעליים אטומות למים. אם אתם ממש נועזים ובכושר גופני מעולה תוכלו לעלות לנקודה הגבוהה ביותר, ה- **Gross Titlis** ושם לצאת לטרק מודרך הכולל ירידה בסנפלינג אל תוך הסדקים בקרחון.

האטרקציה האחרונה שיהיה מאוד קשה לגרור את הילדים ממנה היא **פארק הקרחון Glacier Park Titlis**, שם יחכו לכם מגוון פעילויות גלישה על השלג באמצעות מגוון סוגים של מגלשות ומזחלות, ה- Minibob הכיפי, ה- Balancer המאתגר או ה- Snake Gliss הקבוצתי או שפשוט תבחרו באבובים (Snow Tubing) ותגלו איתם, כשבסיום כל גלישה מחכה לכם מסוע שלג שמעלה אתכם חזרה לנקודת ההתחלה. תוכלו לגלוש בישיבה או בשכיבה, עם הפנים אחורה או קדימה ועם מגוון אמצעי בטיחות שיבטיחו כי תישארו על המסלול ותהיו בטוחים. ההגעה לפארק הקרחון היא באמצעות רכבל הכיסאות הפתוח **Ice Flyer**, שיאפשר לכם תצפית מרתקת אל תוך הקרחון. **הכניסה לכל הפעילויות** (גשר, מערה, הליכה והפארק) **חופשית**. עוד בפסגה (בקומה ה-4) תמצאו את חנות הצילום הגבוהה בעולם, שם תוכלו להצטלם למזכרת בתלבושות מסורתיות ובמגוון נופים מההר. החנות פתוחה בשעות 09:00-16:00 והמחירים הגבוהים מאוד מתחילים ב-12 פר"ש לתמונה קטנה.

בירידה אפשר לרדת בתחנת **Trubse** ומשם לרדת חזרה לאנגלברג ברגל (750 מטר) או לעשות טיול מסביב לאגם Trubse הסמוך לתחנה (טיול של מעל שעה) ולאחריו לחזור לרכבל ולרדת איתו למטה. אם תיסעו תחנה נוספת ברכבל לתחנת **Gerschnialp** תוכלו לרדת למטה באמצעות קורקינט הרים שנקרא **Trotti Bike** בדרך סלולה (מומלץ לילדים מעל גיל 10. ילד צעיר יותר יכול להצטרף למבוגר ללא תשלום) או מכאן לרדת ברגל (212 מטר).

לא לשכוח להביא קרם הגנה ומשקפי שמש וביגוד שמתאים לטמפרטורה שלילית (אפילו בקיץ). **מומלץ להביא בגדים ואולי אפילו נעליים להחלפה** כי נרטבים. **בדקו את מזג האוויר לפני ההגעה**, כי במזג אוויר ערפילי במיוחד חבל לבוא. **השהייה באתר תהיה בסביבות 4 שעות.**

מיקום והגעה: מאזור **פלדברג** נוסעים דרומה על כביש 500, שהופך להיות כביש 5. פונים דרומה לכביש 3 וממנו לכביש 4, שהופך להיות E41 ולאחר מכן כביש 14 עד לוצרן ומשם E35 שהופך להיות כביש 2, ממנו יוצאים לכיוון אנגלברג ביציאה Stans Sud. מאזור **פרייבורג** נוסעים דרומה על כביש A5 עד באזל, ממשיכים דרומה בכביש E25 שהופך להיות E35, משם כמו במסלול הקודם. מחנים את הרכב בחניון תחנת Valley.

שעות פתיחה: רכבל ראשון יוצא מאנגלברג בשעה 08:30 ורכבל אחרון יורד מתחנת טיטליס בשעה 16:50.

דמי כניסה: נסיעה בשלושת הרכבלים הלך ושוב עולה 89 פר"ש למבוגר ו-44.5 פר"ש לילד בגיל 6-15. השימוש ברכבל Ice Flyer עולה 12 פר"ש נוספים למבוגר ו-6 פר"ש לילד בגיל 6-15. השכרת קורקינט Trotti עולה 8 פר"ש לאדם ואילו הנסיעה במסלול לאנגלברג עולה 8 פר"ש למבוגר ו-4 פר"ש לילד בגיל 6-15. **תתקשו על כרטיס משפחתי מוזל**, משום מה הוא לא מופיע במחירון.

אתר אינטרנט: www.titlis.ch/en

לוצרן Lucerne (ציון 8) – עיר מהממת היושבת על גדות אגם לוצרן, שסמלה הוא אריה ויש בה מספר אטרקציות תיירותיות. **בעיר העתיקה** יש בתים יפיפיים ציוריים בני מאות שנים, חומות עליהם ניתן לטייל וגולת הכותרת היא **גשר הקפלה** (Kapellbrücke) היפיפה מהמאה ה-14 העשוי עץ, הנקרא על שם הקפלה הסמוכה אליו. אורכו של הגשר המיועד להולכי רגל בלבד הוא 204 מטר, הוא מקורה ומחבר את שני צידי נהר Reuss הזורם בעיר. שימו לב לציורים שנוספו לגשר במאה ה-17 ומתארים את ההיסטוריה המקומית והלאומית. בסמוך לגשר נמצא **המגדל המתומן Water Tower**, המתנשא לגובה של 34 מטר. המגדל נבנה במחצית הראשונה של המאה ה-14 כחלק מחומת העיר ושימש כארכיון, חדר אוצר, כלא ומתקן עינויים. די מפתיע לגלות כי המגדל הוא המונומנט המצולם ביותר בשווייץ. **פסל האריה המת של לוצרן** החקוק בסלע הוא אחד מהמונומנטים המפורסמים בעולם. הוא הוקם לציון מותם ההרואי של שכירי החרב השווייצים הגיבורים בקרב בארמון טילרי בפריס בשנת 1792. מארק טוויין אמר על הפסל שהוא הפסל העצוב ביותר בעולם.

מוזיאון התחבורה (Verkehrshaus) נחשב לאחד הטובים בתחומו, הגדול ביותר באירופה והוא המוזיאון עם כמות המבקרים הגדולה ביותר בשווייץ. הוא מכיל תצוגה מרשימה של מטוסים, מכוניות, רכבות ועוד מגוון כלי תחבורה, המוצגים הן באולמות והן בחוץ ומאפשרים להתרשם מהתפתחותה של התחבורה בחלל, באוויר, בים וביבשה.

המוזיאון כולל גם פלנטריום, אולם קולנוע עם המסך הגדול בשווייץ המציג מגוון סרטים בני 40 דקות, סימולטור של מכונית מרוץ ובחודש יוני 2014 תפתח במקום חוויה חדשה של מסע בעקבות השוקולד, תוצר של שיתוף פעולה עם יצרן השוקולד לינדט (המוזיאון פתוח בקיץ מידי יום בשעות 10:00-18:00 ובחורף עד שעה 17:00. כניסה עולה 30 פר"ש למבוגר ו-15 פר"ש לילד מתחת לגיל 16. כניסה לפלנטריום עולה 9/15 פר"ש למבוגר/ילד בהתאמה. הסרטים עולים 18-22 פר"ש למבוגר ו-14-19 פר"ש לילד. כרטיס משפחתי למוזיאון להורים + ילדים עולה 65 פר"ש, לפלנטריום 42 פר"ש ולסרט 55 פר"ש. כתובת: 5 Lidostrasse. www.verkehrshaus.ch). **עד חצי יום.**

מיקום והגעה: לוצרן נמצאת בסמוך לכביש המהיר 2 המגיע מבאזל ובסמוך לכביש המהיר 4 המגיע מציריך. היא מרוחקת כחצי שעה נסיעה צפונית מאנגלברג, עיירת הגישה להר טיטליס. **כתובת פסל האריה:** Denkmalstrasse 4. לעיר העתיקה מומלץ לחנות בחניון Kessertrum.

אתר אינטרנט: www.luzern.com

באזל Basel (ציון 8) – העיר השלישית בגודלה בשווייץ ובירת התרבות שלה מאכלסת כ-200 אלף תושבים. בעבר נודעה כעיר משעממת, אך מאז התפתחה והפכה להיות מוקד בילויים תוסס עם מסעדות מעניינות, חיי לילה מגוונים וקבוצת כדורגל מצליחה. באזל הגדולה (Gross) נמצאת בגדה הדרומית של הריין ובאזל הקטנה (Klein) בצפונית. גשרים רבים מחברים ביניהן וארבע מעבורות, המחברות לכבל המתוח מעליהן ושטות בכח זרם המים בלבד ללא מנוע. האתרים המרכזיים נמצאים בשטח קטן יחסית, מה שמאפשר לטייל בה ברגל בנוחות רבה, בשילוב נסיעות קצרות ברכב או בחשמלית. החשמליות מאפשרות תניידות נוחה במיוחד והן מהירות ותמיד מדייקות. כל מי שלן במלונות באזל מקבל **Mobility Ticket** המאפשר נסיעה חינם בתחבורה הציבורית בעיר כולל שדה התעופה. אם יש לכם זמן, גן החיות של באזל נחשב לאחד הטובים באירופה, מכיל כ-600 סוגי חיות ומפורסם בעיקר בשל "חדרי היולדות" שלו. מומלץ להוריד את **האפליקציה City Guide Basel App**, המספקת מידע שימושי למבקרים ומפות.

העיר העתיקה היפה מאכלסת לא מעט מוקדי עניין וכיכר השוק (Marktplatz) נמצאת במרכז. מתקיים בה **שוק** פירות, ירקות, גבינות, נקניקים ופרחים בכל ימות השבוע למעט בימי ראשון. בכיכר נמצא גם **בית העירייה** (Rathaus) העתיק מהמאה ה-16, אשר היום מאכלס את ממשלת המחוז. מומלץ להשקיף על העיר מהמגדל שלו, לטייל במרפסותיו ולהתרשם מציורי הקיר והצריחים שלו. **הקתדרלה של באזל (Munster)** שוכנת אף היא בעיר העתיקה. היא נבנתה במאה ה-11 מאבני חול אדומות ויש בה פסלי אבן, ציורי קיר וויטראז'ים מרהיבים. מכיוון שהיא שוכנת על גבעה, היא מאפשרת תצפית מדהימה על העיר והנהר מאחד משני צריחיה או ממרפסת Pfalz בצידה המזרחי. הכיכר בו היא שוכנת, **Munsterplatz**, היא אחת הכיכרות היפות באירופה.

שער שפּלנטור (Spalendor) הוא השער המרשים יותר משלושת השערים ששרדו מהמאה ה-14 ואחד מסמליה של העיר. סעו אליו בטראם 3. שימו לב ל-170 המזרקות העתיקות הפזורות ברחבי העיר העתיקה וכן לאגני השתייה לכלבים המשולבים בהן.

מזרקת טינגלי (Tinguely) המעניינת היא מזרקה קינטית שנבנתה ב-1977 על ידי האמן השוויצרי ז'אן טינגלי הידוע בפסליו הקינטיים העשויים פסולת וחומרים ממוחזרים. כל מזרקה היא פסל שחור שונה המסתובב על צירו ומתיז מים. אם אהבתם את היצירה, תוכלו לראות עבודות נוספות שלו במוזיאון טינגלי. המזרקה נמצאת בחזית התיאטרון העירוני, סמוך לכיכר Barfusserplatz, אזור שווקים, קניות ובילויים והמקום שבו התקיים הקונגרס היהודי הראשון.

מלון שלושת המלכים (Grand Hotel Les Trois Rois) הוא אחד מהמלונות היוקרתיים בעיר, אך עיקר פרסומו יצא לו במהלך הקונגרס היהודי הראשון שנערך בעיר בשנת 1897, כשבאותה מרפסת בקומה הראשונה של המלון עמד הרצל והביט מהורהר על הנהר ולאחר מכן חזר לחדרו ורשם ביומנו את המשפט שייכנס להיסטוריה: "בבאזל ייסדתי את מדינת היהודים". באם החדר פנוי, תוכלו לבקש להציץ בו. אם לא, תסתפקו בתמונה ממרפסת בית הקפה מתחת למרפסתו של הרצל. דרך אגב, **מועדת Cheval Blanc** במלון מעוטרת בשני כוכבי מישלן.

מסלול טיול רגלי מומלץ: התחילו **במזרקת טינגלי**, משם לכו מערבה לאורך רחוב Steinenberg בסביבות 100-150 מטר ופנו ימינה (צפונה) לרחוב Braufusserplatz ולכו בו כ-100 מטר לעבר כיכר Braufusserplatz. לאחר הכיכר פנו ימינה לרחוב Streitgasse ולאחר כ-100 מטר פנו ימינה לרחוב Freiestrasse ומיד שמאלה לרחוב Munsterberg. לכו בו כ-150 מטר ולאחר מכן פנו שמאלה לכיכר Munsterplatz. לאחר שתבקרו בכיכר, המשיכו מערבה לאורך הנהר עוד כ-400 מטר עד **גשר Mittlere Brücke ומלון שלושת המלכים**. משם חזרו חזרה לרכב באמצעות חשמלית מספר 11 או 17. **לא הספיק לכם?** מהמזרקה פנו מזרחה דרך רחוב St. Alban Graben, רחוב St. Alban Vorstadt ורחוב St. Alban Tal אל עבר **שכונת St. Alban** העתיקה, טיילו בסמטאותיה, צפו בשערים, במגדל ובתחנת המים העתיקה (שכיום שוכן בה **מוזיאון נייר מעניין עם הדגמות ופעילויות לילדים, Basel Paper Mill**), חצו את הנהר **במעבורת St. Alban** והמשיכו ברגל עוד 600 מטר מזרחה אל **מוזיאון טינגלי**. חזרו חזרה למזרקה בטראם 3.

מיקום והגעה: באזל נושקת גם לגבול הגרמני וגם לצרפתי והיא חולקת את שדה התעופה עם העיר הצרפתית מולוז. אל באזל מגיעים באמצעות הכבישים המהירים A5 מפרייבורג ביער השחור (רדו מהאוטוסטרדה לכיוון Wettstein), A35 מקולמר ומולוז בצרפת, A3 מציריך ו-A2 מלוצרן.

אתר אינטרנט: www.basel.com

אתרים נוספים (בסוגריים – לאיזה מסלול מתאימים):

קונסטנץ Konstanz (ציון 8) – היא העיר המרכזית והגדולה ביותר באזור (82,000 תושבים) והעיר העתיקה שלה מעניינת במיוחד מכיוון ששרדה היטב את מלחמת העולם הראשונה. העיר למעשה מחולקת לשניים על ידי נהר הריין (שבעצמו מחבר בין אגם קונסטנץ העליון לתחתון), כאשר בגדה הצפונית העיר המודרנית ואילו בגדה הדרומית נמצאת העיר העתיקה, המעניינת יותר.

בטיילת נמצא הפסל המסתובב על צירו של Imperia. הפסל, שהוא אחד מסמליה של העיר, הוא פסלה של זונה המחזיקה בכל יד גבר עירום. שני הגברים הם הקיסר זיגמונד והאפיפיור מרטין ה-5 והפסל עורר סערה גדולה מאוד כשהוקם, כיוון שבא לעורר דיון על השפעת הזנות על הכנסייה. לא רחוק מהפסל נמצא מונומנט לזכרו של ממציא ספינת האוויר, הרזן צפלין. הטיילת רצופה בבתי קפה (של בירות...), מסעדות, דוכני נקניקיות ודוכני גלידה. על מנת להגיע לנמל ולטיילת, עברו במעבר מתחת לפסי הרכבת הנמצא מצפון ללשכת התיירות.

במרכז העיר העתיקה, בנקודה הגבוהה ביותר נמצאת **כנסיית Munster**, שייחודה בכך שהיא משלבת בעברה את כל הסגנונות הארכיטקטוניים יחדיו – הקרולינגי, הרומנסקי, הגותי, הרנסנס והבארוקי. **רובע Niederburg** המעניין נמתח מהכנסייה צפונה עד לנהר והיה בעברו רובע האמנים ובעלי המלאכה הקטנים. זהו האזור העתיק של העיר (שימו לב שעל כל בניין רשומה שנת הקמתו), סמטאותיו מלאות קסם, חנויות רבות של אנטיקות וברים נהדרים.

מסלול טיול רגלי מומלץ: מתחילים ליד **לשכת התיירות** (Bahnhofplatz 13) והולכים מערבה על רחוב Marktstaette. מימין תוכלו לראות את הבניין ששימש החל במאה ה-13 **כבית החולים העירוני** עד המאה ה-19 אז הפך להיות בית מלון וכיום זהו קומפלקס עסקי מודרני. ממולו תראו את הבניין ששימש **כבית הדואר** ונבנה במאה ה-19. המשיכו ישר ותגיעו בסוף הרחוב **למזרקה הקיסרית (Kaiserbrunnen)** שנבנתה בסוף המאה ה-19. פנו שמאלה לרחוב Rosgartenstrasse ומיד תראו משמאלכם את **מוזיאון Rosgarten** שמציג את ההיסטוריה התרבותית והאמנותית של אזור האגם. בהמשך הרחוב תראו משמאלכם את **כנסיית טריניטי**, שבעברה אף הייתה בית כנסת. זה המקום לפנות ימינה לרחוב Neugasse וללכת בו מערבה עד סופו. כשתגיעו לסופו תבחינו משמאלכם **בשער Schnetztor**, שנבנה במאה ה-14 על מנת לסמן את הגבול הדרומי של העיר. צמוד אליו מימין יהיה **מוזיאון Hus**, אוסף של מבנים מהמאות 15 ו-16. פנו ימינה והמשיכו ללכת ברחוב Hussenstrasse. משמאלכם תראו מבנה ששימש **ככנסייה** עוד במאה ה-10. עוד הלאה משמאל תראו את **בניין Haus Zum Delphin**, עוד מבנה מעניין מהמאה ה-14. עוד הלאה תראו מימינכם את בנייני העירייה. עקפו אותם ממזרח מימין וחזרו לאותו רחוב בו צעדנו. עוד הלאה נראה משמאל את **כיכר Obermarkt**, שהייתה הכיכר החשובה ביותר בתקופה הקיסרית של העיר וסביבה יש מספר בניינים מעניינים. נמשיך ללכת ונפנה שמאלה ברחוב Torgasse. מיד משמאלנו נראה את **כנסיית סיינט סטפן** מהתקופה הגותית. נמשיך ברחוב עד סופו ושם נמצא **שער הניצחון** של קונסטנץ. נפנה ימינה ושוב ימינה לרחוב Katzgasse ולקראת סופו נראה מימין את **מרכז האומנות** של העיר המכיל בין היתר גלריות, ספרייה ועוד. ממול תראו את **קתדרלת Munster of our Dear Lady**, שנבנתה במאה ה-19 ומאחוריה את **התיאטרון הלאומי** מהמאה ה-17. מפה נתקדם צפונה ישר ברחוב Rheingasse עד שנגיע ל**נהר הריין**. קצת לפני הנהר נראה מימין את **קתדרלת Deanery** ואז נפנה ימינה ועוד פעם ימינה על מנת לחזור דרך רחוב Konzilstrasse על שפת האגם. בדרכנו נראה משמאל את המבנה המרשים מאוד ששימש **כמנזר דומיניקני** במאה ה-13 ולקראת סיום הסיבוב נראה משמאל את **מבנה המועצה** ולאחריו את **פסל אימפריה** הניצב על האגם. סה"כ **טיול של שעתיים**. אם תרצו להמשיך לעולם הים, הוא נמצא מעט דרומה משם על שפת האגם.

קונסטנץ הגרמנית נמצאת בנקודת החיבור בין האגם הגדול המזרחי לאגם הקטן המערבי ממש על הגבול כש-Kreuzlingen השווייצרית סמוכה אליה. מגיעים אליה באמצעות כביש 33 העובר בגדה הצפונית של העיר או באמצעות כביש 13 העובר מדרום לעיר העתיקה. מספר ק"מ מצפון לה נמצא אי הפרחים מיינאו. ממזרח לקונסטנץ החדשה, בקצה של כביש 33, נמצאת המעבורת למירסבורג (השיט אורך 20 דקות ויוצא מידי רבע שעה ביום ומידי חצי שעה בלילה). www.konstanz.de (אזור קונסטנץ).

בתמונה מימין: בתים מצוירים בקונסטנץ. בתמונה משמאל: פסלה של אימפריה בטיילת האגם

פסטיבל האגם בקונסטנץ נערך כל שנה באוגוסט ושיאו במופע זיקוקים מרשים מעל האגם (22:15-22:45). בפסטיבל מופיעות להקות על 6 במות שונות ו-50 דוכני אוכל משרתים את עשרות אלפי החוגגים. הכניסה לפסטיבל עולה 18 אירו למבוגר ו-5 אירו לילד בגיל 6-11. הוא ייערך השנה בתאריך 9/8/14 (www.seenachtfest.de).

מרכז הקניות Lago יספק הנאה רבה לכל חובבי הקניות עם מיטב הרשתות הבינלאומיות ומגוון של מסעדות. המרכז פתוח בימים שני עד שבת בשעות 09:30-20:00 ובימי חמישי עד 22:00. המרכז נמצא ממש מול עולם הים. כתובת: Bodanstrasse 1 Konstanz 78462. למרכז יש חניון בתשלום.

בתמונה: מרכז הקניות Lago

עולם הים בקונסטנץ Sae Life (ציון 6) מיועד לחובבי חיי הים ומכיל מספר אקווריומים ומנהרת דגים מרשימה. הביקור במקום אורך **שעה**. פתוח ביולי אוגוסט בשעות 10:00-18:00 בשאר חודשי השנה עד שעה 17:00. מחיר הכניסה הנו 16.5 אירו למבוגר ו-12.95 אירו לילד בגילאים 3-15. רכישה באינטרנט מזכה ב-20% הנחה עד שעה 14:00 ו-40% הנחה לאחר שעה 14:00. יקר לתמורה. כניסה חינם עם כרטיס היער השחור. נמצא מול מרכז הקניות Lago. כתובת: Hafenstrasse 9 Konstanz 78462. www.visitsealife.com/konstanz (אזור קונסטנץ).

שפהאוזן Schaffhausen (ציון 6) – עיירה עתיקה ואלגנטית מימי הביניים על גדת נהר הריין. במרכזה נמצאים המדרחובים **Vorstadt** ו-**Vordergasse**. כיכר השוק **Fronwagplatz** ומגדל השעון מחברים ביניהם ונעים מאוד לשוטט בהם בינות לבתים העתיקים עם החלונות הבולטים, המזרקות המקושטות, הפסלים הצבעוניים, בתי המלון, המסעדות והחנויות. שימו לב לצירי הקיר המעניינים שעל הבתים. טיילו קצת ברגל במבוך הסמטאות הצרות הקסומות היוצאות מהמדרחוב עד שתמצו. העיר מפורסמת מאוד גם בזכות תעשיית השעונים שלה ושעוני שפהאוזן הם מהיקרים בעולם. **מבצר Munot** המרשים מהמאה ה-16 חולש על העיר והנהר ממזרח לכביש 4 ומהווה יחד עם מפלי הריין את שני סמליה של העיר. הוא עגול, פתוח לכל הכיוונים ומוגן על ידי חומה (פתוח בקיץ 08:00-20:00 ובחורף 09:00-17:00), יש בו מסעדה וגנים יפים והעלייה אליו במדרגות אינה פשוטה בכלל. שפהאוזן נמצאת מערבית לכביש 4 היוצא צפונה מכביש 13, מספר ק"מ צפונית למפלי הריין (אזור קונסטנץ).

לינדאו Lindau (ציון 8) – היא עיירה יפה וציורית ומאוד מיוחדת מכיוון שהעיר העתיקה שלה נמצאת על אי המחובר עם גשר ליבשה. מאוד נעים לטייל בסמטאותיה הצרות של העיר העתיקה ובייחוד ברחוב **Maximilianstrasse**. הנמל יפה במיוחד ובכניסה אליו יש מגדלור עליו אפשר לטפס לתצפית יפה. אין כניסה לאי עם רכב ויש להחנותו בחניות הנמצאות ליד הגשר. בחודשי הקיץ בימים רביעי ושבת מתקיים בעיירה שוק איכרים חביב בכיכר **Marktplatz**. העיירה נמצאת במזרח האגם ומגיעים אליה באמצעות כביש 12 היוצא מכביש 31. לכל מי שמנווט עם GPS, יש לשים לב טוב שהמדינה שבחרתם היא גרמניה כי אם ניווטתם קודם בשווייץ ולא החלפתם חזרה לגרמניה תגיעו לעיירה בשם זהה הנמצאת קצת צפונית לציריך. www.lindau2.de (אזור קונסטנץ).

נספח א': איך להשתמש נכון בכרטיסי היער השחור ?

האטרקציות המרכזיות בכרטיס האדום				האטרקציות המרכזיות בכרטיס השחור			
שווי ההטבה			אטרקציה	שווי ההטבה			אטרקציה
משפחה*	ילד	מבוגר		משפחה*	ילד	מבוגר	
67	17	11	פארק Steinwasen	11	1	3	מכרה מנהרת התקווה
20	2.5	5	שיט מאורגן באגם טיטיסה	20	2.5	5	שיט מאורגן באגם טיטיסה
64	11	14	פארק המים באדפארדיס	41.7	6.6	9.5	רכבל להר פלדברג
41.7	6.6	9.5	רכבל להר פלדברג	18.5	5.2	7.2	רכבל להר בלן
44.5	8	9.5	מגלשות טודנאו	5.8	0.5	1.6	בית הוסלי
93	15	21	פארק החבלים Kletterwald	30.7	6.3	11.9	ספא סולמר
56	8.5	13	ספא Radon Revital Bad	64	8	16	פארק הציפורים והקופים
21	3	5	מיני גולף טיטיסה	46.9	10.9	22.4	ספא ויטה קלטיקה
21	3	5	מוזיאון הרכבות מרקלין	25.5	7.5	12	רכבל להר שאואינסלנד
				195	36	41	פארק איחפה
				8.5	2	3.5	מפלי טריברג
				6	0	2	שעון הקוקיה הגדול
				25	4.5	8	המוזיאון הפתוח
				12	3	5	מוזיאון הזכוכית בוולפאך
				11	2.5	5	מוזיאון היער השחור
				9	2.5	4	גן החיות Schwarzwaldzoo
				71.4	10.95	16.5	עולם הים בקונסטנץ
428.2	74.6	93	סה"כ	602	110	173.6	סה"כ

* זוג + ילד בוגר + 2 ילדים קטנים או כרטיס משפחה

הכרטיס **האדום** משתלם מאוד, גם בהתחשב בעובדה שהוא מייקר את מקום הלינה. כמובן שאם הולכים יותר מפעם אחת לחלק מהאטרקציות (כגון פארק המים באדפארדיס, פארק החבלים או מגלשות טודנאו), אז הוא משתלם אף יותר.

הכרטיס **השחור** משתלם תמיד למשפחות עם 2-3 ילדים כי מספיק ללכת לאטרקציה אחת יקרה + פארק אירופה על מנת להצדיק את מחירו. לזוגות או למשפחות עם ילד 1 כמעט תמיד יהיה משתלם, אבל כדאי לבדוק. להלן אפשרות הפעלת הכרטיס האופטימלית בחלוקה לימים:

יום 1: פארק אירופה (שווי ההטבה למשפחה 195 אירו)

יום 2: פארק הציפורים והקופים + ספא ויטה קלטיקה + הר שאואינסלנד (136 אירו)

יום 3: מפלי טריברג + שעון הקוקיה + המוזיאון הפתוח + מוזיאון היער השחור + מרחצאות סולמר (82 אירו)

סה"כ אתרים בשווי 413 אירו (עלות הכרטיס היא 217 אירו למשפחה) ואפשר אם ממש רוצים לדחוס אתרים נוספים ולהפעיל את הכרטיס פעמים נוספות באתרי בונוס (במכרה מנהרת התקווה למשל).

למבקרים בפארק אירופה, אני ממליץ לקנות את הכרטיס השחור ולבחור מקום לינה המעניק את האדום !

נספח ב': מדריך מתקני פארק אירופה (חלק א')

מדינה	שם המתקן	מספר	תיאור	גיל	גובה (ס"מ)	מפחיד	נכים
גרמניה	Balthasar Castle	1	טירה	0	0	-	כן
	Elf Ride	5	שיט קסום בממלכת השדונים	0	0	-	כן
	EP-Express Station Alexanderplatz	3	תחנת רכבת מהירה (מונורייל)	0	0	-	כן
	Magical Garden	23	גן בוטני	0	0	-	כן
	Panorama Train	2	טיול ברכבת ילדים ברחבי הפארק	0	0	-	כן
	Salon Carousel "Eden Palladium"	64	קרוסלה	0	0	-	כן
איטליה	Vintage Cars	4	נסיעה במכוניות עתיקות	0	0	-	כן
	Ghost Castle	100	רכבת שדים מדליקה	0	0	מעט	לא
	Piccolo Mondo	101	שיט בגונדולה בין ערי איטליה	0	0	-	כן
	Volo Da Vinci	102	ריחוף במכונת התעופה של לאונרדו	3	90	-	לא
	Eurosat	200	רכבת הרים בחושך	6	120	מאוד	לא
	Silver Star	250	רכבת ההרים המפחידה מכולן	11	140	מאוד	לא
צרפת	Euro-Tower	202	מגדל תצפית גבוה על הפארק	0	0	מעט	כן
	Mercedes-Benz Hall	251	אולם הדגמות של מרצדס	0	0	-	כן
	Mercedes-Benz Motorsports Mini Track	255	מכוניות לקטנטנים	0	0	-	לא
	Old 99 with Circus Parade	204	נסיעה ברכבת באווירת קרקס	0	0	-	כן
	Puppet Boat Ride	203	שיט בסירה בין פיות	0	0	-	כן
	Universe of Energy	201	מסע בקרנית אל דינזאורים	0	0	מעט	לא
שווייץ	Jungfrau-Gletscherflieger	352	מטוסים מעופפים	6	120	מעט	כן
	Matterhorn-Blitz	351	רכבת הרים מישורית ומפותלת	6	120	בינוני	לא
	Swiss Bob Run	350	רכבת הרים מזחלות	6	120	מאוד	לא
יוון	Atlantis Adventure	404	ירי לייזר תוך מסע בקרניות	0	0	-	לא
	Cassandra's Curse	401	בלבול חושים ואבדן התמצאות	5	110	מעט	לא
	EP-Express Station Olymp	402	תחנת רכבת מהירה (מונורייל)	0	0	-	כן
	Family Rollercoaster Pegasus	403	רכבת הרים משפחתית	4	100	בינוני	לא
	Flight of Icarus	405	קרוסלת כדור פורח	0	0	-	כן
	Water Roller Coaster Poseidon	400	רכבת הרים מים	6	120	בינוני	לא
אנגליה	Arena of Football - Be Part of It!	495	מכוניות מתנגשות	4	100	-	כן
	Crazy Taxi	454	מוניות משוגעות (כמו כוסות תה)	3	95	-	לא
	Europa-Park Historama	300	אפקטים של לייזר וסאונד	0	0	-	לא
	London Bus	453	אוטובוס עולה ויורד	0	0	-	לא
	Monorail	456	טיול ברכבת על מסילה עילית	0	0	-	כן
	Queen's Diamonds	455	מבוך לייזרים	0	0	-	לא
רוסיה	Silverstone Race Track	452	מסלול מכוניות מרוץ	3	90	מעט	לא
	The British Carousel	451	קרוסלת סוסים עתיקה	0	0	-	כן
	Walk of Fame – adidas	497	ההיסטוריה של גביע העולם	0	0	-	כן
	Euro-Mir	500	רכבת הרים מסתובבת סביב צירה	8	130-195	מאוד	לא
	Lada Autodrom	504	מכוניות לקטנטנים	0	0-135	-	לא
	Mir Space Station	511	הצצה למרכז הקוסמונאוטים החסי	0	0	-	לא
הולנד	Russian Village	513	עבודות יד חסיות	0	0	-	כן
	Sleigh Ride Snowflake	503	נסיעה במזחלת בעולם קסום ומושלג	0	0	-	כן
	Ball Pool	560	בריכת כדורים	0-6	0-120	-	לא
	Flying Dutchman	552	סירות מעופפות	4	100	מעט	כן
	Koffiekopjes	551	קרוסלת כוסות	4	100	מעט	כן
	Mini Scooter	553	מכוניות מתנגשות	3	0-130	-	כן
הולנד	Pirates in Batavia	550	שיט בג'ונגלים של אינדונזיה וצפייה בקרב	0	0	מעט	לא
	Red Baron	554	מטוסים עתיקים מעופפים	4	0-140	-	כן
	Rocking Bridge and Chute	562	מעין אומגה של 7 מטר	0	0	-	לא

מומלץ לנוער / מומלץ לילדים / מומלץ לכל המשפחה

מדריך מתקני פארק אירופה (חלק ב')

מדינה	שם המתקן	מספר	תיאור	גיל	גובה (ס"מ)	מפחיד	נכים
סקנדינביה	Andersen's Fairy Tale Tower	663	מגדל תצפית	0	0	-	לא
	Fjord-Rafting	650	שיט אבובים	4	100	בינוני	לא
	Norwegian Stave Church	660	דגם של כנסייה סקנדינבית	0	0	-	כן
	Sunken City "Vineta"	661	העולם המופלא של העיר השקועה	0	0	-	כן
אוסטריה	Vindjammer	651	ספינת ענק מטלטלת	4	100	בינוני	כן
	Magic World of Diamonds	710	חיפוש יהלומים בעולם התת קרקעי	0	0	מעט	לא
	Alpine Coaster "Enzian"	701	רכבת הרים משפחתית	4	100	בינוני	לא
	Tirol Log Flume	700	מסלול סירות עץ עם נפילות	4	100	בינוני	לא
ספרד	Vienna Wave Swinger	702	קרוסלת כסאות מעופפים	4	100	מעט	לא
	Adventure Playground	761	גן הרפתקאות לקטנטנים	0	0-120	-	כן
	Columbus Dinghy	753	קרוסלת סירות בים הגבוה	4	100	מעט	כן
	EP-Express Station Spain	751	תחנת רכבת מהירה (מונוריל)	0	0	-	כן
פורטוגל	Feria Swing	752	קרוסלת מכונות מעופפות	4	100	מעט	כן
	Atlantica Shower	810	מקלחת מים מהסירות ומזרקות	0	0	-	כן
	Atlantica SuperSplash	800	רכבת הרים מים	4	100	בינוני	לא
	Casa da Aventura	801	ג'מבורי מקורה	0	0-140	-	לא
איסלנד	Santa Marian	811	ספינת עץ גדולה ומרשימה	0	0	-	לא
	blue fire Megacoaster	850	רכבת הרים עם הרבה לופים	7	130	מאוד	לא
	WODAN - Timburcoaster	853	רכבת הרים מעץ	6	120	מאוד	לא
	GAZPROM theme world	861	התנסות בפלאי האנרגיה	0	0	-	לא
עולם הילדים	Litill Island	862	שעשועי מים	0	0	-	לא
	Whale Adventures - Splash Tours	851	שיט בספינה וירי בתותחי מים	0	0	-	לא
	Children's Cutter	171	סירות לילדים	0-6	0	מעט	לא
	Children's Lighthouse	173	מעלים את עצמנו למעלה המגדלור	4	100	מעט	כן
היער הקסום	Dino Merry-go-round	150	קרוסלת דינוזאורים	4	100	מעט	כן
	Giant Slide Labyrinth	152	מגלשות ענקיות	0-12	0	מעט	לא
	Paddler's Tour	172	שיט בקאנו בנהר	0-9	0	-	לא
	Viking Boat Ride	151	קרוסלת סירות ויקינגים	0	0	-	כן
היער הקסום	Viking Village	160	תצוגת ההיסטוריה הויקינגית	0-12	0	-	לא
	Cinderella	627	נקודת צילום אינטרקטיבית	0	0	-	כן
	Doctor Know-all	607	בית פיות אינטרקטיבי	0	0	-	כן
	Dwarf City	602	מסע בעולם 7 הגמדים	0-8	0-130	-	כן
	Fairy Tale Gallery	618	תצוגת פיות	0	0	-	כן
	Frog King	606	מה שהבטחת, עליך לקיים	0	0	-	כן
	Grimm Library	617	מופע אינטרקטיבי עם אפקטים	0	0	-	לא
	Little Red Riding Hood	625	הילדה האהובה על כולם	0	0	-	כן
	Rapunzel	603	מגדל הפתעות עם אפקטים	0	0	-	כן
	Sleeping Beauty Castle	610	הטירה של היפייה הנרדמת	0	0	-	כן
	The gold goose	626	בית פיות עם תצוגת אפקטים	0	0	-	כן
	The Valiant Little Tailor	608	הצטלמו עם ענק וחד קרן	0	0	-	כן
	The Wishing-Table	604	מופע עם אפקטים ויזואליים	0	0	-	כן
	African Queen	601	קרוז בספינת מארק טווין	0	0	-	כן
עולם ההרפתקאות	Hydroelectric Power Station	614	תחנת כח הידרואלקטרית	0	0	-	לא
	Jungle Rafts	600	רפטינג בג'ונגל	0	0	-	כן
	Water Playground	612	גן שעשועי מים	0	0	-	לא
ארטור	Arthur in the Minimoy's Kingdom	900	ריחוף בעולמות של מינימויס	4	100	-	לא

מומלץ לנוער / מומלץ לילדים / מומלץ לכל המשפחה

נספח ג': מדריך מופעי פארק אירופה

מדינה	שם המופע	מספר	תיאור	זמן (דקות)	מתי ?
איטליה	Euromaus in Brazil		מסעם של יוחמאוס וחבריו למונדיאל בברזיל	25	10:30,15:00,16:45
	Iridescent Illusions		המאסטר מכשף עולם של בלונים ותענועים בעזרת מים וסבון	30	11:45,15:30,17:15
	Teatro dell'Arte Rhapsodia italiana	120	מופע ריקודים, אקרובטיקה ואפקטים שלוקח אותך חזרה לאיטליה של שנות ה-60	30	13:00,16:00,17:45
צרפת	Puppet Show - "An Exceptional Voyage"		תיאטרון בובות	15	11:15,14:30,16:00
	Lakeside Stage France - "La Seine en Fête"		מופע בינלאומי של זמרים, רקדנים ואקרובטים לכל המשפחה לצד האגם	15	12:00
יוון	Ice show "Surpr'ice in the Jungle"	440	מופע החלקה על הקרח	45	11:30,15:30,17:00
אנגליה	Globe Theater Waterloo reloaded	470	מיטב שירי להקת "אבבא"	30	12:15,15:45,17:30
רוסיה	Europa Park Parade		תהלוכת דמויות הפארק על גבי פלטפורמות נוסעות	25	14:00
הולנד	Children's Musical "Der Gunkel"	570	מחזמר לילדים על חפצים שנעלמים בבית	30	11:30,15:00,16:30
	Bamboe Baai "Shanghai Nights"	575	מופע אקרובטיקה סיני	25	12:00,15:15,16:30
ספרד	Arena-Show Viva Ventura	770	מופע אקשן עם פעלולים ופיצוצים	40	12:30,14:45,16:15
	Flamenco-Show "Pasión Flamenca"		מופע ריקודי פלמנקו ספרדי	25	13:15,15:30,17:00
פורטוגל	High Diving Show "Acrosplash"	800	מופע קפיצות למים, סקי וצלילות	20	11:45,13:00,14:25,15:45,17:15
עולם הילדים	ZoZo's Clown School		מופע קסמים וטריקים	20	12:30,15:45

נספח ד': תרגום הסיפור על התרנגול אנתוני

השביל מתאר את סיפורו של פרדיננד (המכונה פרדי), הדוור של היער, שרוצה למסור מכתב לאנתוני התרנגול, אך אינו מוצא אותו ומגייס לעזרתו את וולט השדון.

שלט מספר 1 – מכתב!

זהו יום רגיל ביער הקסום. פרדיננד, הדוור של יער הגמדים, שבדרך כלל נע בקצב החילזון, רוצה למסור מכתב לאנתוני, תרנגול הבר, אך הוא לא מוצא אותו בשום מקום. הוא מבקש מוולט, השדון של הר פלדברג, שיעזור לו.

פרדיננד: שלום, בוקר טוב, וולט. **וולט:** הי פרדי. **פרדיננד:** אני רוצה למסור מכתב לאנתוני. האם ראית אותו היום? **וולט:** לא, עוד לא, אבל אני יכול לעזור לך למצוא אותו. בוא נלך קודם לעץ שבו הוא ישן ונחפש אותו שם.

על הקלף: אנתוני תרנגול הבר – גובה 80 סנטימטרים, משקל 4-6 קילוגרם, גיל 12-18 שנים, מוטת הכנפיים – יותר ממטר, צבע הגוף – שחור וירוק, כנפיים חומות.

שלט מספר 2 – הבית נטוש!

למען האמת, וולט ופרדיננד היו צריכים לדעת שבשעה זו של היום אנתוני מטייל לו בדרך כלל ברחבי היער.

וולט: תראה פרדי, הנה עץ האשוח שבו הוא בדרך כלל ישן. **פרדיננד:** האם אתה רואה אותו? **וולט:** לא, ואתה? **פרדיננד:** המממ, כבר מאוחר, אולי הוא היה רעב. בוא נלך לבדוק בפאב האוכמנית המתוקה. **וולט:** כן, רעיון טוב.

על הקלף: מיטה על העץ – תרנגולי בר ישנים בדרך כלל בישיבה על ענף של עץ. לפעמים הם משתמשים באותו עץ תקופה ארוכה. זו הסיבה שאפשר למצוא את צואת התרנגול מתחת לעץ. ציידים קוראים לזה גללים.

שלט מספר 3 – ארוחת בוקר שנייה

רוקי הוא הבעלים של פונדק "האוכמנית המתוקה" כבר 230 שנה. הוא ידוע בכל ארץ הגמדים בזכות עוגת פירות החוזר (סוג של פרי יער – Rowanberry) הטעימה שלו ועוגת האוכמניות.

רוקי: מי יש לנו פה? חבר'ה קטנים משולי היער? ברוכים הבאים! מה מביא אתכם לכאן היום? **וולט:** אנחנו מחפשים את אנתוני. האם הוא כבר הגיע לכאן לאכול? **רוקי:** לא, לצערי לא, אבל ראיתי אותו לפני חצי שעה עף לכיוון צפון מזרח, לבית המרקחת של ארץ האגדות. אולי הוא שם. **פרדיננד:** תודה רוקי, נלך לחפש.

על הקלף: מה אוכלים תרנגולי הבר? בשבועות הראשונים לחייהם הם ניזונים מחרקים, כי הם זקוקים לחלבון מן החי. כשהם גדלים הם הופכים לצמחוניים. בקיץ הם חוגגים על עלים ירוקים מכל הסוגים. בסתיו הם מתמלאים בהמון אוכמניות, כי הם צריכים לעלות במשקל ולצבור שכבות שומן לקראת החורף הקר. בחורף אין להם כמעט מה לאכול חוץ ממעט ניצני עלים ומחטים של עצי אשוח וזה לא ממש משביע!

שלט מספר 4 – וודי, הנקר בעל שלושת הבהונות

וודי הנקר מגיע משווייץ. בעבר חיו נקרים בעלי שלושה בהונות גם ביער השחור, אבל הם נכחדו. רק בשנת 1991 החלו הנקרים לנדוד חזרה ליער השחור והם עדיין נדירים כאן מאוד. עכשיו וודי מרוצה – שומרי היער כבר לא מסלקים את העצים שמתו ושבהם הוא בדרך כלל מוצא את המזון שלו.

וולט: בוקר טוב וודי. אתה יכול לעשות לנו טובה? תשלח בבקשה הודעה לאנתוני בשפת מורס ותודיע לו שאנחנו מחפשים אותו. **וודי:** בשמחה, אני אנסה, אבל אני לא מבטיח שאצליח.

על הקלף: שלח הודעת מורס לאנתוני (כולל הסבר איך מאותתים "אנתון" במורס).

שלט מספר 5 – האם אתה שומע אותו ?

כמה חבל... איננו יכולים לשמוע את קולו של אנתוני תרנגול הבר, אך אפשר להקשיב לקולות אחרים ביער.

פרדיננד: כשראיתי את אנתוני בפעם האחרונה, שמעתי אותו שר כאן. אני מצליח לזהות רק את קולן של הירגזים (Chaffinch), הפרושים (Tit), מפצחי האגוזים ועלווית (Chiffchaff) החורף (כולן סוגים של ציפורי שיר). הכל חוץ מאנתוני. **וולט:** תקשיב בסבלנות ותהיה בשקט, בטח שאתה לא מצליח לשמוע שום דבר, אבל אתה צודק, גם אני לא מצליח לשמוע כלום. בוא נלך לחפש אותו בבית המרקחת של היער.

על הקלף: קולות היער – כאן ביער גרים המוני בעלי חיים. את הציפורים אפשר לשמוע בעיקר בחודשים מרץ עד יולי. אחרי שהן מטילות ביצים ודוגרות עליהן, הציפורים נהיות שקטות יותר ויותר עד שבסוף הקיץ שומעים בעיקר את קריאות העורבים ואת נדנד מפצחי האגוזים.

שלט מספר 6 – כאב בטן

אנתוני מבקר בקביעות את נולאן, הרוקח המלומד של יער הגמדים, שחי בין שורשיו של גזע עץ שנפל. הוא בדרך כלל אוסף אבנים קטנות שעוזרות לו להתגבר על כאבי בטן.

פרדיננד: בוקר טוב נולאן. האם אנתוני כבר ביקר כאן הבוקר? **נולאן:** לא היום וגם לא אתמול. אבל אתה צריך לדעת את מי לשאול, את וילט, הפיה היפה של היער שהיא מאוד מוכשרת ויודעת הכל. **פרדיננד:** אתה צודק, גם אני הייתי צריך לחשוב עליה. תודה רבה!

על הקלף: אבני עיכול – לתרנגולי הבר אין שיניים ועל מנת שהאוכל ייחתך לחתיכות קטנות התרנגול בולע אבנים קטנות שמסייעות לו בלעיסה ולכן קוראים להן אבני עיכול. לתרנגולים יש שרירים חזקים סביב הבטן, שעוזרים להם למעוך ולטחון את המזון, אך התרנגול לא היה מצליח לעכל את העלים והמחטים של עצי האשוח ללא האבנים.

שלט מספר 7 – וילט, עזרי לנו !

פיות היער הן היצורים המסקרנים ביותר ונראה שהן יודעות הכל או כמעט הכל.

פרדיננד: בוקר טוב וילט, מה שלומך? האם את יודעת איפה אנתוני מתחבא? **וילט:** אני חוששת שלא. אני מצטערת, אבל אולי תשאלו את אשתו אנטוניה? **פרדיננד:** את יודעת איפה היא? **וילט:** היא בטח נמצאת ב"מגדלי האוכמניות" מאכילה את הילדים הקטנים שלה.

על הקלף: כעת חפשו את תרנגולת הבר עם אפרוחיה. לכו בערך 150 מטר ואז אם יהיה לכם מזל תזהו את אנטוניה והתינוקות שלה מתחבאים בין שיחי האוכמניות. זה לא קל למצוא.

שלט מספר 8 – חדר הילדים

אנטוניה מרימה את ראשה מבין שיחי האוכמניות ונראית מודאגת.

אנטוניה: הו, תודה לאל שזה רק אתם וולט ופרדי. אני כל כך מפחדת מהסנונית שמטיילת כאן, כך שאני כל הזמן דרוכה. **וולט:** יש לך מושג איפה אנתוני מסתובב לו? **אנטוניה:** ממש לא, אבל אני לפחות יודעת שהוא לא כאן, כמו תמיד. הוא אף פעם לא מטפל באפרוחים שלו ותמיד משאיר לי את כל העבודה. אני בטוחה שהוא נח לו בשמש על "סלע השודדים". **וולט:** תודה אנטוניה ובהצלחה.

על הקלף: אפרוחים קטנים – דאגות גדולות. תרנגולי הבר תמיד משאירים את כל העיסוק בגידול האפרוחים לתרנגולות. האפרוחים בוקעים על אדמת היער בחודש יוני והם טרף קל. הם צריכים לגדול ממשקל 37 גרם ל-3 קילוגרם תוך 4 חודשים. אם נשווה את זה לתינוק שלנו, זה אומר שהתינוק שלנו היה צריך להגיע למשקלו של טייגר תוך 4 חודשים. לתרנגולי הבר זה אפשרי בזכות אוכל העוצמה שלהם, העשיר בחלבון, לדוגמא זחלים של נמלים.

שלט מספר 9 – סיפורי אימה

דווקא כאן מכל המקומות, ליד "סלע השודדים" נמצא העץ האהוב על אנתוני, ממנו יש לו תצפית מושלמת על כל הסביבה, המאפשרת לו את ההגנה הטובה ביותר שיש, אבל עם כל הניסיון שצבר, אנתוני לא צריך לדאוג מאויבים.

פרדיננד: יש לי תחושה לא נוחה, וולט. וולט: כן, כאן אוגוסטוס הקטן והמסכן נהרג על ידי נץ. **פרדיננד:** אני חושף רגליים קרות רק מהמחשבה על חזירי הבר. **וולט:** בוא נלך מהר לחור הסלע. פגשתי שם את אנתוני בעבר, בכפר קטן וקסום בקצה היער. **פרדיננד:** אבל יש רק בעיה אחת, נצטרך לעבור דרך המאורה של פרדי השועל.

על הקלף: לתרנגולי הבר יש גם אויבים: חיות טרף כמו שועל, גירית, חזירי בר או סנוניות בלילה ונץ ועופות דורסים אחרים ביום עלולים להיות מסוכנים לתרנגולי הבר. אבל ככל שיש יותר תרנגולי בר המסתובבים ביער, כך זה פחות נורא אם תרנגול או אפרוח ניצוד על ידי חיות הטרף. לכן סביבה טבעית כל כך חשובה. זה יכול להיות בית להמוני תרנגולי בר ביישנים נהדרים.

שלט מספר 10 – הסבר על הנץ הגדול, חזיר הבר וספורט חורף

שלט מספר 11 – פרידולין השועל

ביער הקסום תמיד שרר שלום בין היצורים הקטנים לבין השועלים. רק וויליאם, הסבא רבא של וולט, יכול לזכור מקרה שבו שועל תקף שדון, אז עדיף להיזהר ליתר בטחון.

וולט: הו לא, הנה המאורה של פרידולין השועל. **פרדיננד:** אתה מפחד? **וולט:** לא שמעת את הסיפור של וויליאם? **פרדיננד:** בוא כבר וולט. אני שומע את פרידולין נוחר. הוא לא יציק לנו. **וולט:** פרדי, בוא נתקדם מהר לחור הסלע בבקשה.

על הקלף: האם שועל יכול להיות באמת מסוכן לתרנגול הבר? אנחנו יודעים בוודאות ששועל יכול לצוד תרנגול בר, במיוחד אם העוף עדיין צעיר, זקן או חולה, אך לא שועל לא באמת מהווה איום על תרנגול חזק, בריא ומנוסה.

שלט מספר 12 – אנתוני לא יכול להיות רחוק!

פתאום נשמע ביער קול חריקה משונה. הייתה זו מנגינת החיזור של תרנגול הבר הנשמעת בבירור. הקול המוזר הזה בכלל לא נשמע טוב לאנשים, אבל הוא ממיס את ליבה של תרנגולת הבר.

פרדיננד: תקשיב! אני שומע שם את הקול המיוחד. **וולט:** זה אנתוני. זאת השירה שלו. אמרתי לך שנמצא אותו בחור הסלע.

על הקלף: תרנגול הבר הוא בחור שקט ולא תשמעו אותו בדרך כלל, אבל אם מטייל ביער יפחיד אותו בטעות אז אפשר ממש להיבהל מהקולות החזקים של נפנוף הכנפיים שלו. שירת החיזור של תרנגול הבר נשמעת רק מוקדם בבוקר בעונת ההזדווגות, באביב. הסיבה שבגללה התרנגולים מזמרים את שירת החיזור היא עדיין תעלומה. אולי הם מסמנים את אזור השליטה שלהם ואולי הם סתם רוצים למשוך את תשומת ליבה של התרנגולת הכי יפה בלהקה. פעמים רבות התרנגול חוזר על ארבעה בתים בפזמון שלו.

שלט מספר 13

פרדיננד: שלום אנתוני! כמה טוב לראות אותך סוף סוף. יש לי מכתב בשבילך מאמא שלך. אתה רוצה שאני אקריא לך אותו? **אנתוני:** כן, בטח, תודה פרדי.

המכתב: אנתוני היקר, ברכות משבדיה. אני בחופש כאן עם דודה אגתה. שבדיה היא גן עדן עבורנו, תרנגולי הבר. כל כך הרבה בני דודים שלנו חיים כאן. זה ממש טירוף ואף אחד לא מאמין לי שאנחנו כמעט נכחדנו ביער השחור היפה שלנו. הבית שלנו כאן ממוקם מאחורי בקתה קטנה ואדומה של איש זקן. יש לו זקן ארוך והוא תמיד חובש כובע גדול.

החתול שלו מציק לנו תמיד ורודף אחרינו ואחרי תרנגולות הבית. כאן אצלנו לגמדים הקטנים קוראים טרולים. הם יצורים שעירים עם זנב ארוך, כמעט כמו הזקן של פרדי. מסור דרישת חמה לדוד אלברט. באהבה, אמא אגתה.

וולט: ועכשיו פרדי, אחרי שמסרת את המכתב, מה דעתך לשתות מיץ פטל? **פרדיננד:** אתה יודע שאני אף פעם לא יכול לסרב למיץ פטל.

על הקלף: האם זה סוף הסיפור? צוות גדול עובד כאן ביער בשיתוף פעולה כדי להגן על תרנגולי הבר, כדי שהם ישרדו ביער השחור. חשוב מאוד לשמור על היערות כסביבה טבעית עבור תרנגולי הבר – התרנגול הגדול ביותר באירופה.

שלט מספר 14

מזמין את הציבור לתרום לתחזוקת והגנת הטבע ומסלול ההרפתקאות ביער תרנגולי הבר ומציע למי שרוצה להעמיק את הידע בנושא להיכנס למוזיאון הטבע הסמוך Haus der Natur, לקנות את עלון המסלול ולשאול שאלות.